

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
EKONOMIKOS IR VERSLO FAKULTETAS

Laima Nausėdaitė

**UAB „PLEDUKAI“ VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO
GALIMYBIŲ ANALIZĖ**

Bakalauro darbas

Darbo vadovė: Finansai, lekt. Jurgita Stankevičienė

Darbo vadovė: Apskaita, prof. dr. Lina Dagilienė

Kaunas 2015

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
EKONOMIKOS IR VERSLO FAKULTETAS

**UAB „PLEDUKAI“ VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO
GALIMYBIŲ ANALIZĖ**

Finansai

Apskaita

Bakalauro darbas

Studentė.....

Laima Nausėdaitė, VFBA-1

2015 m.

Vadovė.....

Finansai, lekt. Jurgita Stankevičienė

2015 m.

Recenzentas

Finansai, dokt. Saulius Adamauskas

2015 m.

Vadovė

Apskaita, prof. dr. Lina Dagilienė

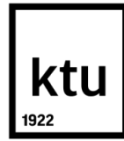
2015 m.....

Recenzentė.....

Apskaita, asist. Ingrida Balabonienė

2015 m.

Kaunas 2015

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
Ekonomikos ir verslo fakultetas

Laima Nausėdaitė

Finansai 612N30001, Apskaita 612N40002

Baigiamojo bakalauro darbo „UAB „Pledukai“ veiklos efektyvumo didinimo galimybių analizė“

AKADEMINIO SĄŽININGUMO DEKLARACIJA

2015 m gegužės 29 d.

Kaunas

Patvirtinu, kad mano **Laimos Nausėdaitės** baigiamasis bakalauro darbas tema „UAB „PLEDUKAI“ VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO GALIMYBIŲ ANALIZĖ“ yra parašytas visiškai savarankiškai, o visi pateikti duomenys ar tyrimų rezultatai yra teisingi ir gauti sąžiningai. Šiame darbe nei viena dalis nėra plagijuota nuo jokių spausdintinių ar internetinių šaltinių, visos kitų šaltinių tiesioginės ir netiesioginės citatos nurodytos literatūros nuorodose. Įstatymų nenumatytų piniginių sumų už šį darbą niekam nesu mokėjęs.

Aš suprantu, kad išaiškėjus nesąžiningumo faktui, man bus taikomos nuobaudos, remiantis Kauno technologijos universitete galiojančia tvarka.

Nausėdaitė, L. (2015). Analysis of Possibilities to Increase Efficiency of the UAB Pledukai Activity. Bachelor's Final Degree Project in:

- in Major finance. Study Programme 612N30001. Supervisor lect. J. Stankevičienė;
- in Minor accounting. Study Programme 612N40002. Supervisor prof. dr. L. Dagilienė

Kaunas: School of Economics and Business, Kaunas University of Technology.

SUMMARY

The owners of companies aim at efficient use of the money invested, because the efficient use of resources contributes to better profit results. With the competition among companies increasing, the efficiency of the company receives an increasing amount of attention. The aim of this work is to analyse the possibilities to increase efficiency of the UAB Pledukai activity. The subject of this work is the operational efficiency of the UAB Pledukai.

The first part of the final thesis aims at determining the financial situation of the UAB Pledukai; to achieve this aim, the analysis of financial reports of the UAB Pledukai is conducted and relative indicators of profitability, solvency, efficiency and stability are calculated. The analysis conducted has shown that the company works efficiently and does not have great financial problems. Solvency indicators of the company exceed the average indicators of the companies working in this area. This shows potentially inefficient use of financial resources.

The second part of the thesis introduces the analysis of literature. It provides definitions of efficiency and factors determining efficiency. It also analyses potential estate financing sources and their influence on the efficiency of the company. The thesis also provides indicators of investment project assessment.

The third part of the thesis evaluates the present cost value of rent and asset acquisition using own funds. Having discounted payments on the basis of these two sources of funding, funding from own funds has been selected, because this means of funding is less expensive. Having determined which means of funding is the most suitable one, the following actions involve investment project implementation and forecasting. Finally, assessment of investment project efficiency takes place; investment project is profitable and the company that has implemented it can earn additional income amounting to 480,000 EUR.

The final part of the thesis introduces regulation of depreciation costs; the costs of equipment depreciation are calculated applying different methods of calculation and analysing the influence of method selection on the results of the investment project. It has been determined that the lowest cost is achieved when applying the number of years' method.

The final thesis consists of 86 pages. It features 22 figures, 14 tables and 23 appendices.

Keywords: operational efficiency, financial resources, depreciation, investment project.

TURINYS

ĮVADAS.....	9
1. UAB „PLEDUKAI“ VEIKLOS FINANSINĖ ANALIZĖ	10
1.1. UAB „Pledukai“ veiklos apibūdinimas	10
1.2. UAB „Pledukai“ finansinių ataskaitų tendencijų analizė	10
1.1.1. Balanso ataskaitos horizontali analizė	11
1.1.2. Pelno (nuostolių) ataskaitos horizontali analizė	14
1.2. UAB „Pledukai“ finansinių ataskaitų vertikali analizė	16
1.2.1. Balanso ataskaitos vertikali analizė	16
1.2.2. Pelno (nuostolių) ataskaitos vertikali analizė.....	20
1.3. Santykinų rodiklių analizė	21
1.4. Finansinės analizės išvados	29
2. UAB „PLEDUKAI“ VEIKLOS EFEKTYVUMO IR FINANSAVIMO ŠALTINIŲ PASIRINKIMO TEORINIAI ASPEKTAI	31
2.1. Veiklos efektyvumo samprata	31
2.2. Veiklos efektyvumą lemiantys veiksniai	32
2.3. Finansavimo išteklių pasirinkimas bei įtaka veiklos efektyvumui	33
2.4. Investicinio projekto efektyvumo vertinimo metodai	35
3. UAB „PLEDUKAI“ VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO GALIMYBIŲ VERTINIMAS.....	39
3.1. Naujų gamybinių įrengimų poreikis ir jų finansavimo galimybės	39
3.2. Įrengimų finansavimo išlaidų esamosios vertės nustatymas	40
3.3. UAB „Pledukai“ finansinių ataskaitų prognozavimas.....	42
3.3.1. UAB „Pledukai“ balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitų prognozės nevykdant investicinio projekto	42
3.3.2. UAB „Pledukai“ balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitų prognozės vykdant investicinį projektą	45
3.3. UAB „Pledukai“ finansinės būklės pokyčių analizė	45
3.3.1. UAB „Pledukai“ santykinų rodiklių pokyčiai nevykdant investicinio projekto	46
3.3.2. UAB „Pledukai“ santykinų rodiklių pokyčiai vykdant investicinį projektą.....	47
3.4. UAB „Pledukai“ investicinio projekto vertinimas	47
4. UAB „PLEDUKAI“ NUSIDĖVĖJIMO ĮTAKA ILGALAIKIO TURTO POKYČIAMS	49
4.1. Nusidėvėjimo samprata ir reglamentavimas.....	49

4.2. Nusidėvėjimo skaičiavimo metodai.....	51
4.3. Pasirinkto nusidėvėjimo skaičiavimo metodo įtaka UAB „Pledukai“ investicinio projekto rezultatams.....	54
4.3.1. Įrengimų nusidėvėjimo sąnaudų apskaičiavimas pagal skirtingus metodus.....	54
4.3.2. Nusidėvėjimo skaičiavimo metodų įtaka investicinio projekto grynajai esamajai vertei.....	57
4.4. UAB „Pledukai“ ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo sąnaudų registravimas apskaitoje..	58
IŠVADOS.....	60
LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	61
PRIEDAI	62

Paveikslų sąrašas

1 pav. UAB „Pledukai“ turto pokyčiai 2012-2014 m.....	11
2 pav. UAB „Pledukai“ trumpalaikio turto dalių pokyčiai 2012-2014 m.	12
3 pav. UAB „Pledukai“ nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų pokyčiai 2012-2014 m.....	12
4 pav. UAB „Pledukai“ nuosavo kapitalo dalių pokyčiai 2012-2014 m.	13
5 pav. UAB „Pledukai“ trumpalaikių įsipareigojimų pokyčiai 2012-2014 m.	13
6 pav. UAB „Pledukai“ pardavimo pajamų, savikainos ir veiklos sąnaudų pokyčiai 2012-2014 m.....	14
7 pav. UAB „Pledukai“ grynojo pelno pokyčiai 2012-2014 m.	16
8 pav. UAB „Pledukai“ turto struktūra 2012-2014 m.	17
9 pav. UAB „Pledukai“ nuosavybės bei įsipareigojimų struktūra 2012-2014 m.	18
10 pav. UAB „Pledukai“ nuosavo kapitalo struktūra 2012-2014 m.....	19
11 pav. UAB „Pledukai“ mokėtinų sumų struktūra 2012-2014 m.	19
12 pav. UAB „Pledukai“ pardavimų savikainos, veiklos sąnaudų ir veiklos pelno santykis su pardavimo pajamomis 2012-2014 m.	20
13 pav. UAB „Pledukai“ bendrojo, veiklos ir grynojo pelningumo pokyčiai 2012-2014 m.....	23
14 pav. UAB „Pledukai“ turto ir nuosavo kapitalo pelningumo rodiklių pokyčiai 2012-2014 m.	24
15 pav. UAB „Pledukai“ trumpalaikio mokumo rodiklių pokyčiai 2012-2014 m.	25
16 pav. UAB „Pledukai“ pirkėjų skolų ir skolų tiekėjams apmokėjimo laiko (dienomis) palyginimas 2012-2014 m.....	27
17 pav. Įmonių finansinių išteklių klasifikavimas (šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Keršys (2010), Norvaišienė (2012), Rutkauskas et al (2008)).....	33
18 pav. Investicijų projektų įvertinimo metodai (šaltinis: sudaryta autorės remiantis E. Buškevičiūtė ir kt. (2010)).....	36
19 pav. Gamybinių įrengimų finansavimo išlaidų esamoji vertė	42
20 pav. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo metodų klasifikavimas (šaltinis: sudaryta autorės pagal Subačienė, Budrionytė, Senkus, 2012).....	52
21 pav. Grynoji esamoji investicinio projekto vertė taikant skirtingus nusidėvėjimo skaičiavimo metodus.....	57
22 pav. Nusidėvėjimo sąnaudų užregistravimas UAB „Pledukai“ apskaitoje	58

Lentelių sąrašas

1 lentelė. UAB „Pledukai“ pelningumo rodikliai 2012-2014 m.	22
2 lentelė. UAB „Pledukai“ mokumo rodikliai 2012-2014 m.	25
3 lentelė. UAB „Pledukai“ efektyvumo rodikliai 2012-2014 m.	26
4 lentelė. UAB „Pledukai“ stabilumo rodikliai 2012-2014 m.	28
5 lentelė. Efektyvumo samprata	31
6 lentelė. Prognozuojamas UAB „Pledukai“ parduodamų pledų kiekis, vnt. 2015-2019 m.....	40
7 lentelė. UAB „Pledukai“ santykiniai rodikliai nevykdant investicinio projekto 2015-2019 m.	46
8 lentelė. UAB „Pledukai“ santykiniai rodikliai vykdant investicinį projektą 2015-2019 m.	47
9 lentelė. Investicinio projekto gryųjų pinigų srautų prognozė.....	48
10 lentelė. Investicinio projekto efektyvumo vertinimo rodikliai.....	48
11 lentelė. Nusidėvėjimo reglamentavimas pagal Verslo, Tarptautinės apskaitos standartus ir Pelnų mokesčio įstatymą	50
12 lentelė. Naujų gamybinių įrengimų nusidėvėjimo apskaičiavimas pagal tiesioginį metodą.....	55
13 lentelė. Naujų gamybinių įrengimų nusidėvėjimo apskaičiavimas pagal metų skaičiaus metodą...	55
14 lentelė. Naujų gamybinių įrengimų nusidėvėjimo apskaičiavimas pagal metų skaičiaus metodą...	56

IVADAS

Veiklos efektyvumo vertinimui pastaruoju metu yra skiriamas didelis dėmesys, kadangi rinkoje augant konkurencijai įmonių vadovai ieško įvairių būdų, kurie leistų tobulinti vykdomą veiklą ir didinti pelningumą. Pelnas yra svarbus kiekvienoje verslo įmonėje, o efektyvus turimų išteklių valdymas leidžia didinti uždirbamą pelną, tai rodo, kad įmonės veiklos efektyvumas ir pelningumas yra susiję. Norint priimti veiklos efektyvumą, o kartu ir pelningumą gerinančius sprendimus, pirmiausia turi būti atliekama įmonių finansinių ataskaitų analizė. Teisingai atlikta analizė leidžia nustatyti įmonės finansinę būklę ir galimas veiklos efektyvumo didinimo sritis.

Įmonės veiklos efektyvumą lemia daugybė veiksnių pradedant nuo gaminamų prekių ir paslaugų kainos bei savikainos nustatymo baigiant valdymo ir finansavimo sprendimais. Vykdamas veiklą nuolat reikia priimti sprendimus, susijusius su finansinių išteklių gavimu, investavimu bei efektyviu panaudojimu. Finansiniai ištekliai turi didelę įtaką įmonės veiklai ir jos efektyvumui, nes be jų įmonės veikla būtų neįmanoma. Finansavimo struktūros pakeitimas lemia ir įmonės finansinės būklės pokyčius. Todėl renkantis veiklos finansavimo šaltinius vertėtų atsižvelgti ir į jų daromą įtaką veiklos efektyvumui. Šiame darbe sprendžiama **problema**, kokiais būdais gali būti didinamas UAB „Pledukai“ veiklos efektyvumas?

Darbo tikslas – išanalizuoti UAB „Pledukai“ veiklos efektyvumo didinimo galimybes.

Darbo uždaviniai:

1. Atlikti UAB „Pledukai“ finansinę ir santykinį rodiklių analizę bei nustatyti galimas veiklos efektyvumo didinimo sritis.
2. Išanalizuoti literatūroje pateikiamą efektyvumo sampratą ir jį lemiančius veiksnius, galimus turto finansavimo šaltinius bei investicinių projektų vertinimo metodus.
3. Nustatyti tinkamiausią įrengimų finansavimo būdą bei atlikus finansinių ataskaitų prognozavimą įvertinti investicinio projekto efektyvumą.
4. Išsiaiškinti nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo metodus ir nustatyti jų įtaką sąnaudų dydžiui bei investicinio projekto rezultatams.

Darbo objektas – UAB „Pledukai“ 2012-2014 m. veiklos analizė

Darbo metodai: literatūros analizė, statistinių duomenų palyginimas, esamosios išlaidų vertės nustatymas taikant *Microsoft Excel* finansinę funkciją – mokėjimų esamoji vertė (PV).

1. UAB „PLEDUKAI“ VEIKLOS FINANSINĖ ANALIZĖ

Įmonės veikos sėkmingumą lemia vadovų priimami finansiniai sprendimai. Tačiau norint priimti teisingus sprendimus reikia atlikti finansinę analizę, nes tai yra būtina finansų valdymo dalis. (Šlekienė, Klimavičienė, 2000). Šioje darbo dalyje atliekama UAB „Pledukai“ veiklos finansinė analizė padeda suprasti įmonėje vykstančius procesus, nustatyti vykdomos veiklos rezultatus bei palyginti įmonės situaciją su vidutiniais ekonominės šakos, kurioje ji veikia, rodikliais.

1.1. UAB „Pledukai“ veiklos apibūdinimas

UAB „Pledukai“ yra suomių kapitalo įmonė, kurios istorija prasidėjo nuo fabriko Suomijos vakarinėje dalyje įkūrimo, o tęsiant senas tradicijas 2001 m. veikla buvo pradėta vykdyti ir Lietuvoje. Pagrindinė įmonės veikla yra medvilninių bei vilninių pledų (užklotų) gamyba, todėl įmonė priskiriama tekstilės sektoriui. Šiame sektoriuje vyrauja gana didelė konkurencija, nes remiantis Lietuvos statistikos departamento 2014 m. paskutinio ketvirčio duomenimis šalyje veikė 159 tekstilės įmonės, siekdama sumažinti priklausomybę nuo vieno regiono analizuojama įmonė didžiąją dalį gaminamų prekių eksportuoja (pardavimai ES rinkoje sudaro daugiau nei 80 %).

UAB „Pledukai“ veikia linijinė valdymo sistema, tai padeda užtikrinti efektyvų valdymą ir kontrolę, nes tarp darbuotojų yra aiškiai išreikštas pavaldumas. Įmonėje dirba 46 darbuotojai, iš jų 35 priskiriami gamybos padaliniui. Gamyboje naudojamos natūralios žaliavos ir moderni įranga, o darbuotojai motyvuojami siekti įmonės tikslų įgyvendinimo – prekių kokybės, naujų technologijų diegimo ir pardavimų skatinimo. Pagrindinės įmonės vertybės, kurios užtikrina gerus darbo rezultatus ir klientų pasitikėjimą, yra profesionalumas, kokybė, bendradarbiavimas, atsakomybė bei sąžiningumas.

Įmonės įstatinį kapitalą sudaro 4,012 tūkst. paprastųjų akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė yra 100 Lt, 50 % akcijų priklauso įmonės savininkui, likusią dalį valdo kiti 3 akcininkai, analizuojamu laikotarpiu dividendai akcininkams nebuvo mokami. UAB „Pledukai“ finansiniai metai prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d., o finansinė atskaitomybė sudaroma remiantis veiklos tęstinumo prielaida.

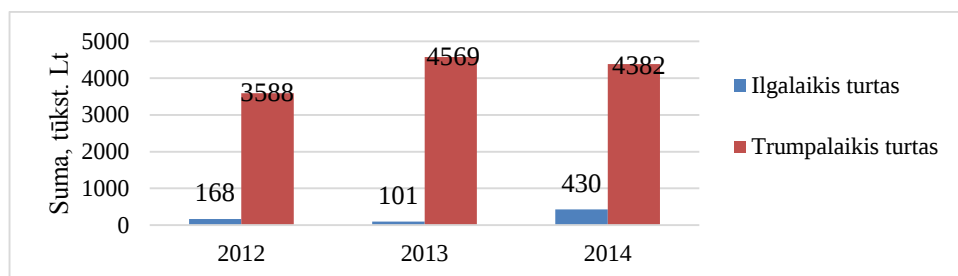
1.2. UAB „Pledukai“ finansinių ataskaitų tendencijų analizė

Bagdonas ir Railienė (2013) nurodo: „horizontali analizė – tai dviejų ar daugiau metų finansinių ataskaitų palyginimas absoliučiais ir santykiniais (procentiniais) dydžiais“ (p. 35). Horizontali analizė padeda nustatyti atitinkamų rodiklių dinamiką analizuojamu laikotarpiu. Tačiau ši analizė nepadeda

nustatyti rodiklių kitimo priežasčių, o pokyčiai gauti lyginant rodiklius su pažėjusiu laikotarpiu neparodo, kaip rodikliai gali keistis ateityje.

1.1.1. Balanso ataskaitos horizontali analizė

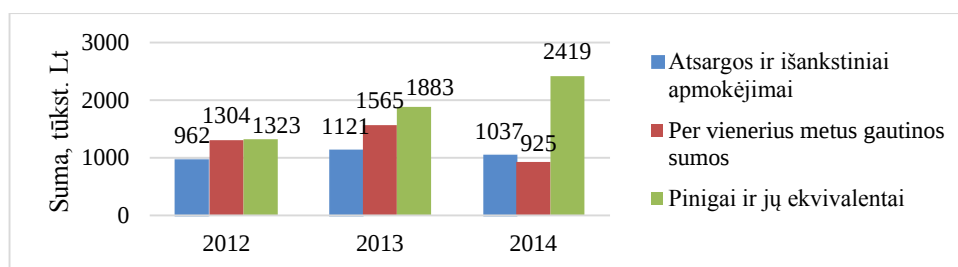
UAB „Pledukai“ 2012-2014 m. balanso horizontali analizė (1 priedas) rodo, kad įmonės turtas auga (1 pav.), pokytis per 2012-2014 m. siekia 1,055 mln. Lt arba 28 %. Turto augimą 2013 m. lemia trumpalaikio turto vertės augimas, o 2014 m. – ilgalaikio turto vertės padidėjimas.

1 pav. UAB „Pledukai“ turto pokyčiai 2012-2014 m.

Įmonės ilgalaikį turtą sudaro turtas, kurio vertė nemažesnė nei 2 tūkst. Lt, o naudingas tarnavimo laikas ilgesnis nei vieni metai. Ilgalaikį materialų turtą sudaro mašinos ir įrengimai, transporto priemonės bei kita įranga. Analizuojamu laikotarpiu šio turto sumažėjimą 33,9 tūkst. Lt arba 24% lėmė turto nusidėvėjimas. 2013 m. įmonė neinvestavo į materialaus turto atnaujinimą, o dėl nusidėvėjimo turto vertė sumažėjo 65,1 tūkst. Lt (46%). 2014 m. įmonėje „Pledukai“ buvo nuspręsta investuoti į gamybai reikalingų įrengimų atnaujinimą bei kitą įrangą, todėl įvertinus nusidėvėjimą įrengimų vertė padidėjo beveik 30 tūkst. Lt (47 %), kitos įrangos vertė išaugo 2,3 tūkst. Lt (31 %), tačiau nebuvo investuojama į transporto priemonių atnaujinimą ir jų vertė sumažėjo 1 tūkst. Lt (30%). Nematerialųjį įmonės turtą sudaro tik programinė įranga, kuri 2014 m. buvo atnaujinta ir tai lėmė nematerialaus turto išaugimą 8,6 tūkst. Lt (88 proc.). Finansinį turtą sudaro po vienerių metų gautinos sumos bei paskolos asocijuotoms įmonėms. 2014 m. finansinis turtas išaugo dėl suteiktos paskolos asocijuotai įmonei. Tuo tarpu ilgalaikės gautinos sumos 2012-2014 m. sumažėja 5 tūkst. Lt (30 %), nes pirkėjai grąžina dalį ilgalaikių skolų.

Trumpalaikis turtas nagrinėjamu laikotarpiu padidėjo 793,2 tūkst. Lt (22 %). 2013 m. trumpalaikio turto auga 980 tūkst. Lt, tai sudaro 27 %, tokiam turto pasikeitimui didžiausią įtaką turi pinigų kiekio didėjimas bei žaliavų metų gale užsipirkimas, kuris lėmė atsargų, o kartu ir trumpalaikio turto padidėjimą. 2014 m. trumpalaikis turtas nežymiai sumažėja dėl greitesnio pirkėjų atsiskaitymo (mažėjančių per vienerius metus gautinų sumų) ir mažesnio atsargų lygio.

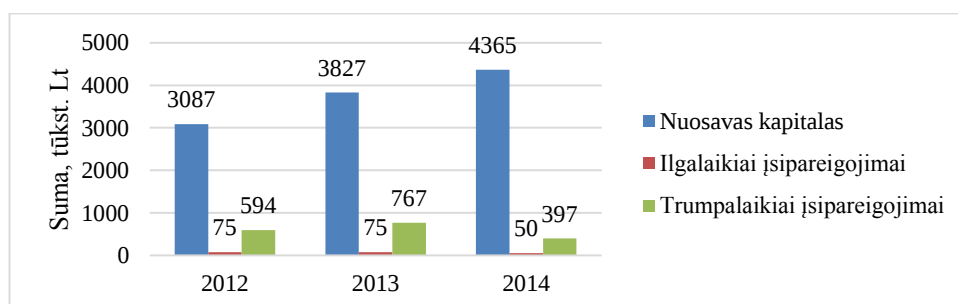

2 pav. UAB „Pledukai“ trumpalaikio turto dalių pokyčiai 2012-2014 m.

Didžiausią įtaką atsargų didėjimui 2013 m. darė vadovybės sprendimas didinti gamybos apimtis: 152, 5 tūkst. Lt (26 %) išaugo žaliavų ir komplektavimo gaminių kiekis, 19,6 tūkst. Lt (10 %) padidėjo pagamintos produkcijos (pledų ir vilnonių apklotų) kiekis. Taip pat išaugo per vienerius metus gautinos sumos 280,5 tūkst. Lt (22 %), nes ženkliai išaugus pardavimo pardavimams dalis klientų metų pabaigoje vėlavo apmokėti už prekes (didėjo pirkėjų įsiskolinimas). Įmonėje 2012-2013 m. laikotarpiu pinigų kiekis išauga 560,8 tūkst. Lt (42 %), pinigų augimą lemia naujų klientų pritraukimas ir greitas jų atsiskaitymo laikas (pirkėjai atsiskaito per 30-60 dienų) bei tai, kad įmonė tuo metu nevykdė investicijų į ilgalaikį turtą.

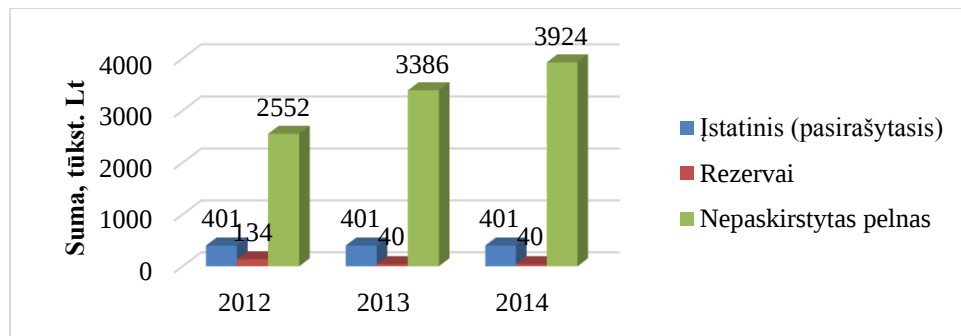
2014 m. trumpalaikis turtas sumažėja 187 tūkst. Lt (4 %), tai lemia atsargų ir išankstinių apmokėjimų sumažėjimas 84,6 tūkst. Lt (8 %), tačiau pinigų kiekis padidėja 535,8 tūkst. Lt (28 %), nes pirkėjai grąžina skolas ir apmoka už perkamus pledus iš anksto. Pirkėjų skolos sumažėja 618,3 tūkst. Lt (40 %) tam įtakos turi griežtinamas pirkėjų skolų valdymas.

Didžiausią įtaką nuosavo kapitalo augimui turėjo sėkminga įmonės veikla ir grynojo pelno uždirbimas.

3 pav. UAB „Pledukai“ nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų pokyčiai 2012-2014 m.

Analizuojamu laikotarpiu įmonės nuosavas kapitalas turi tendenciją didėti (3 pav.). Nuosavo kapitalo didėjimui didžiausią įtaką daro greitai augantis nepaskirstytas pelnas (4 pav.), 2012-2014 m. laikotarpiu nepaskirstytas pelnas padidėjo 1,37 mln. Lt (54 %), pagrindinė nepaskirstyto pelno didėjimo priežastis yra įmonės generuojamas grynas pelnas ir tai, kad analizuojamu laikotarpiu nebuvo mokami dividendai.

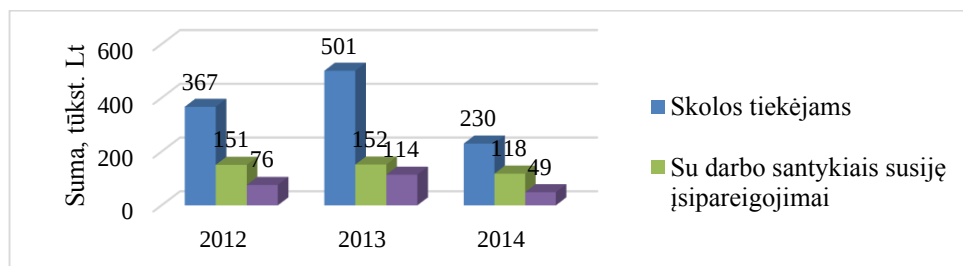

4 pav. UAB „Pledukai“ nuosavo kapitalo dalių pokyčiai 2012-2014 m.

Įstatinis kapitalas sudaro 401,2 tūkst. Lt (akcijos nominali vertė yra 100 Lt) ir nekinta visu analizuojamu laikotarpiu. Privalomasis rezervas 2012-2014 m. laikotarpiu yra didesnis nei reikalaujami 10 proc. įstatinio kapitalo, todėl taip pat nekinta. Įmonės nuosavybės struktūroje 2012 m. buvo ir kiti rezervai, tačiau vėliau buvo nuspręsta šį rezervą panaikinti ir juo padidintas nepaskirstytas pelnas.

Nuosavo kapitalo pokyčiai turi įtakos ir įsipareigojimų dinamikai, didėjant nuosavam kapitalui (kaupiant uždirbtą pelną) turto įsigijimas yra finansuojamas nuosavomis lėšomis, todėl nereikia ieškoti papildomų turto finansavimo šaltinių, tai lemia įsipareigojimų mažėjimą. Ilgalaikius įsipareigojimus sudaro tik finansinės skolos, kurios analizuojamu 2012-2014 m. laikotarpiu sumažėja 25 tūkst. Lt (34 %), skolų grąžinimas, rodo, kad įmonės vadovybė renkasi konservatyvią turto finansavimo politiką.

Įmonės trumpalaikiai įsipareigojimai analizuojamu laikotarpiu sumažėja daugiau nei 196 tūkst. Lt, (33 %). Skolos tiekėjams (5 pav.) 2013 m. išauga daugiau nei 134 tūkst. Lt (37 %), o 2014 m. ši įsipareigojimų dalis sumažėja 272 tūkst. Lt (54 %). Tokią skolų tiekėjams dinamiką lėmė vadovybės sprendimai dėl gamybos apimčių, 2013 m. didinant pledų pardavimų apimtį gamybai reikėjo daugiau verpalų ir kitų žaliavų, todėl didėjo skolos tiekėjams, o 2014 m. dėl gana šiltos žiemos sumažėjo pledų paklausa, taigi buvo mažesnis žaliavų poreikis (mažėjo atsargų įsigijimai ir skolos tiekėjams). Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai (atlyginimai, socialinis draudimas, kiti mokesčiai) 2013 m. neženkiai padidėjo dėl metų pabaigoje darbuotojams priskaičiuotų priedų už gerus darbo rezultatus, tačiau 2014 m. ši įsipareigojimų grupė sumažėja daugiau nei 33 tūkst. Lt (22%), tai lemia 2014 m. metų pabaigoje administracijai išmokėti atlyginimai už einamąjį mėnesį.

5 pav. UAB „Pledukai“ trumpalaikių įsipareigojimų pokyčiai 2012-2014 m.

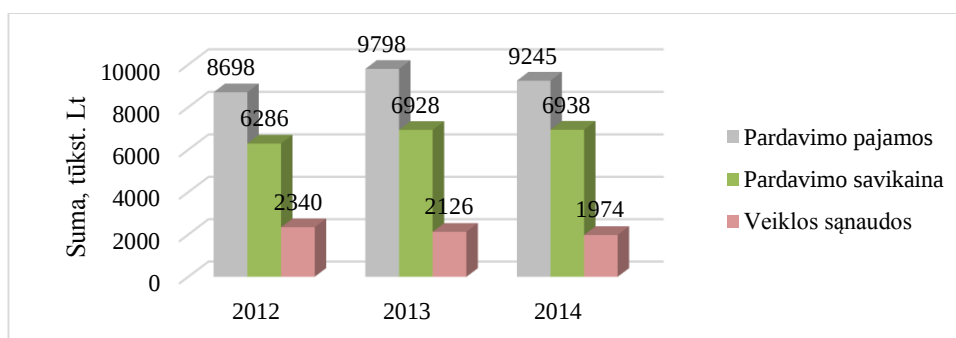
Trumpalaikių įsipareigojimų mažėjimui 2012-2014 m. įtakos turi ir kitų trumpalaikių įsipareigojimų (gautų išankstinių apmokėjimų, pelno mokesčio įsipareigojimų, ilgalaikių skolų einamųjų metų dalies ir kt.) sumažėjimas. 2013 m. ši įsipareigojimų dalis išauga dėl pelno mokesčio įsipareigojimų padidėjimo daugiau nei 61,7 tūkst. Lt arba 6,25 kartais, tai lemia nepanaudotų atostogų sukaupimas, inventorizacijos metu rastų neatitikimų nurašymas į neleidžiamus atskaitymus bei tai, kad išaugus pardavimo pajamos sumažėja veiklos sąnaudos ir didėja apmokestinamasis pelnas. Pelno mokesčio įsipareigojimas 2014 m. mažėja 35,7 tūkst. Lt (50 %) dėl apmokestinamojo pelno sumažėjimo, taip pat sumažėja gauti išankstiniai apmokėjimai (su blogėjančia situacija Rusijos rinkoje susiję klientai vengia apmokėti iš anksto) ir kitos mokėtinos sumos, o tai turi įtakos ir bendram kitų trumpalaikių įsipareigojimų sumažėjimui.

Horizontali balanso turto dalies analizė parodė, kad įmonė beveik neinvestuoja į ilgalaikį turtą (materialus turtas mažėja). Ženkliai augantis pinigų kiekis atskleidžia problemą apie galimai neefektyviai valdomus įmonės pinigus. Nuosavybės ir įsipareigojimų dinamika leidžia teigti, kad įmonė yra pasirinkusi konservatyvią finansavimo politiką, nes mažėja ilgalaikiai įsipareigojimai ir didėja nuosavas kapitalas.

1.1.2. Pelno (nuostolių) ataskaitos horizontali analizė

Horizontali pelno nuostolių ataskaitos analizė (2 priedas) rodo, kad nagrinėjamu laikotarpiu įmonė „Pledukai“ dirbo pelningai.

Pledų pardavimo pajamos 2012-2014 m. išaugo 547 tūkst. Lt (6,29 %), tačiau augant pajamoms savikaina taip pat padidėjo 651,2 tūkst. Lt (10,36 %). Didesnis savikainos augimo tempas lėmė bendrojo pelno sumažėjimą 104,3 tūkst. Lt (4,32 %).

6 pav. UAB „Pledukai“ pardavimo pajamų, savikainos ir veiklos sąnaudų pokyčiai 2012-2014 m.

Įmonė didžiausias pardavimo pajamas uždirbo 2013 m. (6 pav.), pajamų augimas siekė 1,1 mln. Lt (12,65 %), nes dėl padidėjusios pledų paklausos išaugo pledų eksportas. 2014 m. pledų buvo parduota mažiau dėl gana šiltos žiemos ir sumažėjusio eksporto (mažėjo pledų paklausa tiesiogiai su

Rusijos tekstilės parduotuvėmis bendradarbiaujančiais klientais dėl galimo neapmokėjimo ir politinių neramumų), todėl pardavimo pajamos sumažėjo 553,4 tūkst. Lt (5,65 %).

Augant pardavimų pajamoms atitinkamai didėti turi ir savikaina, nes patiriama daugiau sąnaudų. Pardavimų savikaina 2013 m. auga lėčiau nei pardavimai, nes žaliavų tiekėjai pritaikė nuolaidas ir buvo išsiderėta mažesnė pagrindinės gamybai reikalingos žaliavos – verpalų – kaina, savikaina išaugo 641,6 tūkst. Lt (10,21 %). Savikainos augimas tęsiasi ir 2014 m., nes metų pradžioje įmonė priėmė 2 pagalbinis gamybos darbuotojus, todėl savikaina dar padidėjo 9,7 tūkst. Lt (0,14 %), nors buvo gautos mažesnės pardavimo pajamos dėl mažėjančios paklausos.

Pardavimo pajamų ir savikainos pokyčiai lėmė bendrojo pelno kitimą: 2013 m. bendrasis pelnas išaugo 458,8 tūkst. Lt (19,03 %), o 2014 sumažėjo 563 tūkst. Lt (19,62 %).

Veiklos sąnaudas sudaro administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir socialinis draudimas, nusidėvėjimo sąnaudos, patalpų ir įrengimų nuomos, remonto, ūkio, draudimo, komandiruočių ir kitos sąnaudos. Veiklos sąnaudos analizuojamu laikotarpiu sumažėja 367 tūkst. Lt (15,68 %), tai rodo, kad stengiamasi didinti pelną mažinant bendrąsias ir administracines sąnaudas. 2013 m. šios sąnaudos sumažėja 214,5 tūkst. Lt (9,16 %), o 2014 m. mažėja 152,5 tūkst. Lt (7,17 %) dėl mažėjančių nusidėvėjimo, reklamos ir komandiruočių sąnaudų. Nusidėvėjimo mažėjimą 2014 m. lėmė, tai kad dalies dažymo mašinų naudingo tarnavimo laikas pasibaigė 2013 m. ir jos buvo parduotos.

Tipinės veiklos pelnas 2012-2014 m. išauga 263 tūkst. Lt (3,7 kartais). Ženkliai išaugus pardavimo pajamoms 2013 m. ir sumažėjus veiklos sąnaudoms, tipinės veiklos pelnas padidėja 744 tūkst. Lt (9,5 kartais), 2014 m. dėl bendrojo pelno sumažėjimo ir neigiamos sąnaudų įtakos tipinės veiklos pelnas sumažėja 411 tūkst. Lt (55,17 %).

Kitos veiklos pajamos 2012-2014 m. didėja 166,6 tūkst. Lt (1,07 karto), tai lemia iš ilgalaikio turto pardavimo ir iš patalpų nuomos gautos pajamos.

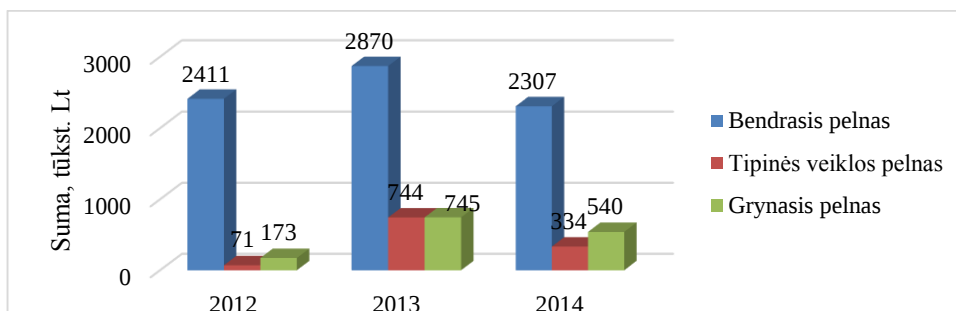
Analizuojamu laikotarpiu iš finansinės ir investicinės įmonė patiria nuostolį, nes neigiamos valiutos keitimo kurso sąnaudos bei sumokamos paskolos palūkanos yra didesnės nei gaunamos pajamos iš teigiamo valiutos kurso keitimo bei palūkanų už suteiktas paskolas. Finansinės ir investicinės sąnaudos 2012-2014 m. išauga 3 tūkst. Lt (1,55 karto) dėl augančio JAV dolerio kurso ir neigiamos valiutų kurso pasikeitimo įtakos apmokant už dažus tiekėjams ir kreditoriams mokamų palūkanų už turimą paskolą.

Pelnas prieš mokesčius analizuojamu laikotarpiu išauga 425 tūkst. Lt (1,87 karto). Šis pelnas išaugo 2013 m. dėl didėjančių pardavimo bei gaunamų kitos veiklos pajamų (įrengimų pardavimo), 2014 m. apmokestinamas pelnas sumažėja dėl mažėjančio tipinės veiklos pelno bei išaugusių finansinės bei investicinės veiklos sąnaudų.

Pelno mokestis išauga 58,2 tūkst. Lt (1,09 karto) dėl didėjančio pelno prieš mokesčius. Didžiausias pelno mokesčio išaugimas buvo 2013 m. ir siekė 90,1 tūkst. Lt (1,69 karto), tam įtakos

turėjo 661,6 tūkst. Lt (beveik 3 kartais) išaugęs apmokestinamasis pelnas ir inventorizacijos metu rastų neatitikimų priskyrimas neleidžiamiesiems atskaitymams. 2014 m. pelno mokestis mažėja 58,2 tūkst. Lt (1,06 karto) dėl mažėjančio pelno prieš mokesčius.

Grynasis pelnas analizuojamu laikotarpiu išauga 367 tūkst. Lt (2,12 kartus). Kadangi 2013 m. pardavimo pajamos augo greičiau nei sąnaudos, grynasis pelnas išaugo 571,5 tūkst. Lt arba 3,3 kartus (7 pav.), o 2014 m. pajamos sumažėjo, o sąnaudos augo, todėl grynasis pelnas sumažėjo 204,5 tūkst. Lt arba 27,5 %.

7 pav. UAB „Pledukai“ grynojo pelno pokyčiai 2012-2014 m.

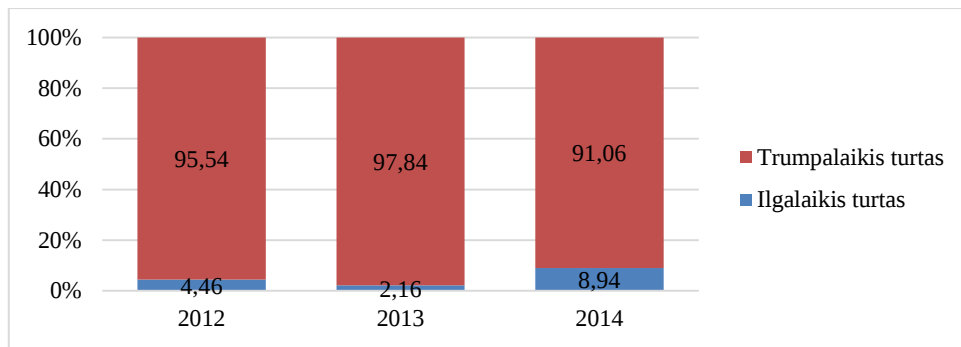
Horizontali pelno (nuostolių) analizė parodė, kad įmonė analizuojamu laikotarpiu vykdė pelningą veiklą. Grynasis pelnas didžiausias buvo 2013 m., tai vertinama labai gerai, nes didėjant pardavimo pajamoms įmonė sugeba generuoti augantį grynąjį. Tačiau situacija pasikeičia 2014 m., kai grynasis pelnas sumažėja dėl mažėjančių pardavimo kiekių.

1.2. UAB „Pledukai“ finansinių ataskaitų vertikali analizė

Vertikali (struktūrinė) finansinių ataskaitų analizė parodo, kokią dalį atskiri straipsniai sudaro nuo bazinio rodiklio, gauti rezultatai išreiškiami procentais. Šios analizės trūkumas – tai, kad gauti duomenys yra statiniai, tačiau kelių metų finansinių ataskaitų vertikalią analizę leidžia nustatyti ne tik atitinkamų rodiklių struktūrinius pokyčius, bet ir jų priežastis (Juozaitytė, 2007).

1.2.1. Balanso ataskaitos vertikali analizė

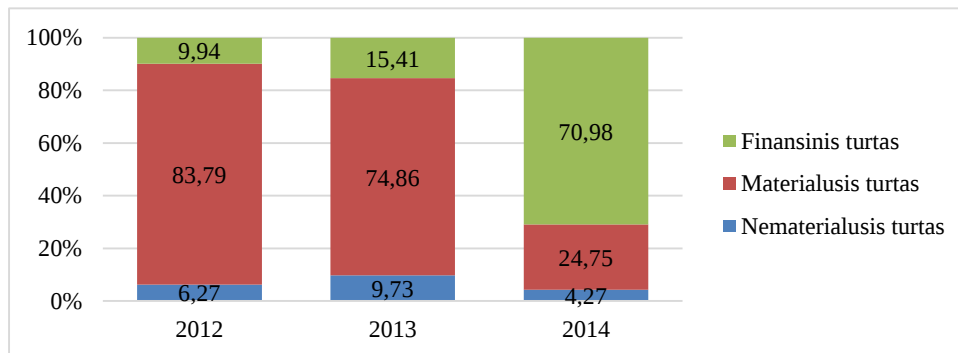
UAB „Pledukai“ balanso ataskaitos vertikali analizė (3 priedas) padeda nustatyti turto, nuosavybės bei įsipareigojimų struktūrą bei jos pokyčius. Įmonės turto struktūra (8 pav.) rodo, kad 2012-2014 m. didžiąją turto dalį sudaro trumpalaikis turtas.

8 pav. UAB „Pledukai“ turto struktūra 2012-2014 m.

Trumpalaikis turtas analizuojamu laikotarpiu sudaro daugiau nei 91 % viso turto, nors palyginti su 2012 m. šio turto lyginamoji dalis sumažėja 4,48 proc. p., tai lemia atsargų ir per vienerius metus gautinų sumų struktūrinių dalių sumažėjimas. Nors ilgalaikio turto struktūrinė dalis analizuojamu laikotarpiu padidėja, tačiau 2014 m. siekia tik 8,94 %. Taip yra todėl, kad gamybai reikalingus pastatus ir

įrengimų

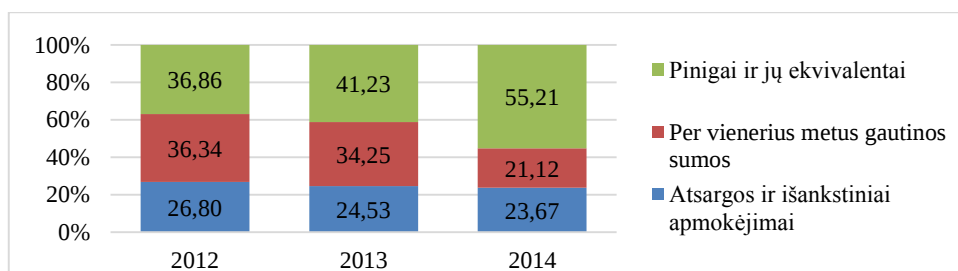
didžiąją dalį įmonė nuomojasi.

9 pav. UAB „Pledukai“ ilgalaikio turto struktūra 2012-2014 m.

Didžiausią UAB „Pledukai“ ilgalaikio turto dalį (9 pav.) 2012-2013 m. sudaro materialusis turtas, kurio lyginamasis svoris sumažėja nuo 83,79 % iki 74,86 % tam įtakos turi augančios nusidėvėjimo sąnaudos dėl turto nusidėvėjimo mažėja jo vertė. Situacija ženkliai pasikeičia 2014 m., kai materialaus turto dalis sumažėja iki 24,75 %, nes finansinis turtas išauga įmonei suteikus finansinę paskolą asocijuotai įmonei. Nematerialusis turtas sudaro nedidelę ilgalaikio turto dalį, kuri 2013 m. padidėja 3,46 proc. p. dėl įsigytos buhalterinės apskaitos sistemos „Būtent APSKAITAI“ bei sumažėjusios materialaus turto dalies.

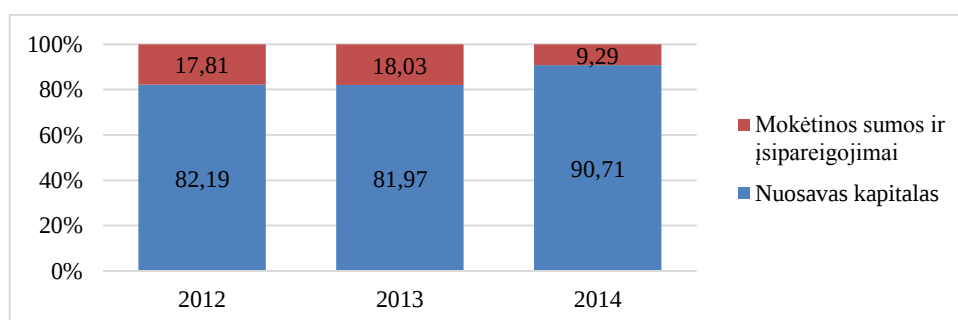
Didžiausią dalį trumpalaikio turto struktūroje sudaro pinigai (10 pav.). Pinigų dalis iki 2014 m. išauga nuo 36,9 % iki 52,2 %, šios dalies išaugimą lemia pinigų kiekio trumpalaikiame turte didėjimas. Santykinai didelis pinigų kiekis rodo, kad gamybinėje įmonėje gali būti neefektyviai išnaudojami finansiniai ištekliai (pinigai turėtų būti investuojami ir uždirbti pelną). Gautinų sumų dalis kasmet

mažėja: 2013 m. jos sudaro 34,25 % ir lyginant su 2012 m. sumažėja nuo 36,34 % iki 34,25%. 2014 m. skolų dalis sumažėjo dar 13,13 proc. p. dėl griežtinamos pirkėjų skolų politikos (priminimų apie neapmokėtas sąskaitas siuntimo kiekvieno mėnesio pabaigoje). Mažiausią dalį trumpalaikiame turte analizuojamu laikotarpiu sudaro atsargos ir išankstiniai apmokėjimai ir jų, lyginamasis svoris mažėja s pokyčius 2013 m. lemia tai, kad atsargos auga lėčiau nei kiti trumpalaikį turtą sudarantys straipsniai ir jų dalis sumažėjo nuo 26,8 % sudaro iki 24,53 %, 2014 m. atsargų dalis trumpalaikiame turte sumažėja iki 23,67 % dėl mažėjančios šio straipsnio vertės.

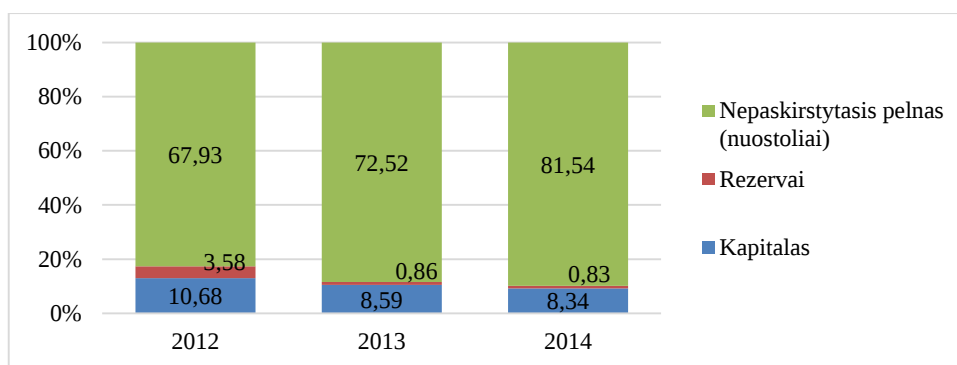
10 pav. UAB „Pledukai“ trumpalaikio turto struktūra 2012-2014 m.

Kitos balanso dalies – nuosavybės bei įsipareigojimų – vertikali analizė parodė, kad įmonė didžiąją turto dalį finansuoja nuosavomis lėšomis (11 pav.), įmonės vadovai renkasi konservatyvią finansavimo politiką, nors finansavimas nuosavomis lėšomis yra vienas brangiausių finansavimo šaltinių. Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūra analizuojamu laikotarpiu išlieka stabili, tik 2014 m. pastebima padidėjusi nuosavybės dalis. Nuosavo kapitalo dalis 2012 m. sudaro 82,19 %, 2013 m. vertė neženkliai sumažėja dėl minimalaus įsipareigojimų vertės išaugimo. 2014 m. nuosavas kapitalas sudaro 90,71 %, tokiems struktūros pokyčiams įtakos turi didesnio nepaskirstyto pelno sukaupimas dėl generuojamo grynojo pelno.

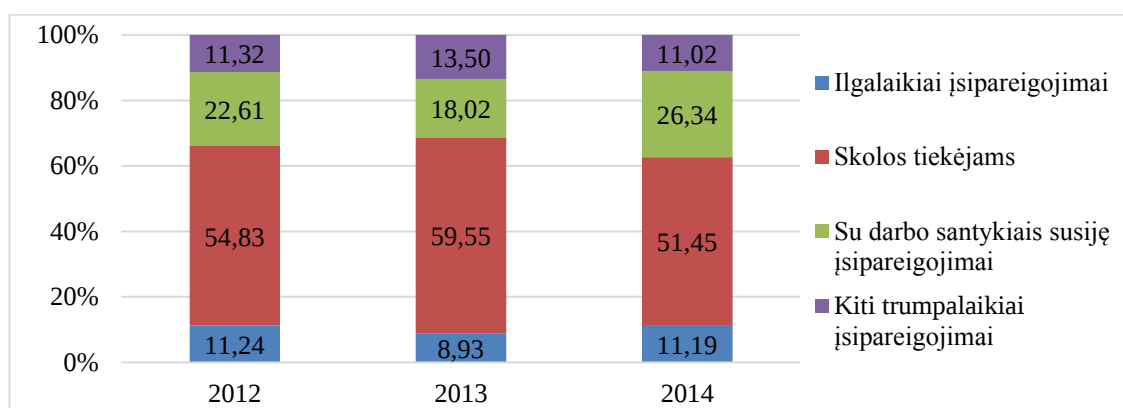
9 pav. UAB „Pledukai“ nuosavybės bei įsipareigojimų struktūra 2012-2014 m.

Analizuojamu laikotarpiu mažiausią nuosavybės dalį sudaro rezervai (12 pav.), o augant nepaskirstytam pelnui jų struktūrinė dalis dar sumažėja ir 2014 m. sudaro tik 0,83 % viso kapitalo. Įstatinis kapitalas nekinta, tačiau, jų lyginamasis svoris analizuojamu laikotarpiu taip pat mažėja dėl didėjančio nepaskirstyto pelno dalies nuosavybės ir įsipareigojimų struktūroje.

10 pav. UAB „Pledukai“ nuosavo kapitalo struktūra 2012-2014 m.

Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų struktūroje pastebimi tik minimalūs pokyčiai, didžiąją dalį įsipareigojimų sudaro trumpalaikiai įsipareigojimai (13 pav.). Analizuojamu laikotarpiu ilgalaikių skolų dalis svyruoja apie 11 %, 2013 m. ilgalaikių skolų dalies sumažėjimą lėmė išmokėta einamųjų metų ilgalaikių skolų dalis ir išaugusi trumpalaikių įsipareigojimų vertė.

11 pav. UAB „Pledukai“ mokėtinų sumų struktūra 2012-2014 m.

Kadangi analizuojamoje įmonėje didžiąją įsipareigojimų dalį sudaro trumpalaikiai įsipareigojimai, jų dalies pokyčiams daugiausia įtakos turi, skolų tiekėjams, su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų bei kitų trumpalaikių įsipareigojimų kitimas (11 pav.). Didžiausią dalį sudaro skolos tiekėjams, kurių dalis 2013 m. siekia 59,55 %, skolų tiekėjams dalies išaugimą lemia, tai, kad padidėjus žaliavų poreikiui įmonė metų gale lieka skolinga tiekėjams, o 2014 m. skolų tiekėjams buvo grąžinamos skolos, todėl jų dalis sumažėjo nuo 59,55 % iki 51,45 %. Kita trumpalaikių įsipareigojimų sudedamoji – su darbo santykiais susiję įsipareigojimai, šių įsipareigojimų dalis mažiausia 2013 m. ir siekia 18,02 %, šių įsipareigojimų dalies sumažėjimui įtakos turėtų kitų trumpalaikių įsipareigojimų pasikeitimai.

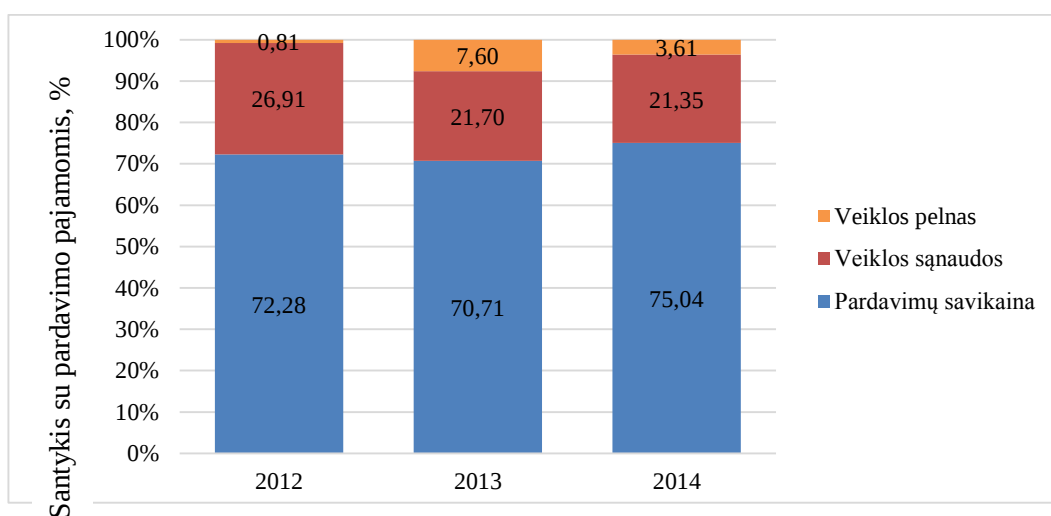
Vertikali balanso ataskaitos analizė parodė, kad įmonės veikla yra finansuojama nuosavomis lėšomis, didžiąją turto dalį sudaro trumpalaikis turtas, pinigų straipsnio dalies didėjimas

trumpalaikiame turte rodo, kad įmonė kaupia pinigus, kurie galėtų būti investuojami ir uždirbti pelną. Analizuojamu laikotarpiu pinigai sudaro daugiau nei trečdalį viso turto.

1.2.2. Pelno (nuostolių) ataskaitos vertikali analizė

Atliekant įmonės pelno (nuostolių) ataskaitos vertikalią analizę (4 priedas) bazinis rodiklis yra pardavimų pajamos, todėl vertinant kitus rodiklius skaičiuojamas jų santykis su pardavimų pajamomis.

Analizuojamu laikotarpiu įmonės pardavimų savikainos santykis su pardavimų pajamomis, sudaro daugiau nei 70 % pardavimo pajamų, nors savikainos santykis su pardavimo pajamomis keičiasi neženkliai, tačiau jos didėjimas turi neigiamos įtakos bendrojo pelno santykiui su pardavimo pajamomis.

12 pav. UAB „Pledukai“ pardavimų savikainos, veiklos sąnaudų ir veiklos pelno santykis su pardavimo pajamomis 2012-2014 m.

Įmonės „Pledukai“ veiklos sąnaudų santykis su pardavimo pajamomis daugiau nei 21 % pardavimo pajamų, veiklos sąnaudų santykis su pardavimo pajamomis didžiausia buvo 2012 m. ir siekė 26,91 %, tačiau iki 2014 m. šis santykis su pardavimo pajamomis sumažėja 5,21 proc. p. Santykio pasikeitimą lėmė mažėjančios reklamos, komandiruočių bei nusidėvėjimo sąnaudos. Veiklos sąnaudų santykinės dalies mažėjimas rodo, kad stengiamasi padidinti veiklos efektyvumą ir gaunamą grynąjį pelną.

Tipinės veiklos pelno santykis su pardavimo pajamomis yra ganėtinai mažas, tačiau analizuojamu laikotarpiu keičiasi nuo 0,81 % iki 3,61 % (15 pav.). Didžiausias santykis su pardavimo pajamomis buvo 2013 m. ir siekė 7,6 %, tai lėmė greitesnis veiklos pelno augimas lyginant su pardavimo pajamomis.

Kitos veiklos pajamos gaunamos iš įrengimų pardavimo, jų santykis su pardavimo pajamomis yra mažas (nuo 1,79 % iki 3,48 %). Šio santykio išaugimo priežastis yra 2014 m. gautos pajamos iš įmonės įrengimų pardavimo.

Įmonė patiria nuostolį iš finansinės investicinės veiklos dėl neigiamos valiutos kurso kitimo įtakos ir kreditoriams sumokamų palūkanų, tačiau šio straipsnio santykis su pardavimo pajamomis nesudaro 1 proc.

Pelno prieš mokesčius santykis su pardavimo pajamomis nesiskiria nuo įprastinės veiklos pelno (nuostolių) santykio, nes įmonė nepatiria pagautės bei netekimų. 2012-2013 m. šis santykis išauga nuo 2,6 % iki 9,06 %, tam įtakos turėjo tipinės veiklos pelno augimas, taip pat buvo generuojamos kitos veiklos (turto pardavimo) pajamos. 2014 m. pelno prieš mokesčius santykis su pardavimo pajamomis sumažėja iki 7,05 % dėl patiriamų finansinės investicinės veiklos sąnaudų.

Pelno mokesčio santykis su pardavimo pajamomis 2012 – 2014 m. siekia apie 1 proc. ir kinta nežymiai.

Pelno (nuostolių) vertikalioji analizė, parodo ir vieną įmonės vadovybei svarbiausių rodiklių, tai grynojo pelno santykį su pardavimo pajamoms – grynąjį pelningumą. Grynojo pelno santykis su pardavimo pajamomis mažiausias buvo 2012 m. ir tesiekė 1,99 %, vėliau grynasis pelningumas išauga iki 7,6 %, tai rodo, kad grynojo grynasis pelnas auga greičiau nei pardavimo pajamos. 2014 m. grynojo pelno santykis su pardavimo pajamomis sumažėja ir sudaro 5,84 %, grynojo pelno generuojama mažiau dėl sumažėjančių pardavimų ir patirtų sąnaudų. Šio pelno sumažėjimas 2014 m. gali reikšti, kad įmonės gaminamų pledų konkurencingumas mažėja arba būtina peržiūrėti įmonės veiklos procesus ir juos tobulinti.

1.3. Santykinių rodiklių analizė

UAB „Pledukai“ veiklos efektyvumo vertinimas atliekamas naudojant santykinių rodiklių analizę, kuri dar vadinama finansinių koeficientų analize (Aleksavičienė, 2011). Santykiniai rodikliai gaunami nustatant ryšius tarp atitinkamų finansinių ataskaitų duomenų, jie leidžia objektyviai įvertinti įmonės veiklos sritis bei padeda priimti optimalius valdymo sprendimus. UAB „Pledukai“ finansinę būklę atskleidžia įmonės pelningumo, mokumo, efektyvumo ir stabilumo rodiklių palyginimas su vidutiniais Lietuvos statistikos departamente pateikiamais vidutiniais tame pačiame ekonominiame sektoriuje (C13 Tekstilės gaminių gamyba) veikiančių įmonių rodikliais (5 priedas). Įmonės rodikliai taip pat bus vertinami pagal nagrinėtoje literatūroje pateiktus orientacinius finansinės būklės rodiklius (6 priedas).

Pelningumo rodikliai parodo, ar įmonės veikla yra pelninga, o didesnio pelno generavimas yra pagrindinis daugelio įmonių tikslas, nes didesnės pelningumo reikšmės atspindi geresnį įmonės

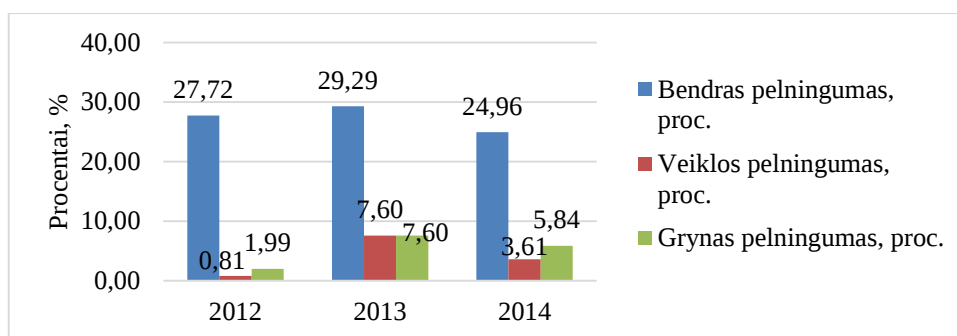
valdymą. Šie rodikliai yra svarbūs apibieiant įmonės veiklos finansinę analizę, nes atskleidžia bendrą likvidumo, turto valdymo ir skolų valdymo poveikį įmonės veiklos rezultatams (Skujienė, 2008).

1 lentelė. UAB „Pledukai“ pelningumo rodikliai 2012-2014 m.

Pelningumo rodikliai	Apskaičiavimas	2012	2013	2014
Bendras pelningumas, proc.	Bendras pelnas/pardavimo pajamos	27,72	29,29	24,96
Veiklos pelningumas, proc.	Tipinės veiklos pelnas/pardavimo pajamos	0,81	7,60	3,61
Grynasis pelningumas, proc.	Grynasis pelnas/pardavimo pajamos	1,99	7,60	5,84
Turto pelningumas, proc.	Grynasis pelnas/turtas, iš viso	4,61	15,95	11,22
Nuosavo kapitalo pelningumas, proc.	Grynasis pelnas/ nuosavas kapitalas	5,61	19,46	12,37

UAB „Pledukai“ veikla vertinama kaip gera, nes **bendrojo pelningumo rodiklis** yra didesnis nei 15 %, rodiklis parodo, kiek vienam pardavimų litui tenka grynojo pelno. Toks veiklos efektyvumo vertinimas yra tik sąlyginis, nes norint nustatyti efektyvumą reikia atsižvelgti į įmonės veiklos specifiką, dydį, ekonominės šakos, kurioje veikia įmonė rodiklius. Didžiausias bendrasis pelningumas (29,29 %) įmonėje buvo 2013 m. tam įtakos turėjo didesnis nei savikainos pardavimo pajamų augimo tempas, 2014 m. bendrojo pelno rodiklis sumažėja iki 24,96 % dėl mažėjančių pledų pardavimo pajamų ir toliau augančios savikainos. UAB „Pledukai“ bendrojo pelningumo rodiklių palyginimas su ekonominio sektoriaus rodikliais rodo, kad analizuojamu laikotarpiu įmonės pardavimo pajamų litui tenka daugiau pelno (įmonės pagrindinė veikla yra pelningesnė).

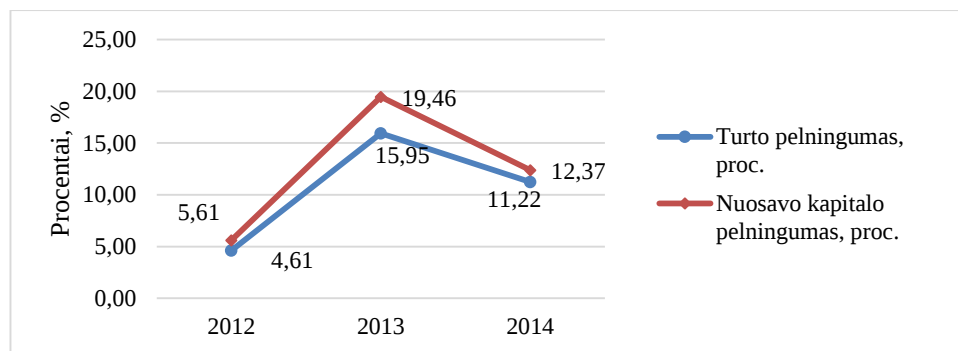
Veiklos pelningumas yra svarbus, nes parodo, kaip įmonėje yra kontroliuojamos pridėtinės išlaidos, atsižvelgiant į pardavimo, administracinių ir kitų valdymo išlaidų svyravimus (Mackevičius, Poškaitė ir Vilis, 2011). Mažiausias veiklos pelningumas buvo 2012 m. ir siekė tik 0,81 %, tai lėmė didelės administracijos darbo užmokesčio, nuomos, reklamos, nusidėvėjimo ir kitos sąnaudos. 2013 m. ženkliai išaugus pledų pardavimo pajamoms ir 214 tūkst. Lt sumažėjus veiklos sąnaudoms veiklos pelningumas išaugo iki 7,6 %, tai rodo, kad vienam pardavimų litui tenka daugiau veiklos pelno. Palyginus UAB „Pledukai“ veiklos pelningumą su vidutiniu šakos rodikliu, nustatyta, kad vidutinės statistinės įmonės užsiimančios tekstilės gaminių gamyba veikla buvo pelningesnė išskyrus 2013 m., kai analizuojamos įmonės veiklos pelningumas siekė 7,6 %. Tai rodo, kad UAB „Pledukai“ veiklos efektyvumas gali būti didinamas mažinant veiklos sąnaudas, kurių didžiąją galį sudaro administracijos darbuotojų darbo užmokestis, reklamos bei įrengimų ir pastatų nuomos sąnaudos.

13 pav. UAB „Pledukai“ bendrojo, veiklos ir grynojo pelningumo pokyčiai 2012-2014 m.

Grynasis pelningumas parodo įmonės veiklos galutinį pelningumą, šis rodiklis svarbus visoms suinteresuotoms grupėms (vadovams, akcininkams, kreditoriams). Mackevičius et al (2011) teigia, kad tai: „vienas iš plačiausiai vertinamų santykinų rodiklių, apibūdinančių įmonės veiklos efektyvumą“ (p.71). Rodiklis vertinamas nepatenkinamai, jeigu jo reikšmė yra mažesnė nei 5 %. 2012-2014 m. UAB „Pledukai“ grynasis pelningumas vertinamas patenkinamai, išskyrus 2012 m., kai įmonėje vienas pardavimų litas generavo tik 0,02 Lt grynojo pelno, tuo metu šakos grynasis pelningumas buvo didesnis nei įmonės, o 2013 m. įmonės pelningumo rodikliams gerėjant, šakos rodikliai smuko dėl sumažėjusio eksporto. 2013 m. įmonės grynasis pelningumas nesiskyrė nuo veiklos pelningumo, nes grynasis pelnas buvo beveik lygus veiklos pelniui, tai rodo, kad įmonės veiklos finansavimo sprendimai turi tik mažą poveikį pelningumui. 2014 m. įmonės grynojo pelningumo mažėjimą 1,76 % lėmė sumažėję pardavimai klientams, tiesiogiai susijusiems su Rusijos rinka bei dėl neigiamo valiutos kurso išaugusios finansinės sąnaudos.

Turto pelningumas parodo, kiek grynojo pelno tenka vienam turto litui (Aleksnevičienė, 2011). Šis pelningumas vertinamas gerai, kai yra didesnis nei 15 %, UAB „Pledukai“ tokia pelningumo riba buvo pasiekta 2013 metais, kai dėl padidėjusios pledų paklausos išaugo pardavimo pajamos, o kartu ir grynasis pelnas. 2014 m. vienas turto litas generavo 0,11 Lt grynojo pelno, sumažėjimą lėmė viso turto padidėjimas dėl asocijuotai įmonei suteiktos paskolos bei grynojo pelno sumažėjimas dėl gauto mažesnio bendrojo pelno ir išaugusių finansinių sąnaudų. Ekonominės veiklos, kuriai priskiriama analizuojama įmonė šakoje turto vidutinis pelningumas yra ženkliai mažesnis, 2012-2013 m. svyruoja apie 1 %, tai rodo, kad analizuojamos įmonės turtas valdomas racionaliau, tačiau tai parodo ir tai, kad šakoje veikiančios įmonės turi daugiau nuosavo turto ir nesinaudoja veiklos nuoma.

14 pav. UAB „Pledukai“ turto ir nuosavo kapitalo pelningumo rodiklių pokyčiai 2012-2014 m.

Nuosavo kapitalo pelningumas labiau domina investuotojus, nes parodo jų investicijų pelningumą (Mackevičius et al, 2014). 2012 m. nuosavo kapitalo pelningumas yra vertinamas nepatenkinamai, nes nuosavo kapitalo litas uždirba mažiau nei 0,1 Lt grynojo pelno. 2013 m. šio pelningumo reikšmė gerėja ir vertinama patenkinamai dėl augančio grynojo pelno. 2014 m. grynasis pelnas mažėja, o nuosavas kapitalas dėl nepaskirstyto pelno kaupimo toliau auga, todėl pelningumo rodiklis sumažėja 7,08 proc. p. Tuo tarpu vidutiniai šakos rodikliai vertinami nepatenkinamai, nes svyruoja apie 2 %. Skirtumas tarp įmonės turto ir nuosavo kapitalo pelningumų yra nedidelis, nes įmonė veiklai finansuoti beveik nenaudoja skolintų lėšų.

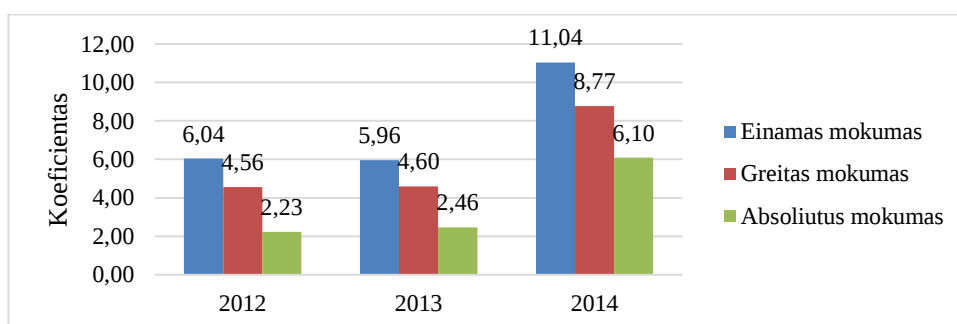
Pelningumo rodikliai parodė, kad analizuojamos įmonės veikla nagrinėjamu laikotarpiu buvo pelninga, tačiau maži veiklos pelningumo rodiklis leidžia teigti, kad įmonės efektyvumas gali būti pagerintas mažinant veiklos sąnaudas. Turto ir nuosavo kapitalo pelningumo rodikliai yra aukštesni nei vidutiniai šakos rodikliai, tai rodo, kad įmonės turtas valdomas racionaliai, o nuosavo kapitalo pelningumą būtų galima padidinti, jei įmonė didesnę dalį turto finansuotų skolintomis lėšomis.

Trumpalaikio mokumo rodikliai parodo įmonės patikimumą. Literatūroje šia rodikliai dar vadinami likvidumo rodikliais, nes norint atsiskaityti su tiekėjais ir kreditoriais, įmonei reikia turėti ne tik pinigų, bet ir likvidaus turto, kurį būtų galima greitai paversti pinigais arba įmonėms reikalingos mokėjimo priemonės, kurios būtų tinkamos naudoti atsiskaitymams už įsipareigojimus (Mackevičius, 2007).

2 lentelė. UAB „Pledukai“ mokumo rodikliai 2012-2014 m.

Mokumo rodikliai	Apskaičiavimas	2012	2013	2014
Einamas mokumas	Trumpalaikis turtas/ Trumpalaikiai įsipareigojimai	6,04	5,96	11,04
Greitas mokumas	(Trumpalaikis turtas – Atsargos)/Trumpalaikiai įsipareigojimai	4,56	4,60	8,77
Absoliutus mokumas	Pinigai/ Trumpalaikiai įsipareigojimai	2,23	2,46	6,10

Einamo mokumo rodiklis leidžia nustatyti įmonės gebėjimą padengti trumpalaikius įsipareigojimus turimu trumpalaikiu turtu, saugios mokumo ribos užtikrinimui turtas turi bent 1,2 karto viršyti trumpalaikius įsipareigojimus. UAB „Pledukai“ 2012-2014 m. einamojo mokumo rodikliai didėja (18 pav.), tai rodo, kad trumpalaikio turto įsigijimas yra finansuojamas nuosavomis lėšomis, nes analizuojamu laikotarpiu įmonės įsipareigojimai mažėja. Rodiklis didėja, nes trumpalaikis turtas didėja dėl augančio pinigų kiekio, o įsipareigojimai mažėja dėl grąžinamų skolų teikėjams ir mažėjančių išankstinių apmokėjimų. Vidutinis tekstilės gaminių gamybai priskiriamų įmonių einamas mokumas yra mažesnis, svyruoja tarp 1,82-1,95. Analizuojamos įmonės šis rodiklis yra kelis kartus didesnis, tai rodo, kad trumpalaikio turto laikoma per daug ir tai yra neefektyvu. Aukštos rodiklių reikšmės lemia ir tai, kad turi tik mažus trumpalaikius įsipareigojimus.

18 pav. UAB „Pledukai“ trumpalaikio mokumo rodiklių pokyčiai 2012-2014 m.

Greitas mokumas parodo, kaip įmonė geba padengti trumpalaikius įsipareigojimus trumpalaikiu turtu neįtraukiant mažiausiai likvidaus turto – atsargų. Šio rodiklio optimali reikšmė negali būti mažesnė už 1, nes tokiu atveju įmonė nebesugebėtų padengti savo įsipareigojimų. Analizuojamos įmonės greitas mokumas yra kelis kartus didesnis nei nustatyta optimali vertė ir vidutinis šakos rodiklis, turimu trumpalaikiu turtu be atsargų įmonė 2012 m. galėtų 4,56 kartus padengti turimus įsipareigojimus, o 2014 m. 8,77 kartus. Skirtumas tarp einamojo ir greitojo mokumo rodiklių sudaro 1,27-2,27 kartus, nors šis skirtumas pakankamai didelis, tačiau UAB „Pledukai“ atsargų lygis neturi neigiamos įtakos mokumui, nes įmonės mokumo rodikliai yra labai aukšti.

Absoliutus mokumas parodo, kokią dalį trumpalaikių įsipareigojimų įmonė gali apmokėti iš karto (Aleksavičienė, 2011). Šio rodiklio reikšmė neturėtų viršyti 0,15-0,2. Tačiau analizuojamu laikotarpiu įmonės rodiklis svyruoja tarp 2,23 – 6,10, tai rodo, kad turimais pinigais įmonė net kelis kartus gali padengti trumpalaikius įsipareigojimus, toks pinigų valdymas yra neefektyvus, nes palaikomas daug didesnis nei minimalus neinvestuotų pinigų lygis, pinigai nenaudojami ir jų vertė kasdien mažėja. Vidutinės statistinės įmonės šio mokumo reikšmės siekia tik 0,14-0,18, tai rodo, kad tekstilės įmonės renkasi agresyvesnę pinigų valdymo politiką.

Trumpalaikio mokumo grupės rodikliai yra aukšti, tai rodo, kad įmonė net kelis kartus gali padengti savo trumpalaikius įsipareigojimus. Greitojo mokumo reikšmė net kelis kartus viršija optimalią ribą, tai rodo, kad įmonė turi daug neinvestuotų pinigų ir turimi trumpalaikiai įsipareigojimai yra maži. Veiklos efektyvumas gali būti didinamas juos investuojant į gamybai reikalingus įrengimus su prielaida, kad tai leistų sumažinti veiklos sąnaudas, nes įmonei nebereikėtų nuomotis įrengimų, o taip pat sumažintų pinigų nuvertėjimo riziką.

Efektivitymo (apyvartumo) rodikliai atskleidžia įmonės trumpalaikio turto valdymo ypatumus, parodo, kiek pardavimo pajamų tenka vienam trumpalaikio turto litui (Juozaitienė, 2007). Dideli trumpalaikio turto dalių apyvartumo dienomis rodikliai gali reikšti, kad daugiau pinigų investuojama į turtą, kuris generuoja mažas pajamas ir tai nėra efektyvu, todėl tiriant įmonės veiklos efektyvumą būtina įvertinti, kaip valdomas įmonės turtas.

3 lentelė. UAB „Pledukai“ efektyvumo rodikliai 2012-2014 m.

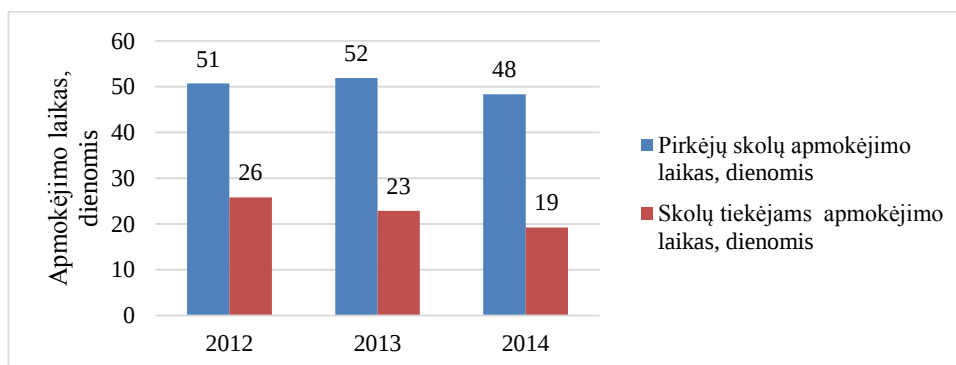
Efektivitymo rodikliai	Apskaičiavimas	2012	2013	2014
Pirkėjų skolų apmokėjimo laikas, dienomis	Vidutinės pirkėjų skolos*365/pardavimo pajamos	51	52	48
Skolų tiekėjams apmokėjimo laikas, dienomis	Vidutinės skolos tiekėjams*365/pardavimo savikainos	26	23	19
Atsargų apyvartos periodas, dienomis	Vidutinės atsargos*365/pardavimo savikaina	108	99	100
Turto apyvartumas, kartais	Pardavimo pajamos/vidutinis turtas iš viso	2,30	2,33	1,95

Atsargų apyvartos periodas skaičiuojamas dienomis ir parodo, per kiek laiko vidutiniškai atnaujinamos atsargos. 2012-2014 m. atsargų apyvartos periodas svyruoja tarp 99-108 dienų, lėčiausiai atsargos buvo atnaujinamos 2012 m., nes metų pabaigoje buvo susikaupta daugiau atsargų dėl žaliavų užsipirkimo, gatavos produkcijos bei prekių skirtų perparduoti likučių. 2013 m. atsargų apyvartos periodas dienomis buvo mažiausias, vidutinis atsargų kiekis didėjo, tačiau pardavimo pajamų ženklus išaugimas lėmė rodiklio sumažėjimą. Gamybinėse įmonėse yra siekiama dažnesnio atsargų atsinaujinimo, tačiau pledus ir vilnonius užklotus gaminančioje įmonėje atsargos valdomos FIFO

metodu ir jų atnaujinimas kas 100 dienų nereiškia, kad įmonėje atsargos valdomos neefektyviai. Didžioji dalis gamybai reikalingų žaliavų ir medžiagų perkamos iš užsienio tiekėjų, o kai jie pritaiko nuolaidas žaliavų nusiperkama daugiau, tai lemia atsargų apyvartos periodo sulėtėjimą, tačiau mažėja gaminamų pledų savikaina, todėl gaunamas didesnis pelnas. Vidutinis šakos atsargų apyvartumas siekia 49-54 dienas, tai rodo, kad panašia veikla užsiimančių įmonių gamos ciklas yra trumpesnis ir atsargos atnaujinamos greičiau.

Pirkėjų skolų apmokėjimo laikas yra svarbus rodiklis, nes jis parodo, per kiek laiko įmonės pirkėjai atsiskaito už paslaugas. Pirkėjai skolas apmoka per 48-51 dienas, vidutinis šakoje veikiančių įmonių pirkėjų skolų apmokėjimo laikas yra 68-76 dienos, tai rodo, kad UAB „Pledukai“ taiko griežtesnę pirkėjų skolų valdymo politiką. Greitesnis pirkėjų skolų apmokėjimas mažina įmonės riziką pritrūkti apyvartinių lėšų atsiskaitant su tiekėjais.

Skolų tiekėjams apmokėjimo laikas parodo, per kiek laiko įmonė atsiskaito su tiekėjais. Šis rodiklis analizuojamu laikotarpiu sumažėja nuo 26 iki 19 dienų, tai lemia skolų tiekėjams mažėjimas ir pardavimų savikainos išaugimas. Vidutinis šakos rodiklis siekia 44-46 dienas, tai rodo kad įmonės veikiančios ekonominiame sektoriuje yra išsiderėjusios ilgesnius atsiskaitymo su tiekėjais terminus, o ilgėjantis skolų tiekėjams periodas dienomis leidžia pasinaudoti trumpalaikiais finansavimo šaltiniais. Norint sužinoti, ar įmonei pakanka apyvartinių lėšų skolų tiekėjams apmokėjimo laiką dienomis reikia palyginti su pirkėjų skolų apmokėjimo laiku. Analizuojamoje įmonėje iš pirkėjų (klientų) pinigai už prekes gaunami vėliau nei reikia atsiskaityti su tiekėjais (19 pav.), toks skolų valdymas įmonėse vertinamas neigiamai, nes gali sukelti apyvartinio kapitalo trūkumo problemas, tačiau UAB „Pledukai“ trečdalį trumpalaikio turto sudaro pinigai, todėl apyvartinio kapitalo trūkumo problemos įmonėje nėra. Nors ekonominės šakos vidutiniai pirkėjų ir tiekėjų apyvartumo dienomis rodikliai yra didesni, tačiau išlieka ta pati tendencija – skolos tiekėjams turi būti grąžinamos greičiau nei iš pirkėjų gaunami pinigai.

16 pav. UAB „Pledukai“ pirkėjų skolų ir skolų tiekėjams apmokėjimo laiko (dienomis) palyginimas 2012-2014 m.

Turto apyvartumas parodo, kiek pardavimo pajamų uždirba vienas turto litas. Rodiklis gamybinėje įmonėje vertinamas labai gerai, kai yra didesnis nei 2. Analizuojamu laikotarpiu turto apyvartumas siekia 1,95-2,33 kartus, greitą turto apyvartumą UAB „Pledukai“ sąlygoja sprendimas patalpas ir dalį gamybinių įrengimų nuomotis, nes mažėja investicijos į turtą, o patiriamos nuomos sąnaudos neturi įtakos pardavimo pajamoms. Vidutinis šakos rodiklis yra dvigubai mažesnis (5 priedas), tai rodo kad tekstilės gaminius gaminančių įmonių sektoriuje turtas generuoja mažiau pardavimo pajamų.

Apyvartumo rodikliai įmonėje nėra labai geri (ilgas atsargų apyvartos laikas, skolų tiekėjams apmokėjimo laikas trumpesnis nei pirkėjų skolų gražinimo laikas), tačiau išsiaiškinus tokių rodiklių priežastis galima teigti, kad UAB „Pledukai“ neturi didelių turto valdymo problemų.

Stabilumo rodikliai leidžia įvertinti įmonės sugebėjimą vykdyti savo trumpalaikius ir ilgalaikius finansinius įsipareigojimus partneriams, kreditoriams, bankams ir kt. Įmonės stabilumas yra vertinamas tiriant jos kapitalo struktūrą, o įmonės finansinė rizika nustatoma vertinant įsiskolinimo lygį, kuris yra atvirkščiai proporcingas įmonės stabilumui (Aleksnevičienė, 2011, p. 34). **Įsiskolinimo koeficientas** padeda nustatyti, kokia dalis turto yra įsigyta už skolas (Vertybinių popierių birža NASDAQ OMX Vilnius, 2010). UAB „Pledukai“ šio rodiklio reikšmės analizuojamu laikotarpiu mažėja ir 2014 m. siekia tik 0,09 (4 lentelė), tokią rodiklio dinamiką lemia, kad įsigijamas turtas yra finansuojamas nuosavomis lėšomis, todėl įmonės finansinė rizika yra žema, tai rodo, kad bankroto atveju įmonės savininkai prisiimtų beveik visą finansinę riziką ir patirtų didžiausius nuostolius. Gamybinėse įmonėse optimali įsiskolinimo koeficiento reikšmė siekia 0,4-0,6. Vidutiniai tekstilės gaminių gamyba užsiimančios įmonės įsiskolinimo koeficientai atitinka optimalias ribas ir yra didesni nei analizuojamos įmonės, tai rodo, kad įmonės yra linkusios turtą finansuoti ir skolintomis lėšomis.

4 lentelė. UAB „Pledukai“ stabilumo rodikliai 2012-2014 m.

Stabilumo rodikliai	Apskaičiavimas	2012	2013	2014
Įsiskolinimo koeficientas	Įsipareigojimai/visas turtas	0,18	0,18	0,09
Finansinis svertas	Įsipareigojimai/nuosavas kapitalas	0,22	0,22	0,10

Finansinis svertas padeda įvertinti, kiek įsipareigojimų tenka vienam nuosavo kapitalo litui. Įmonės finansinio svarto reikšmė yra nedidelė ir 2014 m. tesiekia 0,1, nes dėl pelningos veiklos sukaupiant daugiau nuosavo kapitalo įmonė nėra linkusi didinti įsipareigojimų. Tuo tarpu vidutinis šakoje veikiančių įmonių rodiklis svyruoja 0,47-0,6, tai rodo, kad prisiimama didesnė finansinė rizika.

Žemos įmonės stabilumo rodiklių reikšmės rodo, kad UAB „Pledukai“ finansinė rizika yra maža, įmonės savininkai sutinka prisiimti didžiąją dalį finansinės rizikos, todėl kreditoriai įmonę vertintų kaip patikimą.

1.4. Finansinės analizės išvados

1. Atlikta horizontalioji UAB „Pledukai“ balanso ataskaitos analizė parodė, kaip analizuojamu laikotarpiu keitėsi įmonės turto, nuosavybės bei įsipareigojimų straipsniai. Įmonės ir vertikalioji finansinių ataskaitų analizė neatskleidė didelių įmonės problemų. Analizuojamu laikotarpiu įmonės turtas padidėjo daugiau nei 1 mln. Lt, turto išaugimą 28 % lemia trumpalaikio turto (didesnio atsargų kiekio metų gale) įsigijimas bei 2014 m. ilgalaikės paskolos suteikimas asocijuotai įmonei. Trumpalaikio turto augimas sudaro 22 %, tai yra daugiau nei 493 tūkst. Lt šiam augumui didžiausią įtaką daro įmonės gaunami pinigai. Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dalyje labiausiai didėja nepaskirstytas pelnas, kadangi visas uždirbtas grynasis pelnas yra priskiriamas einamųjų metų nepaskirstytam pelnui. Ilgalaikiai įsipareigojimai analizuojamu laikotarpiu sumažėja 25 tūkst. Lt arba 25 %. Trumpalaikiai įsipareigojimai 2013 m. išauga dėl didėjančių skolų tiekėjams, tačiau vertinant 2012-2014 m. pokytį trumpalaikiai įsipareigojimai sumažėja 196 tūkst. , Eur, tai sudaro 33 % trumpalaikių įsipareigojimų mažėjimą.

2. Pelno (nuostolių) ataskaitos horizontalioji analizė parodė, kad analizuojamu laikotarpiu išaugo 1,1 mln. Lt arba 12,65 %, tačiau pajamas kito netolygiai: 2013 m. ženkliai padidėjo, o 2014 m. pradėjo mažėti. Panašia tendencija kito ir grynasis pelnas: 2013 m. uždirbta 571,5 tūkst. Lt arba 3,3 kartais daugiau nei 2012 m., 2014 m. sumažėjo pardavimo pajamų, todėl buvo gauta 204, 5 tūkst. Lt arba 27,5 % mažiau grynojo pelno.

3. Vertikali balanso ataskaitos analizė leido nustatyti analizuojamos įmonės turto, nuosavybės ir įsipareigojimų struktūrą, gauti rezultatai leidžia teigti, kad įmonė neturi daug ilgalaikio turto (lyginamoji dalis svyruoja apie 11 %), nes gamybai reikalingi įrengimai yra išsinuomoti. Pinigų kiekio dalis turte paskutiniaisiais analizuojamais metais siekia apie 50 %, todėl galima, kad pinigai įmonėje nėra efektyviai naudojami. Maža įsipareigojimų dalis nuosavybės ir įsipareigojimų struktūroje rodo, kad įmonėje vadovaujama konservatyvia finansavimo politika.

4. UAB „Pledukai“ pelno (nuostolių) ataskaitos vertikalioji analizė parodė atitinkamų ataskaitos duomenų (savikainos, bendro pelno, sąnaudų) santykį su pardavimo pajamomis. Vieno iš svarbiausių įmonės vadovybei rodiklių - grynojo pelno santykis su pardavimo pajamomis parodo grynąjį įmonės pelningumą, šis rodiklis didžiausiais buvo 2013 m., kai vienas pardavimo pajamų litas uždirbo 7,6 Lt grynojo pelno.

5. Pelningumo rodiklių analizė parodė, kad įmonės veikla yra pelninga. Didžiausi pelningumo rodikliai gauti 2013 m., kai ženkliai išaugo pardavimo pajamos. Nustatytos įmonės trumpalaikio mokumo rodiklių reikšmės kelis kartus viršija nustatytas optimalias ir vidutinę įmonės trumpalaikio mokumo reikšmes, tai taip yra todėl, kad įmonė turi sukaupusi didelį pinigų kiekį, beveik neturi įsipareigojimų. Efektyvumo rodiklių analizė neatskleidė reikšmingų turto valdymo problemų. Pirkėjų

skolų apmokėjimo periodas dienomis svyruoja 52 dienas, tuo tarpu tiekėjams įmonė turi sumokėti vidutiniškai per 23 dienas, toks skolų valdymas gali sukelti apyvartinių lėšų trūkumą, tačiau analizuojama įmonė turi pakankamai pinigų, todėl nepriima kitų skolų valdymo sprendimų. Santykinų stabilumo rodiklių reikšmės parodė, kad įmonės akcininkai prisiima beveik visą finansinę riziką todėl kreditoriai įmonę vertina kaip patikimą.

6. Atlikus finansinių ataskaitų ir santykinų rodiklių analizę, nustatyta, kad įmonė sukaupusi gana daug neinvestuotų pinigų, toks lėšų valdymas nėra efektyvus, o įmonės gamybinėje veikloje naudojami įrengimai yra seni, todėl ieškant būdų kaip pagerinti įmonės veiklos efektyvumą analizuojama naujų įrengimų įsigijimo galimybę nustatant tinkamesnį įmonei įrengimų finansavimo būdą. Kitoje darbo teoriškai išanalizuojami su naujų įrengimų įsigijimu susijusios bei literatūroje plačiai nagrinėjamos temos – efektyvumo samprata, finansavimo šaltiniai bei naujų įrengimų investicijos vertinimo metodai.

2. UAB „PLEDUKAI“ VEIKLOS EFEKTYVUMO IR FINANSAVIMO ŠALTINIŲ PASIRINKIMO TEORINIAI ASPEKTAI

Teorinėje darbo dalyje pirmiausia yra atliekama efektyvumo sampratos literatūroje analizė bei nurodomi veiklos efektyvumui įtaką darantys veiksniai. Toliau apibendrinama, kokią įtaką įmonių veikos efektyvumui turi įmonių vadovybės pasirenkami finansavimo šaltiniai. Atliktos UAB „Pledukai“ veiklos finansinė analizės rezultatai leidžia teigti, kad įmonės veiklos efektyvumas galėtų būti didinamas investuojant į naujų įrengimų pirkimą. Tačiau norint pasirinkti įmonei tinkamiausią finansavimo būdą būtina atlikti įmonės įrengimo finansavimo šaltinių ir galimų alternatyvų analizę. Finansavimo šaltinių pasirinkimas turi įtakos investicinio projekto rezultatams, todėl paskutiniame šios dalies skyriuje atliekama turto finansavimo šaltinių analizė ir nagrinėjami investicinių projektų vertinimo rodikliai.

2.1. Veiklos efektyvumo samprata

Efektyvumo sąvoka nėra nauja, ji literatūroje pradėta nagrinėti XVI a., tobulėjant technologijoms, keitėsi ir efektyvumo vertinimas. Užsienio ir lietuvių autoriai pateikia skirtingus veiklos efektyvumo apibrėžimus (5 lentelė), tai rodo, kad ši sąvoka yra labai išplėta. Tačiau daugelis autorių sutinka, kad kiekvienos įmonės veikla yra siejama su tam tikrų tikslų įgyvendinimo, o tai, kaip tiksliai ir greitai pavyksta juos įgyvendinti parodo veiklos efektyvumo analizė.

5 lentelė. Efektyvumo samprata

Autorius	Šaltinis	Apibrėžimas
Q. Manzoor (2011)	„Impact of Employees Motivation on Organizational Effectiveness“	Efektyvumas – gebėjimas gerai išnaudoti sukauptus pinigus
S. Poškorius (2002)	„3E koncepcijos plėtra“	Efektyvumas – pageidautinų veiklos rezultatų ir panaudotų tiems rezultatams kompleksinių išteklių, indėlių, kaštų bei kitų resursų santykis.
J. Mackevičius, D. Poškaitė, L. Villis (2011)	„Finansinė analizė“	Efektyvumas – racionalus lėšų cirkuliavimas gamybos procese, kuris užtikrina greitą gamybos proceso ciklą.
H. Alinaitwe, J.A. Mwalki, B. Hansson (2009)	„Organizational effectiveness of Ugandan building firms as viewed by craftsman“	Efektyvumas – galimybė įgyvendinti tikslus per stiprų valdymą, vadovavimą ir pasišventimą tikslų siekimui.
R. L. Daft (2009)	„Organization theory and design“	Efektyvumas – organizacijos tikslų siekimui sunaudotas išteklių kiekis

Literatūroje pateikiamus efektyvumo apibrėžimus siejanti savybė yra tai, kad norimas rezultatas įgyvendinamas patiriant mažiausias sąnaudas arba kitaip tariant panaudojant turimus išteklius užtikrinamas maksimalus rezultatas. Spartėjant globalizacijos procesams ir didėjant konkurencijai

efektyvumo didinimas yra suprantamas kaip neatsiejama veiklos dalis leidžianti įmonei išlikti rinkoje. Efektyvumo analizės svarba grindžiama tuo, kad apima visas verslo sritis pradedant nuo išteklių panaudojimo gamybos bei teikiamų paslaugų procese ir baigiant darbuotojų veiklos, finansavimo bei vadovavimo sprendimų efektyvumo įvertinimu (Galinienė, 2011). Analizuojant veikos efektyvumo sritis yra įvertinama ne tik esama įmonės būklė, tačiau taip pat nustatomos verslo perspektyvos bei veiklos gerinimo galimybės.

Mackevičius et al (2011) veiklos efektyvumą sieja su įmonės pelningumu, nes veiklos efektyvumo didinimas padeda užtikrinti didesnę pelno generavimą ir yra ilgalaikio įmonės gyvavimo pagrindas. Verslo įmonėse pelno didinimas dažniausiai yra siejamas su sąnaudų mažinimu, tačiau literatūros analizė leidžia teigti, kad yra ir daugiau veiksnių, nuo kurių priklauso įmonės veiklos pelningumas, o kartu ir efektyvumas.

2.2. Veiklos efektyvumą lemiantys veiksniai

Įmonės efektyvumas priklauso nuo daugelio besikeičiančių veiksnių, kurie daro įtaką įmonės veiklai. Girdzijauskas ir Jafimovas (2006) įmonės veiklai įtakos turinčius veiksnius skirsto į 2 grupes: išorės veiksniai ir vidaus aplinkos veiksniai. Išoriniams veiksniams yra priskiriami technologiniai, politiniai, teisiniai, socialiniai ir ekonominiai veiksniai. Martinkus ir Tičkienė (2006) vertindami išorinių veiksnių poveikį įmonės veiklai kaip svarbiausius išskiria ekonominius veiksnius, tai šalies ekonominė būklė ir jos pokyčiai, įmonės gaminamų prekių ar teikiamų paklausos ir pasiūlos svyravimai, konkurencija rinkoje. Tačiau Deksnienė et al (2007) pabrėžia, kad vertinant įmonės veiklos efektyvumą svarbesni yra vidiniai veiksniai, kurie tiesiogiai lemia įmonės veiklą. Šiems veiksniams analizuotoje literatūroje yra priskiriami įmonės tikslai, naudojamų įrengimų našumas, sąnaudų valdymo sprendimai, darbo ir finansiniai ištekliai. Didelė reikšmė skiriama finansiniams ištekliais, kurie reikalingi įmonės veiklai finansuoti. Lietuvių ir užsienio autoriai analizuojantys finansavimo sprendimų įtaką veiklos efektyvumui sutinka su teiginiu, kad įmonės veiklos rezultatai priklauso finansinių išteklių struktūros (Rutkauskas et al (2008), Murat, Baki (2007)). Šių autorių teigimu racionalus finansinių išteklių valdymas padeda efektyviau paskirstyti įmonės turimas lėšas ir jas investuoti tikintis didžiausios naudos. Tai leidžia teigti, kad vienas svarbiausių veiklos efektyvumą lemiančių veiksnių yra teisingas finansinių išteklių pasirinkimas, veiklos finansavimo ir efektyvumo sąsajos gali būti pagrįstos įmonės siekiu, kuo racionaliau paskirstyti finansinius išteklius, panašumu į Mackevičiaus et al (2014) efektyvumo, kaip geriausio rezultato siekimo veiksmingai valdant turimą turtą ir išlaidas, sąvokos aiškinimą.

Kadangi išanalizuotoje literatūroje veiklos efektyvumas yra siejamas su finansinių išteklių panaudojimu, toliau darbe atliekama galimų veiklos finansavimo šaltinių teorinė analizė.

2.3. Finansavimo išteklių pasirinkimas bei įtaka veiklos efektyvumui

Šiandieninėje rinkoje veikia daugybė pelno siekiančių įmonių, visos jos yra skirtingos savo organizacine struktūra, dydžiu bei veiklos specifika, tačiau Butkevičiūtės ir Mačerskienės (2005) teigimu įmonių ekonominis tikslas yra efektyvus nuosavų ar skolintų išteklių naudojimas, kuris per tam tikrą laiką sukuria prekių ar paslaugų vertę, o sukurta vertė padengia sunaudotus išteklius ir rizikos lygio požiūriu duoda tinkamą pelną. Kiekviena įmonė siekianti plėtoti sėkmingą verslą turi turėti tam tikrų finansinių išteklių, o ilgalaikės perspektyvos požiūriu tinkamas šių išteklių naudojimas turi užtikrinti įmonės finansinės būklės pagerėjimą. (Rutkauskas et al, 2007).

Literatūroje pateikiamas panašus finansavimo šaltinių klasifikavimas (17 pav.) Keršys (2010), Norvaišienė (2012), Rutkauskas et al (2008) finansinius išteklius pagal nuosavybės kriterijų skirsto į nuosavus ir skolintus.

17 pav. Įmonių finansinių išteklių klasifikavimas (šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Keršys (2010), Norvaišienė (2012), Rutkauskas et al (2008))

Nuosaviems finansavimo šaltiniams autoriai priskiria pajamas gautas iš įmonės ilgalaikio turto pardavimo, sukauptus amortizacinius ir nusidėvėjimo atskaitymus, apyvartinių lėšų optimizavimą ir nepaskirstytą pelną. Tuo tarpu pagrindinius skolintus finansavimo šaltinius sudaro paskolos, obligacijos ir turto nuoma. Aleknavičienė (2011) analizuodama finansavimo šaltinius pagal nuosavybės pobūdį nurodo esminį nuosavų ir skolintų finansavimo šaltinių skirtumą, kuris atsiranda dėl reikalavimo skolintus išteklius po tam tikro laiko grąžinti. Todėl skolinti ištekliai yra priskiriami išoriniams, o vidiniai – nuosaviems finansavimo šaltiniams.

Veiklos efektyvumo didinimas dažnai yra siejamas su įmonės plėtra, investicinių projektų įgyvendinimu, o tai lemia ir didesnę finansavimo šaltinių poreikį, kuris, anot Keršio (2010), gali būti užtikrinamas didinant nuosavo kapitalo arba ilgalaikių skolų dalį. Nuosavo kapitalo didinimą autorius sieja su akcijų emisijos platinimu naujiems ir esamiems akcininkams bei generuojamo grynojo pelno priskyrimu nepaskirstytam pelnui. Juozaitienė (2007) teigia, kad finansavimo šaltinių didinimas

uždirbtu pelnu parodo, jog įmonės veiklą sugeba finansuoti savo lėšomis. Tačiau finansavimo šaltinių didinimas paremtas tik uždirbamu yra rizikingas tuo, kad įmonės pelnas gali greitai sumažėti dėl nenumatytų veiksnių ir tuomet reikalingas finansavimo poreikis nebus užtikrintas (Keršys, 2010).

Įmonių vadovybės sprendimas didinti finansavimo šaltinius pasiimat ilgalaikės skolas nėra vertinamas vienareikšmiškai, Keršys (2010) ir Juozaitienė (2007) nurodo, kad ilgalaikės paskolos yra pagrindinis ir greitai prieinamas išorinio finansavimo būdas. Taip pat renkant šį finansavimo šaltinį nepatiriami kaštai susiję su paskolos gavimu kaip išperkamosios nuomos atveju, tačiau per didelę skolintų lėšų panaudojimo dalis turi įtakos aukštesnei finansinių išteklių kainai, o patiriamos sąnaudos mažina grynąjį pelną.

Kaip jau minėta, kita finansavimo skolintomis lėšomis alternatyva yra išperkamoji nuoma (finansinis lizingas), tai finansavimo šaltinis, leidžiantis tam tikrą laiką valdyti ir naudotis ilgalaikį turtą, o pasibaigus sutarties laikui turtą galima išpirkti (Aleknavičienė, 2011). Autorė vertindama šią alternatyvą, nurodo, kad finansavimo pagal išperkamąją nuomą privalumas yra tai, kad įmonei nereikia iš karto sumokėti didelės pinigų sumos už norimą įsigyti turtą. Išperkamoji nuoma leidžia tiksliau susiplanuoti įmonės pinigų srautus, nes nuomos mokėjimai mokami vienodomis dalimis (Juozaitienė, 2007, Keršys 2010). Autoriai nurodo, kad šis finansavimo šaltinis gali būti vertinamas neigimai ir nepasirenkamas, nes yra brangesnis už paskolą, tai lemia didesnės palūkanos sumokamos dėl dalinės rizikos perkėlimo finansinei (nuomą suteikiančiai) institucijai ir nuomos gavėjas negali nutraukti sutarties. Įmonės kaip alternatyva finansiniam lizingui dažnai naudojasi dar viena finansavimo rūšimi, tai yra veiklos nuoma. Ši nuomos rūšis pasižymi tuo, kad nuomos terminas yra trumpesnis už naudingo tarnavimo laiką, todėl turtas gali būti daug kartų išnuomojamas, šios nuomos mokėjimai yra didesni nei išperkamosios nuomos, nes nuomos gavėjas sutartį gali nutraukti (Altamuro, Johnston, Pandit and Zhang, 2014).

Literatūroje patiekiami finansavimo šaltinių įvairovė rodo, kad įmonės savo veiklą gali finansuoti naudodamos įvairius finansavimo išteklius. Šopos (2012) teigimu, vertinant įmonių finansinius išteklius ir jų šaltinius, įmonės veiklos ir strateginių projektų finansavimui turi būti naudojami pigiausi finansiniai ištekliai. Autoriaus nuomone, išteklių kainą apsprendžia įmonės situacija, jei įmonė dirba pelningai, veiklos finansavimui reikia pasirinkti nepaskirstą pelną, tačiau, jei veiklos finansavimui neužtenka nepaskirstyto pelno, tikslinga rinktis paskolas, obligacijas arba ilgalaikio turto nuomą. Aleknavičienė (2011) pateikia ir kitas finansinių šaltinių pasirinkimą lemiančias priežastis, tai palūkanų norma ir pageidaujamas pelningumas, vertybinių popierių emisijos išlaidos, paskolos ir išperkamosios nuomos išlaidos pelno mokestis ir kiti veiksniai.

Įvertinus finansavimo išteklių įvairovę bei kriterijus, pagal kuriuos gali būti pasirenkamos finansavimo priemonės trečiojo darbo dalyje UAB „Pledukai“ investicinio projekto gyvendinimo finansavimui šaltinis pasirenkamas pagal išlaidų esamosios vertės nustatymą. Šis metodas grindžiamas

tu, kad diskontuojant mokėjimus pagal kiekvieną vertinimui atsirinktą finansavimo šaltinį apskaičiuojama dabartinė išlaidų vertė, kuri leidžia palyginti, kuris finansavimo šaltinis yra tinkamiausias įmonės investicinio projekto įgyvendinimui. Mokėjimų diskonto norma nustatoma pagal užsienio ir lietuvių autorių išanalizuotą kapitalo kainos nustatymo modelį – CAMP (*angl.*- capital asset pricing model). Diskontavimui pasirinktas šis metodas, nes įmonė investiciją vykdo tik iš nuosavų lėšų. Remiantis šiuo modeliu nuosavo kapitalo kaina apskaičiuojama pagal formulę:

$$k_e = k_{rf} + \beta(k_M - k_{rf}) \quad (1)$$

Kai: k_e -nuosavo kapitalo kaina;

k_{rf} – nerizikinga pelno norma;

β – beta koeficientas, išreiškiantis vertybinio popieriaus riziką;

k_M – rinkos pelno norma;

$(k_M - k_{rf})$ – rinkos rizikos priedas.

Šį metodą sudaro 3 elementai, tai nerizikingų vertybinių pelno norma, rinkos rizikos priedas išreiškiamas vidutinių akcijų pelningumo ir nerizikingos pelno normos bei vertybinio popieriaus riziką išreiškiantis koeficientas. Jei β reikšmė yra lygi 1, tai reiškia, kad įmonės akcijų kaina rinkoje svyruoja panašiai kaip vertybinių popierių vidutinė kaina, jei beta reikšmė viršija vienetą, tai įmonės akcijos kainos svyravimas yra didesnis nei akcijos vidutinės kainos rinkoje svyravimas, jei mažesnis – įmonės akcijų matuojant jį kartais yra mažesnis nei rinkos (Buškevičiūtė, Mačerskienė, 2005).

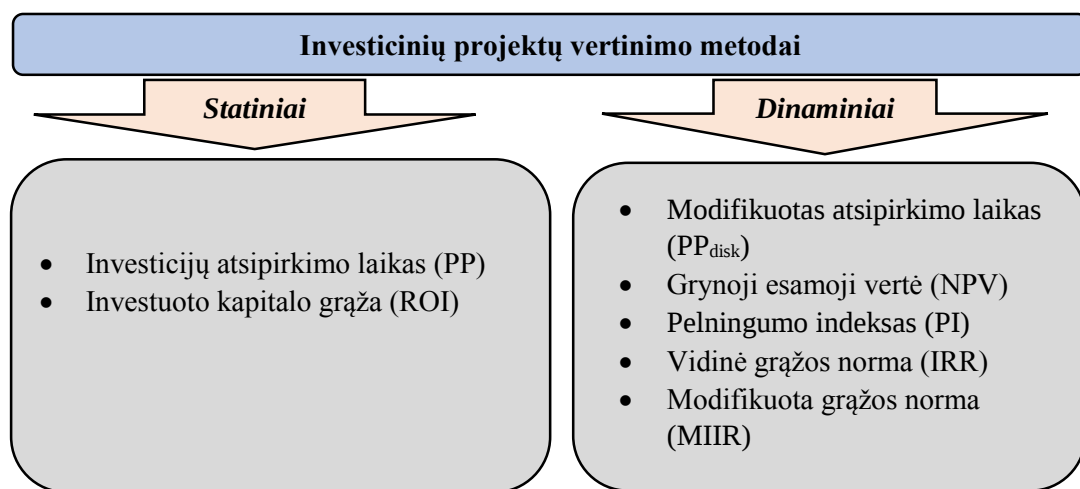
Pagal gautą nuosavo kapitalo kainą diskontuojamos finansavimo išlaidos ir apskaičiuojama jų esamoji vertė, investicinio projekto finansavimui pasirenkamas, tas finansavimo šaltinis kurio esamoji vertė yra mažiausia, nes tokiu būdu pasirinktas finansavimo išteklius įmonei kainuos pigiau lyginant su kitais vertintais finansavimo šaltiniais.

2.4. Investicinio projekto efektyvumo vertinimo metodai

Investicijas galima laikyti vienu iš pagrindinių įmonės vidaus aplinkos efektyvumo veiksnių, kurie įtakoja darbo našumą, išlaidų lygį bei pelningumą (Norvaišienė, 2006). Tačiau norint, kad investicijos būtų efektyvios reikia atlikti visapusišką investicijų efektyvumo vertinimą. Pirmiausia įmonėje turi būti nustatomas investicinio projekto įgyvendinimo poreikis, susikuriama strategija ir numatomos galimybės ją įvykdyti. Priimti investiciniai sprendimai yra ilgalaikiai, todėl daro didelį poveikį investuojančiai įmonei, jei projektas įgyvendinamas sėkmingai, tai įmonė gali padidinti savo turtą, tačiau investiciniai projektai taip pat gali būti nuostolingi ir tai turės neigiamos įtakos įmonės finansinei būklei. Tai rodo, kad investicinių projektų vertinimas yra labai svarbi ir atsakinga finansinio darbo sritis. Tinkamas finansavimo išteklių pasirinkimas turi svarbią reikšmę investicinio projekto įgyvendinimui ir įmonės finansinei būklei. Todėl nusprendus investuoti turi būti palyginami įmonės

finansinės būklės pokyčiai, kai įgyvendinamas investicinis projektas ir kai veikla tęsiama toliau nevykdant investicijos. Finansinės būklės pokyčiai dažniausiai nustatomi atliekant 5 metų finansinių ataskaitų prognozę ir siekiant įvertinant analizuojamos įmonės finansinės būklės pokyčius trečioje darbo dalyje taip pat atliekamas finansinių ataskaitų prognozavimas.

Prognozuojamos finansinės ataskaitos sudaromos remiantis prielaidomis, kuriomis nurodoma, kas turi įtakos įmonės turto, nuosavybės bei įsipareigojimų, pajamų ir pelno pokyčiams. Atlikus finansinių ataskaitų prognozę, nustatomi pinigų srautai, kurių pagrindu atliekamas investicinio projekto efektyvumo vertinimas bei skaičiuojami efektyvumo rodikliai. Investicinių projektų vertinimo metodai ir rodikliai pateikti. 18 pav.

18 pav. Investicijų projektų įvertinimo metodai (šaltinis: sudaryta autorės remiantis E.

Buškevičiūtė ir kt. (2010))

Statiniais investicinių projektų efektyvumo rodikliais autoriai priskiria investicijų atsipirkimo laiką ir investuoto kapitalo grąžą. Šie rodikliai yra statiniai, nes nustatant investicijų efektyvumą neatsižvelgiama į pinigų laiko vertę (ji nėra vertinama). Tuo tarpu investicijų vertinime naudojant dinامينius rodiklius yra įvertinama pinigų laiko vertė, dinامينius rodiklius sudaro modifikuotas atsipirkimo laikas, grynoji esamoji vertė, pelningumo indeksas, vidinė grąžos norma bei modifikuota grąžos norma (Juozaitytė, 2007, Norvaišienė, 2006).

Krušinskas ir Norvaišienė (2008) išskiria 4 dažniausiai naudojamus investicinio projekto vertinimo būdus, tai investicijų atsipirkimo laikas, grynoji esamoji vertė, pelningumo indeksas ir vidinė grąžos norma. Toliau pateikiamos šių rodiklių apskaičiavimo formulės bei vertinimo kriterijai.

Vienu paprasčiausių efektyvumo vertinimo rodikliu yra laikomas atsipeikimo laikas, šis rodiklis parodo, per kiek laiko projekto grynieji pinigų srautai padengs investicijas. Rodiklis apskaičiuojamas pagal formulę:

$$T = (k-1) + \left\lceil \sum_{t=1}^{k-1} (CF_t - I_t) / CF_k \right\rceil, \text{ kai } \sum_{t=1}^{k-1} CF_t > I; \quad (2)$$

Kur: T – investicijų atsipirkimo laikas;

t – investavimo ar grynų pinigų srautų gavimo metų indeksas (t=1, 2,...,k);

CF_k – grynųjų pinigų srautas gautas tais metais, kai generuotas pinigų srautas viršija visas investicijas;

CF_t – t-ųjų metų grynų pinigų srautas;

I – bendra investicijų suma;

I_t – t-ųjų metų investicijos.

Pagal investicijų **atsipirkimo laiko rodiklį** projektas laikomas priimtiniu, kai atsipirkimo laikas yra trumpesnis nei numatytas projekto įgyvendinimo laikas. Šis rodiklis dažnai naudojama, nes jį lengva apskaičiuoti, nereikia skaičiuoti pinigų srautų per visą projekto vykdymo laikotarpį, leidžia išsirinkti mažiausiai rizikingą projektą – trumpesnis atsipirkimo laikas rodo tikslesnį pinigų srautų įvertinimą (Aleksavičienė, 2011). Pagrindiniai rodiklio trūkumai yra tai, kad nustatant šį rodiklį ignoruojamas pinigų vertės kitimas laike, neįvertinama nuosavo ir skolinto kapitalo kaina bei vertinant atsirenkamas projektas, iš kurio greičiausiai gaunamos pajamos, tačiau neatsižvelgiama į pajamingumą ar bendrąjį pelną (Norvaišienė, 2006). Autorė taip pat nurodo, kad paprastas atsipirkimo laiko rodiklis gali būti naudojamas tik norint gauti papildomos informacijos apie investicinio projekto savybės. Tikslesnis atsipirkimo laikas nustatomas skaičiuojant modifikuotą atsipirkimo laiką, nes vertinimui naudojami diskontuoti pinigų srautai.

Antrasis investicinių projektų vertinime naudojamas rodiklis – **grynoji esamoji vertė (NPV)**. Šis rodiklis parodo pinigų srautų, kurie bus gaunami įgyvendinant projektą, esamąją vertę. (Norvaišienė, Krušinskas, 2008). Šis efektyvumo rodiklis apskaičiuojamas pagal formulę:

$$NPV = -I + \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+k)^t} \quad (3)$$

Kur: CF_t – projekto pinigų srautas t-uoju laikotarpiu;

I – pradinė investicija;

k- diskonto norma (vidutinė svertinė kapitalo kaina WACC)

Literatūroje nurodoma, kad projektas yra vertinamas kaip efektyvus, kai NPV yra teigiama, ir kuo didesnė šio rodiklio vertė, tuo geriau vertinamas projektas, nes šis rodiklis parodo, kiek

papildomai uždirbs įmonė įgyvendindama investicinį projektą, taip pat kiek dar būtų galima investuoti ir lėšos atsipirktų.

Veiklos efektyvumas taip pat vertinamas remiantis **pelningumo indeksu**. Šis rodiklis apskaičiuojamas kaip santykis projekto pinigų srautų esamosios vertės ir investicijų santykis, skaičiavimo formulė:

$$PI = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+k)^t}}{I} = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+k)^t}}{\sum_{t=0}^n \frac{I_t}{(1+k)^t}} \quad (4)$$

Kur: CF_t – projekto pinigų srautas t -uoju laikotarpiu;

I – pradinė investicija;

k – diskonto norma (vidutinė svertinė kapitalo kaina WACC);

n – metų skaičius;

I_t – investicijos t -uoju laikotarpiu.

Vertinant projekto efektyvumą pagal pelningumo indeksą projektas laikomas priimtinu, kai pelningumo reikšmė yra didesnė nei 1. Šis rodiklis parodo santykinį projekto pelningumą, todėl kuo didesnė rodiklio reikšmė, tuo projektas yra pelningesnis (Krušinskas, Norvaišienė).

Projekto efektyvumo vertinime yra svarbi **vidinės grąžos normos (IRR) reikšmė**. Šis rodiklis parodo laukiamą investicijų pelningumą, kai daroma prielaida, jog gaunamos tarpinės pajamos yra reinvestuojamos ta pačia vidine grąžos norma (Aleksnevičienė, 2011). Skaičiuojant IRR rodiklio reikšmė koreguojama, kol grynoji esamoji vertė tampa lygi 0 (susilygina pinigų įplaukų ir išmokų esamosios vertės):

$$\sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+IRR)^t} - I = 0 \quad (5)$$

Vertinant investicinio projekto efektyvumą vidinė grąžos norma lyginama su kapitalo kaštais, projektas yra priimtinas, kai IRR reikšmė yra didesnė nei kapitalo kaštai (diskonto norma). Pasak Aleksnevičienės (2011), šis vertinimo rodiklis gali būti naudingas 2 atvejais – kai norima palyginti investicinių projektų grąžos ir finansavimui naudojamo kapitalo kainą bei investicijų saugumui įvertinti, nes didesnis skirtumas tarp vidinės grąžos ir diskonto normos rodo mažesnę projekto riziką.

Atlikta investicinių projektų metodų ir rodiklių analizė parodė, kad projektų vertinant projekto efektyvumą reikia nustatyti daugiau nei vieno rodiklio reikšmės, nors analizuotų rodiklių reikšmės vertinime negali prieštarauti viena kitai, tačiau atliekant kelių rodiklių analizę galima sužinoti papildomos informacijos apie investicinio projekto savybes.

Tačiau finansavimo keitimas turi būti paremtas analize, parodančia, kuris įrengimų finansavimo šaltinis yra naudingesnis įmonei, todėl kitoje darbo dalyje yra nustatoma išlaidų esamoji vertė, pagal

kurią pasirenkamas įmonei tinkamiausias įrengimų finansavimo šaltinis. Taip pat analizuojamas investicinio projekto - naujų gamybinių įrengimų – įsigijimo poreikis bei atliekamas investicinio projekto vertinimas.

3. UAB „PLEDUKAI“ VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO GALIMYBIŲ VERTINIMAS

Šioje darbo dalyje analizuojamos įrengimų finansavimo galimybės siekiant padidinti UAB „Pledukai“ veiklos efektyvumą. Analizuojama įmonė veiklai vykdyti nuomojasi pastatą ir didžiąją dalį gamybinių įrengimų, kurie yra techniškai seni ir jų gamybiniai pajėgumai yra maksimaliai išnaudojami. Kadangi įmonė turi pakankamai vietos ir lėšų, siekiant plėsti veiklą svarstoma galimybė įsigyti naujus gamybinius įrengimus.

3.1. Naujų gamybinių įrengimų poreikis ir jų finansavimo galimybės

Atlikta pelno (nuostolių) ataskaitos analizė parodė, kad didžiausias pardavimo pajamas analizuojama įmonė generavo 2013 m., kai gamybiniai pajėgumai buvo išnaudojami maksimaliai ir per metus buvo pagaminta ir parduota 110 tūkst. pledų. Maksimalus gamybos pajėgumų išnaudojimas reiškia, kad prasidėjus didesnės paklausos periodui bus prarandama rinkos dalis dėl negalėjimo įvykdyti didėjančių užsakymų (Zikevičiūtė, Zabelavičienė, 2012). UAB „Pledukai“ gaminių paklausa 2014 m. sumažėjo, todėl senų gamybinių įrengimų pakeitimas į naujus, gamybos apimtį padidinti leisiančius įrengimus įmonėje nebuvo vykdomas. Padidėjus pledų paklausai įmonė naudodama turimus įrengimus negalėtų įvykdyti naujų užsakymų ir tai lemtų tik minimaliai augančias pardavimo pajamas dėl esamų pirkėjų užsakymų, pledų kainoms nesikeičiant įmonė galėtų gauti ne daugiau kaip 2,8 mln. Eur (9,8 mln. Lt) pardavimo pajamų.

Poreikis atnaujinti gamybinius įrengimus per 2015 m. kilo, kai po sėkmingo dalyvavimo tarptautinėje parodoje UAB „Pledukai“ gaminiais susidomėjo Skandinavijos šalių pirkėjai ir 2014 m. pabaigoje buvo pasirašytos sutartys su 3 didmenininkais, kurių užsakymai lėmė 2015-2019 m. bendrą pledų gamybos užsakymų išaugimą (6 lentelė). Prognozuojama, kad užsakymai iš esamų pirkėjų taip pat didės, nes naujų įrengimų naudojimas leis papildyti įmonės parduodamų pledų asortimentą naujais gaminiais.

6 lentelė. Prognozuojamas UAB „Pledukai“ parduodamų pledų kiekis, vnt. 2015-2019 m.

Pledų užsakymai pagal pirkėjus	2014	2015	2016	2017	2018	2019
UAB „Norvegų tekstilė“		4.000	13.200	14.400	15.600	16.800
UAB „Švedų tekstilė“		3.600	12.800	14.800	16.800	18.800
UAB „Danų tekstilė“		2.000	6.500	7.000	7.500	8.000
Esami pirkėjai	100000	100.500	104.000	106.000	108.000	110.000
Viso:	100.000	110.100	136.500	142.200	147.900	153.600

UAB „Pledukai“ 2014 m. esamiems teikėjams pardavė 100 tūkst. vnt. pledų, o galimi pledų užsakymai iš naujų pirkėjų lėmė, kad planuojamų parduoti pledų kiekis 2015 m. viršija pardavimų kiekį, kai gamybinių įrengimų pajėgumai buvo panaudojami maksimaliai, todėl, siekiant nepatirti nuostolių dėl prarastų pardavimo pajamų, būtina įsigyti papildomos naujos gamybinės įrangos. 2015 m. nauji įrengimai praruošiami gamybai ir padedami naudoti nuo rugsėjo 1 d., todėl priimtų užsakymų ir parduotų pledų kiekis yra mažesnis nei 2016 m., kai nauji įrengimai naudojami visus metus ir įmonė gali įvykdyti naujų tiekėjų užsakymus pilna apimtimi.

Įmonės finansinės veiklos analizė taip pat parodė, kad įmonė turi didelį neinvestuotų pinigų kiekį, o didžioji dalis gamyboje naudojamų įrengimų yra nuomojami. Veiklos efektyvumą padidinti galima įsigyjant papildomą gamybinę įrangą, jų finansavimas gali būti vykdomas 2 būdais:

- 1) Investuoti nuosavas lėšas į naujų gamybinių įrengimų pirkimą;
- 2) Naujus gamybinius įrengimus, kaip ir anksčiau, nuomotis.

Naudingesnis gamybinių įrengimų finansavimo būdas pasirenkamas nustatant išlaidų, kurias per įrengimų naudojimo laikotarpį patiria įmonė įsigydama gamybinius įrengimus iš nuosavų lėšų arba nuomos mokėjimų, esamąją vertę.

3.2. Įrengimų finansavimo išlaidų esamosios vertės nustatymas

UAB „Pledukai“ nori įsigyti 4 audimo stakles bei naujas kutavimo, šiaušimo ir dažymo mašinas, todėl yra svarstomi 2 šios gamybinės įrangos finansavimo būdai.

Naujus gamybinius įrengimus įmonė gali įsigyti už 550 tūkst. Eur, įrengimai nusidėvi per 5 metus, nusidėvėjimą vertinant tiesiniu metodu ir nusidėvėjimo sąnaudas priskaičiuojant kartą per mėnesį. Gamybinės įrangos likutinė vertė yra 55 tūkst. Eur.

Kitas įrengimų finansavimo būdas – nuoma, su įrangos tiekėju gali būti pasirašyta 5 metų nuomos sutartis, kurioje analizuojama įmonė įsipareigoja sumokėti 11,25 tūkst. Eur nuomos mokesť kiekvieno mėnesio pradžioje.

Vertinant finansavimo išlaidų esamąją vertę abiem atvejais įrengimų priežiūros ir aptarnavimo išlaidos neskaičiuojamos, nes šias išlaidas apmoka pati įmonė, pelno mokesčio tarifas – 15 proc. Abiem atvejais finansavimo išlaidų perskaičiavimui į esamąją vertę naudojama diskonto norma, kuri

yra lygi kapitalo kainai (WACC). Kadangi svarstoma įrengimų nuomos arba įsigijimo išlaidas finansuoti nenaudojant skolintų lėšų, tai kapitalo kaina yra lygi tik akcinio kapitalo kaštams:

$$k_e = k_{rf} + \beta(k_M - k_{rf}) \quad (6)$$

Kai k_{rf} – nerizikinga pelno norma

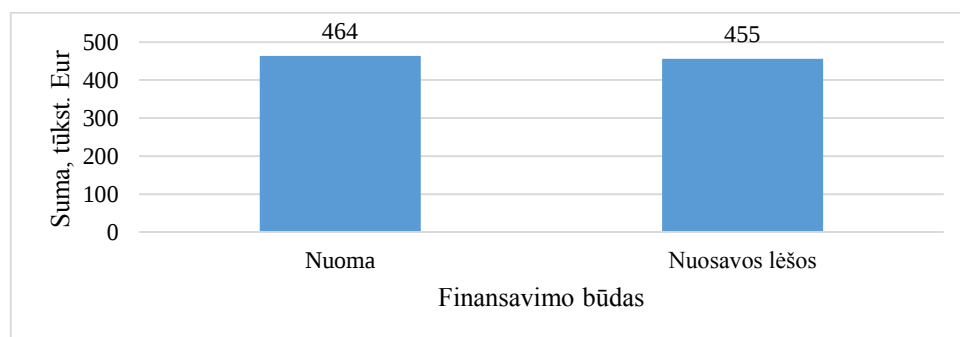
β – beta koeficientas, išreiškiantis vertybinio popieriaus riziką

k_M – rinkos pelno norma

$(k_M - k_{rf})$ – rinkos rizikos priedas.

Nerizikinga pelno norma¹ Lietuvoje yra 0,9 %, o rinkos rizikos priedas² – 8,15 %, tuomet beta reikšmei esant lygiai 1, diskonto norma yra 9,05 %.

Išlaidų esamoji vertė pagal abu įrengimų finansavimo būdus nustatoma naudojant Microsoft Excel finansinę funkciją – mokėjimų esamoji vertė (PV). Skaičiavimai pateikti 7-8 prieduose. Vertinant nuomos išlaidų esamąją vertę, mėnesiniai nuomos mokėjimai pirmiausia sumažinami pelno mokesčio tarifu (15%), nes nuomos sąnaudos mažina apmokestinamąjį pelną todėl, mažinamos ir pelno mokesčio sąnaudos. Esamoji vertė skaičiuojama nuo nuomos mokėjimų įvertinus pelno mokesčio ekonomiją, periodą, kuriuo bus mokama nuoma, ir diskonto normą. Skaičiuojant finansavimą nuosavomis lėšomis pirmiausia įvertinama pinigų suma, kuri yra išleidžiama turtui įsigyti, po to vertinamos mėnesinės turto nusidėvėjimo sąnaudos, apskaičiuojama pelno mokesčio „nauda“, t.y. suma kuria sumažės pelno mokestis, nes kaip ir nuomos atveju nusidėvėjimo sąnaudos mažina apmokestinamąjį pelną, o kartu ir pelno mokesčio sąnaudas. Esamajai vertei nustatyti diskontuojamos nusidėvėjimo sumos įvertinus pelno mokesčio ekonomiją tuo laikotarpiu, kai turtas nudėvimas, taip pat diskontuojama likutinė turto vertė (t. y. suma, už kurią turtą bus galima parduoti pasibaigus jo naudingo tarnavimo laikui) ir atimama pinigų suma, už kurią įsigijamas turtas.

¹Lithuania Government Bond 10y. [interaktyvus]. Peržiūrėta 2015, gegužės 5, adresu: <http://www.tradingeconomics.com/lithuania/government-bond-yield>

²Country Default Spreads and Risk Premiums. [interaktyvus]. Peržiūrėta 2015, gegužės 5, adresu: http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/ctryprem.html

19 pav. Gamybinių įrengimų finansavimo išlaidų esamoji vertė

Įsigyjant įrengimus iš nuosavų lėšų išlaidų srautų esamoji vertė yra mažesnė (19 pav.), todėl siekiant didinti įmonės veiklos efektyvumą nauji įrengimai turi būti finansuojami nuosavomis lėšomis. Gamybinius įrengimus finansuojant nuosavomis lėšomis galima sutaupyti, nes šis finansavimo būdas yra 9 tūkst. Eur (2 %) pigesnis lyginant su nuoma.

3.3. UAB „Pledukai“ finansinių ataskaitų prognozavimas

Finansinių ataskaitų prognozavimas ir santykinų rodiklių analizė atliekama siekiant nustatyti UAB „Pledukai“ finansinę situaciją įsigijus naujus įrengimus ir kaip ji pasikeistų, jei investicija nebūtų vykdoma ir įmonė toliau nuomotųsi senus įrengimus.

3.3.1. UAB „Pledukai“ balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitų prognozės nevykdant investicinio projekto

Šioje dalyje nurodomos prielaidos, pagal kurias buvo atliekamas 2015-2019 m. analizuojamos įmonės finansinių ataskaitų prognozavimas nevykdant investicinio projekto. Pelno (nuostolių) ataskaitos prognozė pateikiama 9 priede, balanso ataskaitos prognozė – 12 priede.

Pardavimo pajamos, kai toliau nuomojamos senus įrengimus didėja tik minimaliai (10 priedas). Įmonė negali sudaryti naujų sutarčių su Skandinavijos pirkėjais dėl pledų pardavimo, nes su turimais pajėgumais nebūtų pagaminamas reikiamas pledų kiekis, o planuojamų pardavimų kiekio augimą lemia tik nežymiai augantys užsakymai iš esamų pirkėjų. Planuojamos pardavimų pajamos šiuo atveju išauga 263 tūkst. Eur (10 %).

Pardavimų savikaina prognozuojama įvertinant darbo, medžiagų ir kitas su gamyba susijusias išlaidas kiekvienam pledui pagaminti bei jų pardavimų kiekį. Didesniam pardavimų kiekio užtikrinimui gamyboje sunaudojama daugiau žaliavų, todėl prognozuojant pardavimų savikainą daroma prielaida, kad jos augimas kiekvienu atveju priklauso nuo pardavimų kiekio išaugimo, augant pardavimo pajamoms pačiu tokiu tempu auga ir pardavimo savikaina (11 priedas). Savikainos proporcingą augimą pardavimo pajamoms lemia ir tai, kad nenumatomas žaliavų kainų kitimas ir kitos savikainos mažinimo priemonės, nes įmonės bendrasis pelningumas yra pakankamai geras.

Pledų pardavimo pajamų ir savikainos prognozavimas leidžia nustatyti, kaip keisis UAB „Pledukai“ gaunamas **bendrasis pelnas**, kai įmonė toliau veiklą vykdo nuomodamasi senus įrengimus. Bendrasis pelnas išauga 66 tūkst. Eur (10 %).

Prognozuojant **veiklos sąnaudas** remiamasi tokiomis prielaidomis:

- Pardavimo sąnaudas sudaro 2 pardavimų vadybininkų darbo užmokestis ir socialinio draudimo mokesčiai, nevykdant investicinio projekto šios sąnaudos nesikeičia, nes mažai keičiantis pardavimo apimtims vadybininkams priedai neišmokami.
- Bendrosioms ir administracinėms sąnaudoms priskiriamos įrengimų nuomos sąnaudos, nes veiklą tęsiant be investicinio projekto įgyvendinimo gamybiniai įrengimai yra nuomojami ir patiriamos nuomos sąnaudos, kurios nesiskiria nuo 2014 m. įrengimų nuomos sąnaudų. Administracijos darbuotojų darbo užmokesčio, pastato nuomos, komandiruočių, įrengimų aptarnavimo ir kitos sąnaudos prognozuojamais metais nekinta. Reklamai įmonėje yra skiriama 1,8 % pardavimo pajamų.

Įmonė 2015-2019 m. negaus **kitos veiklos pajamų**, kurios 2014 m. buvo gautos iš ilgalaikio turto pardavimo. **Finansinės ir investicinės veiklos** sąnaudas sudaro už paskolą sumokamos palūkanos ir dėl neigiamos valiutų kursų įtakos patirtos sąnaudos. Neigiamos valiutų kurso įtakos sąnaudos 2014 m. sudarė 30 % visų finansinės veiklos sąnaudų, todėl prognozuojant daryta prielaida, kad ši sąnaudų dalis nesikeis, tačiau 2015-2016 m. UAB „Pledukai“ akcininkams turės sumokėti 1 % sutartyje nurodytų palūkanų, už 2014 m. negrąžintą paskolos dalį, kuri visiškai grąžinama 2016 m., palūkanų sąnaudos didina finansinės veiklos sąnaudas prognozuojamais metais. Kadangi įmonė didžiąją dalį produkcijos eksportuoja ir bendradarbiauja su užsienio tiekėjais 2014 m. 40 % finansinės ir investicinės veiklos pajamų sudarė, pajamos gautos iš teigiamos valiutų kurso pasikeitimo įtakos, todėl prognozuojamais metais ši pajamų dalis liko nepakitusi. UAB „Pledukai“ 2014 m. suteikė asocijuotai įmonei 88 tūkst. Eur vertės paskolą, tačiau pagal susitarimą palūkanos už ją nebus negaunamos.

Įvertinus veiklos bei finansinės ir investicinės sąnaudas prognozuojamas **apmokestinamasis pelnas** veiklą tęsiant be investicijos išauga 57 tūkst. Eur (58%).

Pelno mokestis sudaro 15 % apmokestinamojo pelno, prognozuojamos pelno mokesčio sąnaudos mažina grynąjį pelną. **Grynasis pelnas** 2015-2019 m. išauga 49 tūkst. Eur arba 58 %.

Atliekant UAB „Pledukai“ balanso ataskaitos prognozę (12 priedas) buvo sudaromos prielaidos, kurios lėmė balanso turto ir nuosavybės bei įsipareigojimų dalių pokyčius.

Ilgalaikio turto dalies prognozė. Ilgalaikio nematerialaus turto vertę prognozuojamais metais didina palaikomosios investicijos, kuriomis atnaujinamas nusidėvėjęs turtas (13 priedas), o šios grupės turto vertę mažina amortizacijos sąnaudos, turtas amortizuojasi per 3 metus. Ilgalaikis materialus turtas taip didėja dėl palaikomųjų investicijų, kurių metų vertę mažina priskaičiuojamos nusidėvėjimo sąnaudos. Ilgalaikį turtą sudaro mašinos ir įrengimai, transporto priemonės bei kita įranga. Nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos tiesiniu metodu, pagal nusidėvėjimo metų skaičių: mašinos ir įrengimai nusidėvi per 5 metus, transporto priemonės – 10 metų, kita įranga – 4 metus. Finansinis

turtas 2015-2019 m. nekinta, nes planuojama, kad asocijuota įmonė, kuriai suteikta paskola, jos negrąžins.

Trumpalaikio turto prognozė. Atsargos ir išankstiniai mokėjimai yra tiesiogiai susiję su pledų pardavimais, todėl daroma prielaida, kad ši trumpalaikio turto dalis didėja tokiu pačiu tempu kaip ir pardavimų pajamos. Dalis užsienio šalių pirkėjų sąskaitas už prekes apmokėdavo tik kitą mėnesį, tačiau siekiant sumažinti užsienio pirkėjų skolų neapmokėjimo riziką prognozuojamais metais daroma prielaida, kad pirkėjai už prekes iš karto apmoka 20 %, o likusią dalį sumoka kitą mėnesį. Kitas gautinas sumas 2015 m. sudaro pelno mokesčio permoka. Pinigų ir jų ekvivalentai prognozuojamais metais kinta priklausomai nuo to, kiek įmonė uždirba pajamų ir kiek išleidžiama įmonės vykdomai veikai finansuoti.

Nuosavo kapitalo dalies prognozė. Nuosavybės dalis prognozuojamais metais keičiasi dėl nepaskirstyto pelno, nepaskirstytas pelnas yra didinamas einamųjų metų uždirbtu pelnu, bet jį mažina kasmet akcininkams išmokami dividendai: 2015 m. išmokėta 250 tūkst. Eur, 2016 m. – 200 tūkst., 2017 m. – 250 tūkst. Eur, o likusiais prognozuojamais metais po 300 tūkst. Eur. Prognozuojant daroma prielaida, kad rezervai ir įstatinis kapitalas nesikeičia.

Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų dalies prognozė. Veiklą vykdant toliau, kai įrengimai nuomojami ilgalaikiai įsipareigojimai mažėja, nes įmonė 2015-2016 m. lygiomis dalimis grąžina turėtą skolą akcininkams, o nauja paskola nereikalinga, nes įmonei pakanka nuosavų lėšų veiklos finansavimui. Trumpalaikių įsipareigojimų kitimui daugiausia įtakos turi skolos tiekėjams ir su darbo santykiais susiję įsipareigojimai. Tiekėjams už žaliavas kaip ir anksčiau UAB „Pledukai“ iš karto sumoka 74 %, o likusi dalis sumokama kitą mėnesį. Su darbo santykiais susijusius įsipareigojimus sudaro administracijos darbuotojams neišmokėtas gruodžio mėnesio darbo užmokestis, nes atlyginimai šiems darbuotojams už praėjusį mėnesį sumokami iki kito mėnesio 6 d. Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis trumpalaikius įsipareigojimus didina tik 2015-2016 m. nes per 2 metus lygiomis dalimis įmonė turi grąžinti akcininkams 2014 m. skolos likutį. Pelno mokesčio įsipareigojimas analizuojamoje įmonėje susidaro, nes pelno mokestis yra sumokamas avansu, tačiau didėjant apmokestinamajam pelnui auga ir einamųjų metų pelno mokestis, todėl mokant avansu yra sumokamas mažesnis pelno mokestis ir susidaro nepriemoka (pelno mokesčio įsipareigojimas). Daroma prielaida, kad gauti išankstiniai apmokėjimai kinta tokiu pačiu tempu kaip ir pardavimų pajamos, o kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai sudaro 20 % gruodžio mėn. patirtų kitų sąnaudų.

3.3.2. UAB „Pledukai“ balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitų prognozės vykdant investicinį projektą

Šioje darbo dalyje pateikiamos pelno (nuostolių) ataskaitos (14 priedas) ir balanso ataskaitos (17 priedas) prognozavimo prielaidos, kurios lėmė finansinių ataskaitų duomenų pokyčius, nes įmonėje buvo vykdomas investicinis projektas (perkami gamybiniai įrengimai).

Pardavimo pajamos, kai investuojama į naujus rengimus turi tendenciją didėti dėl didėjančių pledų pardavimo kiekio (15 priedas), nes įmonė gali įvykdyti naujų tiekėjų užsakymus, 2015 m. pajamos auga lėčiau, nes įrengimai ruošiami gamybai ir pradėti naudoti tik nuo rugsėjo 1 d. (gamyba nevykdoma pilna apimtimi). Įmonės produkcijos kainos yra fiksuotos, todėl daroma prielaida, kad jos nesikeis ir prognozuojamu laikotarpiu, todėl pardavimo pajamos didėja tik dėl augančių galimų užsakymų kiekio. **Pardavimo savikaina**, kaip ir nevykdant investicijos, auga proporcingai didėjant pardavimo pajamoms, tai lemia bendrojo pelno išaugimą 291 tūkst. Eur (40 %).

Vykdant investicinį projektą **veiklos sąnaudos** didėja dėl pardavimo sąnaudų didėjimo, nes vadybininkams metų gale išmokami 500 EUR priedai už gerus darbo rezultatus, ir dėl priskaičiuojamų didesnių nusidėvėjimo sąnaudų (2015 m. naujų įrengimų sąnaudos skaičiuojamos tik už 4 mėn., nes nauji įrengimai eksploatuojami rugsėjo 1 d.). Darbo užmokesčio sąnaudos didėja, nes išaugus pardavimams bus priimtas papildomas administracijos darbuotojas, kuris rūpinsis prekių transportavimu, 2015 m. skaičiuojamos 8 mėn. nuomos sąnaudos, nes įmonė įrengimus nuomojasi, kol gamyba bus pradėta vykdyti įsigytais įrengimais. Reklamai, kaip ir nevykdant investicinio projekto, skiriama 1,8% pardavimų pajamų. Kitos sąnaudos nesikeičia.

Vykdant investicinį projektą balanso ataskaitos pokyčiams prognozuojamais metais įtakos turi tik didėjantis **ilgalaikis turtas**, nes įmonė įsigyja naują gamybinę įrangą (audimo stakles, šiaušimo, kutavimo ir dažymo mašinas), kurios vertė 550 tūkst. Eur. Nauja gamybinė įranga įsigyjama iš nuosavų lėšų, tai lemia prognozuojamo **pinigų kiekio** sumažėjimą trumpalaikiame turte. Kitų turto ir nuosavybės bei įsipareigojimų dalių pokyčiai prognozuojami remiantis tomis pačiomis prielaidomis kaip ir nevykdant investicinio projekto.

Finansinių ataskaitų prognozavimas abiem atvejais leidžia reikia nustatyti galimus UAB „Pledukai“ finansinės būklės pokyčius, kuriuos atskleisti padeda toliau analizuojami santykiniai rodikliai

3.3. UAB „Pledukai“ finansinės būklės pokyčių analizė

Šioje dalyje pagal prognozuojamų finansinių ataskaitų duomenis vertinami įmonės santykiniai rodiklių pokyčiai, kai veikla tęsiama toliau nuomojantis įrengimus ir kai įgyvendinamas investicinis projektas.

3.3.1. UAB „Pledukai“ santykinų rodiklių pokyčiai nevykdant investicinio projekto

Investicinio projekto nevykdymo atveju santykiniai rodikliai pateikiami 7 lentelėje. **Pelningumo rodikliams** didžiausią įtaką daro grynojo pelno kitimas, 2015 m. grynasis pelnas sumažėja, nes įmonė negauna kitos veiklos pajamų iš turto pardavimo, grynojo pelno sumažėjimas lemia ir turto bei nuosavo kapitalo pelningumų sumažėjimą ir šie rodikliai prognozuojamais metais vertinami nepatenkinamai. Bendrasis pelningumas nekinta, nes minimaliai augant pardavimo pajamoms atitinkamai didėja ir pardavimų savikaina.

7 lentelė. UAB „Pledukai“ santykiniai rodikliai nevykdant investicinio projekto 2015-2019 m.

<i>Pelningumo rodikliai</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bendras pelningumas, proc.	24,96	24,96	24,96	24,96	24,96	24,96
Veiklos pelningumas, proc.	3,61	3,68	4,34	4,64	4,92	5,28
Grynas pelningumas, proc.	5,84	3,11	3,68	3,93	4,17	4,48
Turto pelningumas, proc.	11,22	6,36	8,13	8,63	9,27	9,98
Nuosavo kapitalo pelningumas, proc.	12,37	6,97	8,83	9,32	9,97	10,74
<i>Trumpalaikio mokumo rodikliai</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Einamas mokumas, kartais	11,04	11,98	11,47	12,53	12,47	12,69
Greitas mokumas, kartais	8,77	9,16	8,73	9,52	9,44	9,67
Absoliutus mokumas, kartais	6,10	6,45	5,87	6,30	6,16	6,33
<i>Efektyvumo rodikliai</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pirkėjų skolų apmokėjimo laikas, dienomis	48	29	29	29	29	29
Skolų tiekėjams apmokėjimo laikas, dienomis	19	12	12	12	12	12
Atsargų apyvartumas, dienomis	100	47	47	47	47	47
Turto apyvartumas, kartais	1,95	2,05	2,21	2,20	2,22	2,23
<i>Stabilumo rodikliai</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skolos rodiklis	0,09	0,08	0,08	0,07	0,07	0,07
Finansinis svertas	0,10	0,09	0,08	0,08	0,08	0,08

Trumpalaikio mokumo rodikliai didėja tokią, situaciją lemia, tai kad įmonė beveik neturi įsipareigojimų, o uždirbami pinigai yra kaupiami ir neinvestuojami. **Efektyvumo rodiklių** analizė parodė, kad sutrumpėjo pirkėjų skolų apmokėjimo periodas, įmonė norėdama sumažinti skolų neapmokėjimo riziką reikalauja dalį sąskaitų apmokėti iš anksto, tai lemia pirkėjų skolų sumažėjimą ir trumpesnį skolų apmokėjimo periodą, šis sprendimas yra rizikingas, nes įmonė gali prarasti dalį pirkėjų. Skolų tiekėjams apmokėjimo taip pat sutrumpėja, nes įmonė turėdama pakankamai lėšų greičiau atsiskaito su tiekėjais. Atsargų apyvartumo dienomis mažėjimas reiškia, kad įmonėje atsargos valgomos efektyviau. Didžiausias turto apyvartumo pokytis pastebimas (2014-2015 m.), nes minimaliai augant pardavimo pajamoms turto vertė mažėja dėl patirtų nusidėvėjimo sąnaudų. Mažas **stabilumo rodiklių** reikšmės lemia tai, kad įmonė beveik neturi įsipareigojimų ir toliau veiklą finansuoja tik nuosavomis lėšomis.

3.3.2. UAB „Pledukai“ santykinų rodiklių pokyčiai vykdant investicinį projektą

Santykinų rodiklių pokyčiai vykdant investicinį projektą pateikiami 8 lentelėje. **Pelningumo rodikliai** prognozuojamais metais didėja išskyrus 2015 m., kai pardavimai augo lėčiau ir dėl didesnių veiklos sąnaudų bei negautų kitos veiklos pajamų sumažėjo grynas pelnas. Tai lėmė grynojo, turto bei nuosavo kapitalo pelningumą 2015 m. sumažėjimą. Tačiau 2016-2019 m. didėjantys pelningumo rodikliai parodo, kad į vienas pajamų euras uždirba daugiau pelno, įgyvendinus investicinį projektą generuojamas didesnis grynas pelnas, o tai turi įtakos turto ir nuosavo kapitalo pelningumo augimui.

8 lentelė. UAB „Pledukai“ santykiniai rodikliai vykdant investicinį projektą 2015-2019 m.

<i>Pelningumo rodikliai</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bendras pelningumas, proc.	24,96	24,96	24,96	24,96	24,96	24,96
Veiklos pelningumas, proc.	3,61	4,92	8,00	8,54	9,01	9,53
Grynas pelningumas, proc.	5,84	4,17	6,80	7,25	7,65	8,10
Turto pelningumas, proc.	11,22	9,33	19,33	20,78	22,69	24,54
Nuosavo kapitalo pelningumas, proc.	12,37	10,25	21,39	23,03	24,97	27,05
<i>Trumpalaikio mokumo rodikliai</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Einamas mokumas, kartais	11,04	6,06	5,43	7,17	7,88	8,73
Greitas mokumas, kartais	8,77	3,19	3,69	4,08	4,76	5,61
Absoliutus mokumas, kartais	6,10	0,69	0,77	1,49	2,16	3,00
<i>Efektyvumo rodikliai</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pirkėjų skolų apmokėjimo laikas, dienomis	48	29	29	29	29	29
Skolų tiekėjams apmokėjimo laikas, dienomis	19	12	12	12	12	12
Atsargų apyvartumas, dienomis	100	47	47	47	47	47
Turto apyvartumas, kartais	1,95	2,23	2,84	2,86	2,97	3,03
<i>Stabilumo rodikliai</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skolos rodiklis	0,09	0,09	0,11	0,09	0,09	0,09
Finansinis svertas	0,10	0,09	0,12	0,10	0,10	0,10

Vykdant investicinį projektą įmonės **trumpalaikio mokumo rodikliai** yra mažesni už rodiklius gautus tęsiant veiklą ir nuomojantis įrengimus, tačiau, jie vis tiek viršija nustatytas optimalias reikšmes, nes įmonė ir vykdydama investiciją veiklą finansuoja nuosavomis lėšomis. 2015 m. ženkliai sumažėja absoliutus mokumas, tačiau tai nereiškia pablogėjusios finansinės būklės, absoliutus mokumas sumažėja, nes įmonė pirkdama gamybinius įrengimus išleidžia sukauptus pinigus. Efektyvumo rodikliai vykdant investicinį projektą nesiskiria nuo rodiklių, kai veikla tęsiama be investicijos (atsargos, pirkėjų skolos ir skolos tiekėjams keičiasi proporcingai didėjant pardavimo pajamoms ir savikainai), skiriasi tik turto apyvartumo rodiklis, kurio reikšmės didėja, pardavimo pajamos auga greičiau nei turto vertė. **Stabilumo rodikliai** beveik nesikeičia, nes įmonės finansavimui nenaudojamos skolintos lėšos.

3.4. UAB „Pledukai“ investicinio projekto vertinimas

Literatūros analizė parodė, kad daugelis projektų efektyvumo metodų yra grindžiami projekto pinigų srautais, todėl vertinant UAB „Pledukai“ investicinio projekto efektyvumą buvo skaičiuojami

įmonės pinigų srautai projekto vykdymo (18 priedas) ir projekto nevykdymo (19 priedas) atvejais. Apskaičiuotų pinigų srautų skirtumas (9 lentelė) parodo, pinigų srautus, kurie atsirado tik dėl priimto sprendimo vykdyti projektą.

9 lentelė. Investicinio projekto grynujų pinigų srautų prognozė

	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Grynasis pinigų srautas be investicijos</i>	156.516	23.085	90.620	115.747	660.632
<i>Grynasis pinigų srautas su investicija</i>	-339.641	223.944	346.911	389.991	1.157.882
Grynasis projekto pinigų srautas	-496.157	200.859	256.290	274.243	497.250
Suminis grynasis projekto pinigų srautas	-496.157	-295.298	-39.008	235.235	732.485
Diskonto koeficientas	1	0,9170	0,8409	0,7711	0,7071
Diskontuotas grynasis projekto pinigų srautas	-496.157	184.189	215.517	211.475	351.618
Suminis diskontuotas pinigų srautas	-496.157	-311.968	-96.451	115.024	466.643

Investicinio projekto pinigų srautų apskaičiavimas leidžia nustatyti, kada generuojami pinigų srautai padengia investiciją. Prognozuojamas suminis projekto grynujų pinigų srautas 2018-2019 m. yra teigiamas, tai reiškia, kad gamybinių įrengimų pirkimo projektas yra priimtinas bei efektyvus, tai taip pat pagrindžia ir teigiamas suminis diskontuotas pinigų srautas. Investicinio projekto efektyvumo vertinamo rodikliai pateikti 10 lentelėje.

10 lentelė. Investicinio projekto efektyvumo vertinimo rodikliai

Atsipirkimo laikas	2,14
Modifikuotas atsipirkimo laikas	2,46
Grynoji esamoji vertė	466.643
Pelningumo indeksas	1,85
Vidinė grąžos norma	41%

Paprastas investicijų atsipirkimo laikas, parodantis per kiek laiko pagrindinės veiklos pinigų srautas padengia investicijas, yra lygus 2,14 metų (tiksliau 2 metai ir 51 diena). Modifikuotas atsipirkimo laikas taip pat parodo, per kiek laiko pagrindinės veiklos pinigų srautas padengia investicijas, tačiau šiam rodikliui apskaičiuoti yra naudojami diskontuoti pinigų srautai, dėl šios priežasties modifikuotas atsipirkimo laikas yra ilgesnis negu paprastas atsipirkimo laikas. Investicinio projekto modifikuotas atsipirkimo laikas yra 2,46 metų, arba 2 metai ir 168 dienos. Grynoji esamoji vertė beveik siekia 467 tūkst. Eur, o tai parodo, jog projekto pinigų srautų esamoji vertė padengia investicijų sumą ir iš investicinio projekto įgyvendinimo papildomai galima uždirbti 467 tūkst. Eur. Pelningumo indeksas viršija 1, todėl projektas taip pat yra laikoma priimtiniu. Paskutinis vertintas rodiklis - vidinė grąžos norma yra didesnė nei projekto kapitalo kaštai (9,05%), tai dar kartą patvirtina teiginį, kad projektas yra efektyvus ir investuotojams priimtinas.

Kadangi investavus į įrengimus ženkliai išauga nusidėvėjimo sąnaudos, toliau darbe analizuojama, kokią įtaką pasirinktas nusidėvėjimo skaičiavimo metodas turi investicinio projekto grynajai esamajai vertei.

4. UAB „PLEDUKAI“ NUSIDĖVĖJIMO ĮTAKA ILGALAIKIO TURTO POKYČIAMS

Siekiant didinti veiklos efektyvumą analizuojamoje įmonėje įgyvendinamas investicinis projektas – įsigyjama gamybinė įranga, tai leidžia padidinti gamybinius pajėgumus ir prognozuojamais metais UAB „Pledukai“ gali įvykdyti didėjančius pardavimus (pardavimo pajamų didėjimas). Įmonė investuoja 550 tūkst. Eur į gamybinės įrangos pirkimą, tačiau veikloje naudojamas ilgalaikis turtas palaipsniui netenka savo fizinių savybių – dėvisi, tai lemia ilgalaikio turto vertės perkėlimą į sąnaudas. Investicinio projekto vertinimas grindžiamas pinigų srautais. Nors nusidėvėjimo sąnaudos neturi tiesioginės įtakos pinigų srautams, tačiau jos yra priskiriamos veiklos sąnaudoms, kurios mažina apmokestinamąjį pelną, sąnaudų pasikeitimas lemia pelno mokesčio kitimą, kuris turi įtakos įmonės pinigų srautams. Nusidėvėjimo sąnaudos vertinamos skirtingais metodais, todėl šioje darbo dalyje analizuojami kokią įtaką pasirinktas taikyti turto nusidėvėjimo skaičiavimo būdas turi nusidėvėjimo sąnaudų dydžiui ir investicinio projekto vertinimo rezultatams – grynajai esamajai projekto vertei (NPV).

4.1. Nusidėvėjimo samprata ir reglamentavimas

Ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir jo apskaita yra reglamentuojama pagal Verslo ir Tarptautinius standartus bei Pelną mokesčio įstatymą. Nusidėvėjimas apibrėžiamas kaip riboto naudojimo laiko turto nudėvimosios vertės priskyrimas sąnaudoms ir paskirstymas per visą planuojamą naudingo tarnavimo laiką (Mileris, 2012). Skaičiuojant ilgalaikio turto nusidėvėjimą Kanapickienės, Rudžionienės ir Jefimovo (2008) teigimu būtina įvertinti tam tikras sąlygas:

- Planuojamą turto naudingo tarnavimo laiką;
- Įmonės nustatytą ilgalaikio materialiojo turto likvidacinę vertę;
- Teisinius ir kitus veiksnius, ribojančius ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiką;
- Techninę ir ekonominę pažangą, morališkai sendinančią turtą.
- Planuojamą ilgalaikio materialiojo turto naudojimo intensyvumą, turto naudojimo aplinką, turto savybių pasikeitimą per naudojimo laiką.

Atsižvelgiant į šias sąlygas tiksliau nustatomas ilgalaikio materialaus turto sąnaudų dydis ir tai padeda sumažinti įmonės turto vertės iškraipymo riziką. Įmonių ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų

vertinimas turi būti pagrįstas teisingą šių sąnaudų apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais. 11 lentelėje pateikiama, kokie pagrindiniai turto nusidėvėjimo vertinimo kriterijai yra pateikiami Verslo apskaitos (toliau darbe VAS), Tarptautinės apskaitos (toliau darbe TAS) standartuose bei Pelnų mokesčio įstatyme.

11 lentelė. Nusidėvėjimo reglamentavimas pagal Verslo, Tarptautinės apskaitos standartus ir Pelnų mokesčio įstatymą

Kriterijai	12 – asis Verslo apskaitos standartas	16 – asis Tarptautinės apskaitos standartas	Pelnų mokesčio įstatymas
<i>Objektas</i>	Riboto naudojimo laiko ilgalaikis turtas	Riboto naudojimo laiko ilgalaikis turtas	Riboto naudojimo laiko ilgalaikis turtas
<i>Skaičiavimo pradžia</i>	Nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradamas naudoti (įvedamas į eksploataciją).	Kai turtas yra parengtas naudojimui – turtas yra reikiamoje vietoje ir sudarytos sąlygos, kad jį būtų galima naudoti vadovybės numatytu būdu.	<u>Tas pats mokestinis laikotarpis</u> , jei naudoti pradeda iki 6 mėn. 30 d. <u>Po mokestinio laikotarpio einantis laikotarpis</u> , jei turtas naudoti pradamas po 6 mėn. 30 d. Galima skaičiuoti ir nuo kito mėnesio 1 d., kai turtas pradamas naudoti.
<i>Skaičiavimo pabaiga</i>	Nuo kito mėnesio 1 dienos po turto nurašymo, perleidimo, kai turtas nebenaudojamas įmonės veikloje	Ankstesnę iš datų: kada turtas yra priskiriamas laikomam parduoti, arba kai turto pripažinimas nutraukiamas.	Nebenaudojama iki 6 mėn. 30 d. – nusidėvėjimas per tą mokestinį laikotarpį neskaičiuojamas. Nebenaudojama po 6 mėn. 30 d. – mokestiniu laikotarpiu į vieneto sąnaudas perkeliama 1/2 metinės nusidėvėjimo sumos
<i>Skaičiavimo metodai</i>	- tiesiogiai proporcingas - produkcijos; - metų skaičiaus; - mažėjančios vertės.	- tiesinis metodas; - likučio mažėjimo; - produkcijos vienetų.	- tiesiogiai proporcingas (tiesinį) - mažėjančios vertės (dvigubo balanso)

Pelnų mokesčio įstatyme bei 12-ajame VAS ir 16-ajame TAS, nustatančiuose ilgalaikio materialaus turto pateikimo tvarką finansinėse ataskaitose, apibrėžiama, kokiais kriterijais remiantis turi būti vertinamas ilgalaikio turto nusidėvėjimas. Pagrindiniai nusidėvėjimo vertinimo kriterijai yra objektas, teisingas nusidėvėjimo skaičiavimo laikotarpio bei metodų pasirinkimas. Nusidėvėjimo skaičiavimo objektas nagrinėjame įstatyme bei apskaitos standartuose apibrėžiamas vienodai, tai riboto naudojimo laiko ilgalaikis turtas, šiam turtui priskiriami pastatai, mašinos ir įrenginiai, transporto priemonės ir kitas įmonėje naudojamas ilgalaikis materialus turtas. Nusidėvėjimo skaičiavimo laikotarpio (pradžios ir pabaigos) nustatymas apibrėžiamas skirtingai: Pelnų mokesčio įstatyme nurodomi 2 galimi variantai, tai turto nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimas pusmečio būdu, jei turtas naudoti pradamas iki mokestinio laikotarpio birželio 30 d., tai nusidėvėjimas skaičiuojamas už einamąjį laikotarpį, jei turtas pradamas naudoti po mokestinio laikotarpio 30 d., tai nusidėvėjimas skaičiuoti pradamas tik kitu mokestiniu laikotarpiu, tačiau Pelnų mokesčio įstatyme kaip ir 12-ajame VAS nurodoma, kad turto nusidėvėjimą galima skaičiuoti ir nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradamas naudoti įmonės veikloje (t. y. įvedamas į eksploataciją). Pagal 16 – ajį TAS turto nusidėvėjimo skaičiavimo pradžia turi sutapti su data, kai turtas yra pilnai paruoštas naudojimui. Nusidėvėjimo skaičiavimo pabaigos laikotarpis kaip ir pradžios nustatomas atitinkamai pagal tai, kada

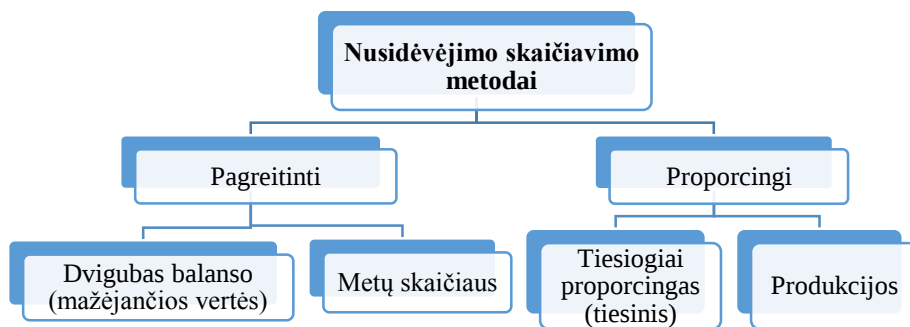
turtas nebenaudojamas. Remiantis 16-uju tarptautinės apskaitos standartu nusidėvėjimas nebeskaiciuojamas nuo ankstesnės datos, kai turtas priskiriamas laikomam parduoti ar kai nebevertinamas kaip ilgalaikis turtas. Įmonės nustatydamos turto nusidėvėjimo skaičiavimo laikotarpį (turto naudingo tarnavimo laiką) dažniausiai vadovaujasi Pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlyje nurodytais maksimaliais Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo ekonominiais normatyvais (20 priedas) ir siekia jų neviršyti. Tačiau, anot Valančiūtės (2007), įmonėms nustatant ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką reikėtų remtis verslo patirtimi, kitų įmonių praktika ar ekspertų nuomone bei atsižvelgti į nusidėvėjimo sąnaudoms įtakos turinčius veiksnus, nes nusidėvėjimo normatyvų nustatymas tik pagal teisės aktus, neatlikus jokios įmonės veiklos analizės, neparodys teisingos balansinės vertės apskaitoje.

Nusidėvėjimo skaičiavimo metodai pagal Pelno mokesčio įstatymą ir analizuojamus standartus yra nurodomi skirtingai: 12 – ajame VAS apskaitos standarte pateikiami 4 skaičiavimo metodai, 16 – ajame TAS nurodomi tik 3 metodai, o Pelno mokesčio įstatyme 2 metodai, tačiau Juočiūnienės ir Stončiuvienės (2008) teigimu įmonės taikomas nusidėvėjimo metodas turi būti pasirinktas taip, kad geriausiai atspindėtų modelį, kuriuo remdamasi įmonė tikisi patirti turto būsimą ekonominę naudą. Mykolaitienė, Večerskienė et al (2010) pabrėžia, kad nuo pasirinkto nusidėvėjimo skaičiavimo metodo priklauso ateinančių laikotarpių įmonės finansiniai rezultatai, todėl metodo pasirinkimas turi būti siejamas su per ataskaitinį laikotarpį uždirbtomis pajamomis ir jas uždirbant patirtomis sąnaudomis.

4.2. Nusidėvėjimo skaičiavimo metodai

Nusidėvėjimui vertinti apskaitoje yra taikomi keli ilgalaikio turto paskirstymo į atskirus ataskaitinius laikotarpius per jo naudojimo laiką metodai. Nusidėvėjimo skaičiavimo metodo pasirinkimas priklauso nuo įmonės ekonominės politikos. Taikant skirtingus nusidėvėjimo apskaitos metodus, to paties ilgalaikio turto apskaiciuotos nusidėvėjimo sumos skiriasi, todėl tai paveikia ne tik nusidėvėjimo sąnaudų dydį, bet ir apmokestinamojo bei grynojo pelno dydžius (Burkšaitienė, 2008).

Literatūros analizė parodė, kad dažniausiai nusidėvėjimo metodai yra skirstomi į 2 grupes (20 pav.): pagreitintus ir proporcingus metodus.

20 pav. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo metodų klasifikavimas (šaltinis: sudaryta autorės pagal Subačienė, Budrionytė, Senkus, 2012)

Pagreitintų nusidėjimo metodų grupei yra priskiriami dvigubas balanso ir metų skaičiaus metodai, o proporcingais laikomi tiesinis ir produkcijos metodai. Taikant pagreitintus nusidėvėjimo metodus didžiausios sąnaudos yra patiriamos laikotarpio pradžioje, o mažiausios pabaigoje, tai turi įtakos generuojamam apmokestinam pelnui – mažiausias pelnas uždirbamas laikotarpio pradžioje, o didžiausias pabaigoje. Pagreitinto nusidėvėjimo būdais yra vertinamas turto, kurio našumas greitai mažėja, nusidėvėjimas. Anot Kalčinsko (2010), pagreitinti nusidėvėjimo būdai dažniausiai taikomi mokesčių tikslais, kai apskaičiuojamas apmokestinamas pelnas.

Proporcingiems metodams priskiriami tiesinis ir produkcijos metodai, naudojant šiuos skaičiavimo metodus nusidėvėjimo sąnaudos visu turto naudingo tarnavimo laikotarpiu yra vienodos. Toliau detaliau analizuojamas ilgalaikio materialus turto nusidėvėjimo vertinimas pagal skirtingus metodus.

Tiesiogiai proporcingas (tiesinis) būdas paremtas prielaida, kad ilgalaikis turtas tolygiai naudojamas visą jo naudingo tarnavimo laiką ir nudėvimas vienodomis sumomis kiekvienais metais (Bikienė, Pučkienė, 2012). Metinės nusidėvėjimo sąnaudos taikant šį metodą skaičiuojamos pagal formulę:

$$N = \frac{V_1 - V_2}{T} \quad (5)$$

Kai: N – metinė nusidėvėjimo suma;

V_1 – turto įsigijimo vertė;

V_2 – turto likvidacinė vertė;

T – naudingo tarnavimo laikas, metais.

Produkcijos metodas taikomas, kai turto nusidėvėjimo sąnaudos priklauso nuo gaminamų prekių ar paslaugų kiekio. Taikant šį metodą metinės nusidėvėjimo sąnaudos apskaičiuojamos pagal formulę:

$$N = \frac{(V_1 - V_2) \times P}{P_{\max}} \quad (6)$$

Kai: N – metinė nusidėvėjimo suma;

V_1 – turto įsigijimo vertė;

V_2 – turto likvidacinė vertė;

P – per ataskaitinį laikotarpį pagamintos produkcijos kiekis;

$P_{\max}$ – maksimalus ilgalaikio turto objekto pagamintas produkcijos kiekis.

Bikienė ir Pučkienė (2012) teigia, kad pagrindinis šio metodo trūkumas yra tai, jog ne visada įmonėje galima nustatyti, kiek bus pagaminta produkcijos, todėl nusidėvėjimo sąnaudos apskaičiuotos pagal šį metodą gali būti netikslios.

Metų skaičiaus metodas pritaikomas skaičiuojant nusidėvėjimo sumą nuo įsigijimo savikainos, tačiau pirmaisiais turto naudojimo metais į gaminamo turto, teikiamų paslaugų savikainą įskaičiuojama didžiausia nusidėvėjimo suma, antraisiais – mažesnė negu pirmaisiais, o trečiaisiais ir dar vėlesniais metais skaičiuojama tolygiai mažėjanti nusidėvėjimo suma, atsižvelgiant į pasirinktą turto naudojimo laiką (Kalčinskas, 2010). Metinės nusidėvėjimo sumos formulė:

$$N = \frac{(V_1 - V_2) \times (T - i + 1) \times 2}{T \times (T + 1)} \quad (7)$$

Kai: N – metinė nusidėvėjimo suma;

V_1 – turto įsigijimo vertė;

V_2 – turto likvidacinė vertė;

T – naudingo tarnavimo laikas, metais;

i – metai, už kuriuos skaičiuojamas nusidėvėjimas, o „ i “ mažiau arba lygu „ T “.

Dvigubo balanso (mažėjančios vertės) būdas skaičiuojamas nuo likutinės turto vertės pagal 2 kartus padidintą procentą (Mileris, 2012). Metinė nusidėvėjimo suma (išskyrus paskutiniuosius turto naudojimo metus) apskaičiuojama pagal formulę:

$$N = L_i \times n; \quad n = \frac{100\%}{T} \times 2 \quad (8)$$

Metinė nusidėvėjimo suma paskutiniais turto naudojimo metais, nustatoma pagal formulę:

$$N = L_i - V_2 \quad (9)$$

Kai: N – metinė nusidėvėjimo suma;

L_i – turto likutinė vertė metų pradžioje;

n – nusidėvėjimo procentas;

T – naudingo tarnavimo laikas, metais;

V_2 – turto likvidacinė vertė.

Analizuojant nusidėvėjimo skaičiavimo metodus pastebėta, kad pagal 12-qjį VAS metų skaičiaus ir dvigubo balanso metodai nerekomenduojami apskaičiuojant ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimą finansinių ataskaitų sudarymo tikslais. Subačienės ir kt. (2012) teigimu, vertinant turto nusidėvėjimą pagal pagreitintus skaičiavimo metodus sudaromos kliūtys palyginti finansines ataskaitas laiko požiūriu arba su kitų įmonių veiklos rezultatais, nes pirmais metais į prekių savikainą, ar veiklos sąnaudas įtraukiamos didesnės nusidėvėjimo sumos ir taip dirbtinai mažinamas įmonės

generuojamas pelnas. Šiuos metodus įmonė turėtų taikyti tik tada, kai pirmais turto naudojimo metais iš jo tikrai gaunama didesnė nauda.

4.3. Pasirinkto nusidėvėjimo skaičiavimo metodo įtaka UAB „Pledukai“ investicinio projekto rezultatams

Tikslus ir teisingas nusidėvėjimo sąnaudų vertinimas investiciniuose projektuose yra labai svarbus, nes daugiausiai investuojama į ilgalaikį turtą, kurį naudojant įmonės veikloje teisės aktų nustatyta tvarka turi būti priskaičiuojamos ir įmonės apskaitoje teisingai užregistruojamos nusidėvėjimo sąnaudos. UAB „Pledukai“ ilgalaikio turto nusidėvėjimą vertina pagal tiesiogiai proporcingą metodą, kadangi įmonė pastatą ir didžiąją dalį gamybinių įrengimų nuomojasi nusidėvėjimo sąnaudos didelės įtakos apmokestinamajam pelnui neturėjo, tačiau atlikta analizuojamos įmonės 2015-2019 m. finansinių ataskaitų prognozė parodė, kad nusprendus investuoti į gamybinių įrengimų pirkimą nusidėvėjimo sąnaudos ženkliai išaugtų. Todėl šioje darbo dalyje skaičiuojamos nusidėvėjimo sąnaudos pagal 3 skirtingus metodus ir vertinama, kokį metodą reikia taikyti norint, kad investicinio projekto sukurtą papildoma vertė būtų didžiausia.

4.3.1. Įrengimų nusidėvėjimo sąnaudų apskaičiavimas pagal skirtingus metodus

Analizuojamoje įmonėje įgyvendinamas investicinis gamybinių įrengimų (audimo staklių, kutavimo, šiaušimo bei dažymo mašinų) įsigijimo projektas. Įrengimus UAB „Pledukai“ iš tiekėjo įsigyja už 550 tūkst. Eur. Nustatyta gamybinių įrengimų likvidacinė vertė yra 55 tūkst. Eur, ši vertė atitinka Pelno mokesčio įstatymo nuostatą, kad likutinė ilgalaikio turto vertė negali viršyti 10 % turto įsigijimo kainos. Naujų gamybinių įrengimų naudingo tarnavimo laikotarpis – 5 metai. Kadangi investicinį projektą planuojama įgyvendinti iki 2019 m. gruodžio 31 d. ir ankstesnėje darbo dalyje finansinių ataskaitų prognozė buvo atliekama tik iki 2019 m. gruodžio 31 d., norint palyginti nusidėvėjimo sąnaudų kiekį ir įtaką grynajai esamajai projekto vertei (NPV) pagal skirtingus nusidėvėjimo skaičiavimo metodus (tiesiogiai proporcingo, metų skaičiaus ir dvigubai mažėjančios vertės) įrengimų nusidėvėjimo sąnaudos šioje darbo dalyje skaičiuojamos prognozuojamam laikotarpiui iki 2019 m. gruodžio 31 d. Metodai sąnaudų vertinimui pasirinkti pagal turimus duomenis jiems pritaikyti.

Taikant tiesiogiai proporcingą metodą pagal 5 formulę nusidėvėjimo suma yra skaičiuojama nuo įsigijimo vertės ir likutinės ilgalaikio turto vertės skirtumo. Skaičiavimo rezultatai pateikiami 12 lentelėje.

12 lentelė. Naujų gamybinių įrengimų nusidėvėjimo apskaičiavimas pagal tiesioginį metodą

Metai	Nusidėvėjimo sąnaudos	Likutinė vertė metų pabaigoje	Sukaupta nusidėvėjimo suma
2015	33.000	517.000	33.000
2016	99.000	418.000	132.000
2017	99.000	319.000	231.000
2018	99.000	220.000	330.000
2019	99.000	121.000	429.000
Viso:	429.000	121.000	429.000

Nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojant pagal tiesioginį metodą kiekvienais metais turi būti vienodos, tačiau 2015 m. priskaičiuotos nusidėvėjimo sąnaudos yra mažesnės, tam įtakos turi įrengimų naudojimo pradžios laikas, įmonė gamybinius įrengimus pradeda naudoti rugpjūčio mėnesį, todėl nusidėvėjimas 2015 m. skaičiuojamas tik nuo rugsėjo 1d. (2015 m. investicijos nusidėvėjimo sąnaudas sudaro sąnaudos patirtos per 4 paskutinius metų mėnesius). 2015 m sąnaudos apskaičiuojamos:

$$N = \left(\frac{(550000 - 55000)}{5} \right) / 12 \times 4 = 33000 \text{Eur}$$

Likutinė vertė 2015 m. pabaigoje gaunama iš įrengimų įsigijimo vertės atėmus per einamuosius metus sukauptą nusidėvėjimo sumą (12 lentelė). Nusidėvėjimą vertinant pagal tiesioginį metodą gauta, kad gamybinių įrengimų nusidėvėjimo sąnaudos prognozuojamu laikotarpiu siekia 429 tūkst. EUR.

Nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo rezultatai pagal antrąjį būdą – *metų skaičiaus metodą* pateikiami 13 lentelėje.

13 lentelė. Naujų gamybinių įrengimų nusidėvėjimo apskaičiavimas pagal metų skaičiaus metodą

Metai	Nusidėvėjimo sąnaudos	Likutinė vertė metų pabaigoje	Sukaupta nusidėvėjimo suma
2015	55.000	495.000	55.000
2016	132.000	363.000	187.000
2017	99.000	264.000	286.000
2018	66.000	198.000	352.000
2019	33.000	165.000	385.000
Viso:	385.000	165.000	385.000

Skaičiuojant šiuo būdu įvertinami metai, už kur kuriuos skaičiuojamas gamybinių įrengimų nusidėvėjimas. Sąnaudas pirmaisiais metais turėtų būti didžiausios, tačiau kaip ir kadangi įrengimų nusidėvėjimas 2015 m. turi būti skaičiuojamas už 4 mėnesius, priskaičiuotos nusidėvėjimo sąnaudos yra ženkliai mažesnės:

$$N = \left(\frac{(550000 - 55000) \times (5 - 1 + 1) \times 2}{5 \times (5 + 1)} \right) / 12 \times 4 = 55000 \text{Eur}$$

Antraisiais metais patiriamos didžiausios nusidėvėjimo sąnaudos, nes įrengimų nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos už visus 2016 m., vėliau sąnaudos proporcingai mažėja. Taikant metų skaičiaus metodą prognozuojamu laikotarpiu priskaičiuota 385 tūkst. Eur nusidėvėjimo sąnaudų.

Įgyvendinus investiciją ir įsigijus naujus gamybinius įrengimų nusidėvėjimas gali būti vertinamas ir pagal dvigubo *balanso arba mažėjančios vertės metodą*. Nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo rezultatai taikant šį metodą pateikiami 14 lentelėje.

14 lentelė. Naujų gamybinių įrengimų nusidėvėjimo apskaičiavimas pagal metų skaičiaus metodą

Metai	Nusidėvėjimo sąnaudos	Likutinė vertė metų pabaigoje	Sukaupta nusidėvėjimo suma
2015	73.333	476.667	73.333
2016	190.667	286.000	264.000
2017	114.400	171.600	378.400
2018	68.640	102.960	447.040
2019	47.960	55.000	495.000
Viso:	495.000	55.000	495.000

Nusidėvėjimo skaičiavimas pagal metų skaičiaus metodą pradedamas skaičiuoti nuo nusidėvėjimo procento pagal 7 formulę nustatymo:

$$n = \frac{100\%}{5} \times 2 = 40\%$$

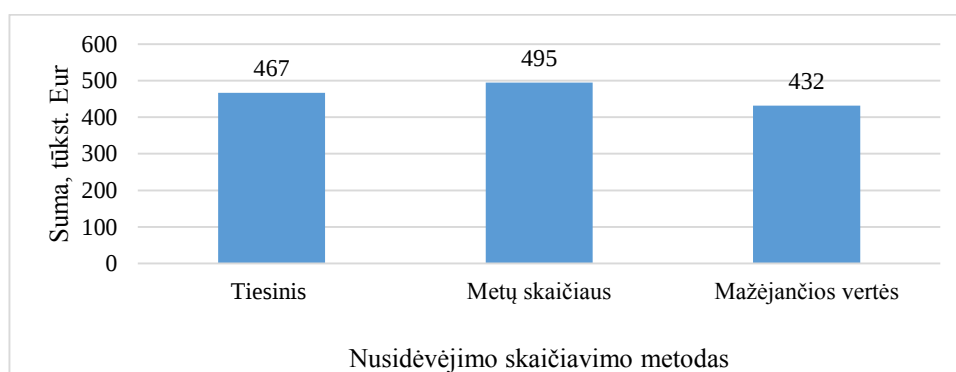
Nustačius nusidėvėjimo procentą įvertinamos UAB „Pledukai“ metinės nusidėvėjimo sąnaudos, kurios gaunamos gamybinių įrengimų likutinę vertę padauginus iš nusidėvėjimo procento. Nusidėvėjimo sąnaudos už 2015 m. kaip ir skaičiuojant pirmais 2 metodais nurodomos tik už 4 paskutinius metų mėnesius, kai įrengimai naudojami gamyboje. Paskutinių metų nusidėvėjimo sąnaudos nustatomos pagal 9 formulę, sąnaudos prognozuojamais 2019 m. yra lygios likutinės vertės metų pradžioje ir įmonės nustatytos įrengimų likvidacinės vertės skirtumui, sudaro beveik 48 tūkst. Eur. Taikant mažėjančios vertės metodą 2015-2019 m. iš viso patirtos 495 tūkst. Eur nusidėvėjimo sąnaudos.

Nusidėvėjimo sąnaudų įvertinimas skirtingais metodais parodė, kad taikydama metų skaičiaus metodą analizuojama įmonė patirtų mažiausias naujų įrengimų nusidėvėjimo sąnaudas, tai lemtų geresnius veiklos ir leistų padidinti generuojamą pelną. Kadangi darbe analizuojamas UAB „Pledukai“ investicinio projekto vertinimas, toliau nustatoma, kaip nuo pasirinkto taikyti įrengimų nusidėvėjimo metodo priklauso vienas iš pagrindinių investicinio projekto vertinimo rodiklių - grynoji esamoji vertė (NPV).

4.3.2. Nusidėvėjimo skaičiavimo metodų įtaka investicinio projekto grynajai esamajai vertei

Grynoji esamoji vertė vertinant investicinį projektą parodo, kiek papildomai galima uždirbti ir kaip pasikeistų įmonės vertė įgyvendinus investicinį projektą. Šis vertinimo rodiklis yra pagrįstas grynojo projekto pinigų srauto diskontavimu. Nors skaičiuojant pinigų srautus nusidėvėjimas neturi tiesioginės įtakos pinigų srautui, nes nusidėvėjimo sąnaudos rodo turto vertės sumažėjimą, o ne pinigines išlaidas, tačiau jos mažina apmokestinamąjį pelną, todėl nusidėvėjimo metodo pasirinkimas turi įtakos einamojo laikotarpio mokėtinam pelno mokesčiui ir kartu lemia investicinio projekto pinigų srauto pokyčius.

Nusidėvėjimo metodų įtaka skaičiuojant investicinio projekto grynąją esamąją vertę pateikta 21–22 prieduose. Investicinio projekto grynoji esamoji vertė skaičiuojama diskontuojant pinigų srautų skirtumą projekto įgyvendinimo ir atmetimo atvejais. Investicijos įgyvendinimo atveju pinigų srautą netiesiogiai veikia naujų gamybinių įrengimų nusidėvėjimo sąnaudos, todėl taikant skirtingus įsigyto turto nusidėvėjimo keičiasi investicinio projekto grynoji esamoji vertė (21 pav.).

21 pav. Grynoji esamoji investicinio projekto vertė taikant skirtingus nusidėvėjimo skaičiavimo metodus

Didžiausia investicinio projekto grynoji esamoji vertė yra gaunama taikant metų skaičiaus metodą, kai įgyvendinus investiciją papildomai galima uždirbti 495 tūkst. Eur. Tuo tarpu įrengimų nusidėvėjimo skaičiavimui taikant tiesioginį metodą projekto grynoji esamoji vertė yra 28 tūkst. Eur arba 6 % mažesnė.

Įvertinus naujų gamybinių įrengimų nusidėvėjimo sąnaudas pagal skirtingus jų skaičiavimo metodus bei metodo pasirinkimo įtaką investicinio projekto grynajai esamajai vertei nustatyta, kad mažiausios sąnaudos ir didžiausia grynoji esamoji vertė būtų gauta nusidėvėjimą skaičiuojant metų skaičiaus metodu. Tačiau šio metodo taikymas nėra visiškai tikslus, nes UAB „Pledukai“ siekia įvykdyti didėjančius pledų užsakymus naujų tiekėjų, o tai turėtų lemti gamybinių įrengimų aktyvesnį naudojimą ir didesnių įrengimų nusidėvėjimo sąnaudų apskaitymas prognozuojamo laikotarpio pradžioje nėra visiškai tikslus. O norint keisti nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo metodą reikėtų keisti

įmonės apskaitos politiką, nes remiantis teisės aktų nustatyta tvarka nusidėvėjimo vertinimo būdo pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos pakeitimu.

4.4. UAB „Pledukai“ ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo sąnaudų registravimas apskaitoje

Ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo apskaitą UAB „Pledukai“ kaip ir daugelis verslo įmonių dažniausiai vykdoma pagal Valančiūtės (2007) išskiriamus ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo apskaitos etapus:

- 1) Nustatomas turto naudingo tarnavimo laikas;
- 2) Nustatoma turto likvidacinė vertė, kuri pagal teisės aktus neviršija 10 % įsigijimo kainos;
- 3) Pasirenkamas nusidėvėjimo skaičiavimo metodas (analizuojamoje įmonėje taikomas tiesiogiai proporcingas metodas);
- 4) Nurodomos turto nusidėvėjimo pradžios ir pabaigos datos;
- 5) Atliekamas turto nusidėvėjimo skaičiavimas.

Apskaičiavus ilgalaikio materialaus turto sąnaudas būti reikia jas teisingai užregistruoti apskaitoje. Todėl Kalčinsko (2010) teigimu tam yra sukuriamos nusidėvėjimo sąskaitos, kuriose kaupiamas ilgalaikio turto nusidėvėjimas per ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiką. Nusidėvėjimo sąskaitos laikomos turtinėmis, tačiau jų likučiai priešingai nei turto sąskaitų yra kaupiami kredito pusėje. (nusidėvėjimo sąskaitos vadinamos kontrarinėmis turto sąskaitomis). Įsigytų įrengimų nusidėvėjimo sąnaudų registravimas analizuojamos įmonės apskaitoje pateikimas 25 paveiksle.

22 pav. Nusidėvėjimo sąnaudų užregistravimas UAB „Pledukai“ apskaitoje

Analizuojamos įmonės įsigyti nauji įrengimai yra apskaitomi ilgalaikio turto klasėje (1227 Ilgalaikio turto įsigijimo savikaina). 22 paveiksle pateiktas bendrų 2015-2019 m. patirtų įrengimų nusidėvėjimo sąnaudų pagal tiesiogiai proporcingą metodą užregistravimas apskaitoje. Tačiau įmonėje nusidėvėjimo sąnaudos nurodytose sąskaitose registruojamos kiekvieno mėnesio pabaigoje. Nustatant likutinę vertę iš turto įsigijimo savikainos atimamas sukauptas nusidėvėjimas ir naujų įrengimų vertė 2019 m. pabaigoje UAB „Pledukai“ apskaitoje yra lygi 112 tūkst. Eur. Nusidėvėjimo sąnaudų

registravimas analizuojamos įmonės apskaitoje padėjo suprasti, kaip teisingai turi būti užregistruotos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos.

IŠVADOS

1. Atlikus UAB „Pledukai“ finansinių ataskaitų analizės nustatyta, kad įmonės turto struktūroje ilgalaikis turtas sudaro tik apie 11 %. Įmonė pasatą ir didžiąją dalį gamybai reikalingų įrengimų nuomojasi. Didėjantis neinvestuotų pinigų kiekis nuolat auga ir aukštos santykinų mokumo rodiklių reikšmės rodo, kad įmonės veiklos efektyvumo didinimą gali sieti su naujų įrengimų, leisiančių pagerinti veiklos efektyvumą įsigijimu.
2. Atlikta literatūros analizė leidžia teigti, kad analizuojamos įmonės veiklos efektyvumo didinimo galimybės gali būti siejamos su finansavimo šaltinių pakeitimu. Šiuo metu įmonės veiklai reikalingi gamybiniai įrengimai yra finansuojami – veiklos nuoma, tačiau įmonė turi sukaupusi didelį kiekį neinvestuotų pinigų, todėl remiantis efektyvumo, kaip turimų išteklių panaudojimu siekiant gauti maksimalius rezultatus, supratimu, būtų galima teigti, kad UAB „Pledukai“ sukaupus pinigus turėtų panaudoti gamybinių įrengimų finansavimui. efektyvumo didinimas yra siejamas su daugybe veiksmų, vieni iš svarbiausių yra veiklos finansavimo šaltiniai ir jų kaina. Finansavimo ištekliai vertinami kaip įmonės veiklos pagrindas.
3. Įrengimų finansavimo būdas atsirenkamas vertinant 2 alternatyvas – nuoma ar įsigijimas nuosavomis lėšomis yra įyra tinkamesnis įmonės įrengimų finansavimui, nustačius išlaidų esamąją vertę pagal abu finansavimo būdus, gauta, kad finansavimas nuosavomis lėšomis yra pigesnis. Kadangi įmonė nuomojasi senus gamybinius įrengimus, kurių pajėgumai yra maksimaliai išnaudojami siekiant gerinti veiklos efektyvumą ir užtikrinti augančią pledų paklausą buvo vertinamas investicinis projektas – gamybinių įrengimų (audimo staklių, kutavimo, šiaušimo ir dažymo mašinų) įsigijimas. Atlikus 2015-2019 m. finansinių ataskaitų prognozavimą ir apskaičiavus santykinus rodiklius pagal 2 variantus (įgyvendinant investiciją ir veiklą tęsiant be investicijos) gauti pelningumo rodikliai leidžia teigti, kad įmonės veikla valdoma geriau, nes gauti didėjantys veiklos ir grynojo pelningumo rodikliai, didesni nuosavo kapitalo ir turto pelningumo rodikliai parodo, kad vienas nuosavo kapitalo ar turto euras generuos daugiau grynojo pelno. Įmonei naudinga įgyvendinti investicinį projektą, nes investicinio projekto vertinimo rodikliai parodė, kad projektas yra pelningas, gauta teigiama grynoji esamoji vertė (NPV) rodo, kad UAB „Pledukai“ įgyvendinus investicinį projektą papildomai gali uždirbi beveik 467 tūkst. Eur.
4. Atlikta ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo reglamentavimo analizė pagal 12 –ąją VAS, 16-ąją TAS bei Pelnų mokesčio įstatymą parodė, kad nusidėvėjimo kriterijai gali būti taikomi skirtingai. Įvertinus nusidėvėjimo sąnaudas pagal skirtingus metodus ir įtaką investicinio projekto grynajai esamajai vertei, gauta, kad geriausia įrengimų nusidėvėjimo sąnaudas vertinti metų skaičiaus metodu. Nusidėvėjimo sąnaudų registravimas analizuojamos įmonės apskaitoje padėjo suprasti, kaip teisingai turi būti užregistruotos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. 12-asis Verslo apskaitos standartas. Ilgalaikis materialusis turtas. [Žiūrėta 2015-05-13]. Prieiga per internetą: <http://www.aat.lt/index.php?id=14>
2. 16-asis Tarptautinės apskaitos standartas. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai. [Žiūrėta 2015-05-13]. Prieiga per internetą: <http://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias16>
3. Aleknevičienė, V. (2011). *Įmonės finansų valdymas*: vadovėlis. Kaunas: Spalvų kraitė.
4. Alinaitwe, H., Mwakali, J. A., & Hansson, B. (2009). Organizational effectiveness of Ugandan building firms as viewed by craftsmen. *Journal of Civil Engineering and Management*, 15(3), 281-288.
5. Altamuro, J., Johnston, R., Pandit, S. S., & Zhang, H. H. (2014). Operating leases and credit assessments. *Contemporary Accounting Research*, 31(2), 551-580.
6. Ar, İ. Murat & Baki, B. (2007). Measuring and Evaluating Efficiency of a Glass Company Through Data Envelopment Analysis. *Problems and Perspectives in Management*, 5(1), 72-81. Prieiga per internetą: http://businessperspectives.org/journals_free/ppm/2007/PPM_EN_2007_01_Ar.pdf
7. Bikienė, J., & Pučkienė, D. (2012). *Buhalterinė apskaita: teorija ir praktika*. Mykolo Romerio universitetas: Vilnius.
8. Burksaitienė, D. (2008) *Finansinė turto apskaita ir finansinės atskaitomybės rengimas*.
9. Buškevičiūtė, E. (2005). *Mokesčių sistema. Vadovėlis*. Kauno technologijos universitetas.
10. Buškevičiūtė, E. (2010). *Finansinių rezultatų analizė. Vadovėlis*. Kaunas: Technologija.
11. Buškevičiūtė, E., Kanapickienė R., & Patašius, M. (2010). *Finansinių rezultatų analizė*. Kaunas: Technologija.
12. Daft, R. (2012). *Organization theory and design*. Cengage learning
13. Damodaran A. Risk premiums of other countries. [Žiūrėta 2015.05.13]. Prieiga per internetą: http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/ctryprem.html
14. Girdzijauskas, S. (2005). *Finansinė analizė*. Vilniaus universitetas: Vilnius
15. Girdzijauskas, S., ir Jefimovas, B (2006). *Įmonės veiklos ekonominė analizė: metodinė priemonė*.
16. Jennifer Altamuro Rick Johnston, Shailendra (Shail) Pandit & Haiwen (Helen) Zhang. Operating Leases and Credit Assessments. 14 JAN 2014 DOI: 10.1111/1911-3846.12033. *Contemporary Accounting Research*
17. Juočiušienė, D., & Stončiuvienė, N. (2008). Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos metodologiniai neatitikimai. *Vadybos mokslas ir studijos–kaimo verslų ir jų infrastruktūros plėtrai: mokslo darbai*, (14), 3.
18. Juozaitienė, L. (2007). *Įmonės finansai: analizė ir valdymas*. Šiaulių universiteto leidykla.

19. Kalčinskas, G. (2010). *Buhalterinės apskaitos pagrindai*. Vilnius.
20. Kanapickienė, R., Jefimovas, B., Rudžionienė, K. (2008). *Finansinė apskaita. Vadovėlis*. Vilnius. Vilniaus universiteto leidykla.
21. Lietuvos statistikos departamentas. Oficialios statistikos portalas [Žiūrėta 2015.03.01]. Prieiga per internetą: <http://osp.stat.gov.lt>
22. LR Pelno mokesčio įstatymas. [Žiūrėta 2015.05.13]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/oldsearch.preps2?Condition1=157066&Condition2>
23. Mackevičius J., Giriūnas L., & Valkauskas, R. (2014). *Finansinė analizė*. Vilniaus universiteto leidykla: Vilnius.
24. Mackevičius, J. (2007). Įmonių veiklos analizė. Informacijos rinkimas, sisteminimas ir vertinimas. Vilnius.
25. Mackevičius, J., Poškaitė, D., & Villis L. (2011). *Finansinė analizė. Mokomoji knyga*. Vilnius.
26. Manzoor, Q. A. (2012). Impact of employees motivation on organizational effectiveness. *Business management and strategy*, 3(1), pp-1.
27. Mileris R. (2012). Įmonių veiklos planavimo ir finansų pagrindai. Kaunas: Technologija.
28. Mykolaitienė, V., Večerskienė, G., Jankauskienė, K., & Valančienė, L. Peculiarities of Tangible Fixed Assets Accounting. ISSN 1392 – 2785 *Inžinerinė Ekonomika-Engineering Economics*, 2010, 21(2), 142-150.
29. Norvaišienė, R., & Krušinskas, R. (2008). Projektų ekonominis ir socialinis vertinimas. Mokomoji knyga. Kaunas: Technologija.
30. Railienė, G., Bagdonas E. (2013). *Finansų valdymo sprendimai*. Kaunas: Technologija.
31. Rutkauskas, A., Sūdžius, V., Mackevičius, V. (2008). *Verslo finansai: sistema, struktūra ir elementai. Mokomoji knyga*. Vilniaus Gedimino technikos universitetas: Vilnius.
32. Skujienė, A. (2008). *Finansų vadyba. Mokomoji knyga*. Vilnius.
33. Subačienė, R., Budrionytė R., & Senkus, K. (2012). *Finansinė apskaita*. Vilniaus universitetas: Vilnius.
34. Šlekienė, D. Ir Klimavičienė, I. (2000). Įmonės veiklos finansinis įvertinimas: mokomoji knyga. Kaunas: Technologija.
35. Valančiūtė A. (2007). Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo finansinės ir mokestinės apskaitos suderinimo problemos. ISBN 978-9955-448-82-2. Jaunasis mokslininkas. [Žiūrėta 2015.05.13]. Prieiga per internetą: http://jaunasis-mokslininkas.asu.lt/smk_2007/apskaita/index.html
36. Murat I, Baki B.(2007) Measuring and Evaluating Efficiency of a Glass Company Through Data Envelopment Analysis. *Problems and Perspectives in Management* / Volume 5, Issue 1, 2

37. Keršys M. (2010). Bussines Financing Models and Instruments. Education and Culture DG Lifelong learning Programme. [Žiūrėta 2015.03.30]. Prieiga per internetą:
http://www.bcci.bg/projects/latvia/pdf/6_BFMI_Final.doc_M.Kersys.pdf

PRIEDAI

1 Priedas. Balanso ataskaitos turto dalies horizontali analizė

	TURTAS	2012	2013	2014	2013 -2012 m. pokytis		2014 -2013 m. pokytis		2014-2012 m. pokytis	
A.	ILGALAIKIS TURTAS	167.626	100.632	430.352	-66.994	-40%	329.720	328%	262.726	157%
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	10.517	9.790	18.371	-727	-7%	8.581	88%	7.854	75%
I.1.	Programinė įranga	10.517	9.790	18.371	-727	-7%	8.581	88%	7.854	75%
II.	MATERIALUSIS TURTAS	140.454	75.331	106.518	-65.124	-46%	31.188	41%	-33.936	-24%
II.1.	Mašinos ir įrenginiai	116.994	63.968	93.725	-53.026	-45%	29.757	47%	-23.269	-20%
II.2.	Transporto priemonės	7.005	3.469	2.429	-3.536	-50%	-1.040	-30%	-4.575	-65%
II.3.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	16.456	7.894	10.364	-8.562	-52%	2.470	31%	-6.091	-37%
III.	FINANSINIS TURTAS	16.655	15.511	305.463	-1.144	-7%	289.952	1869%	288.808	1734%
III.1.	Paskolos asocijuotoms ir dukterinėms įmonėms			293.860			293.860		293.860	
III.2.	Po vienerių metų gautinos sumos	16.655	15.511	11.603	-1.144	-7%	-3.908	-25%	-5.052	-30%
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	3.588.442	4.568.701	4.381.657	980.259	27%	-187.044	-4%	793.215	22%
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	961.711	1.120.626	1.037.075	158.915	17%	-83.551	-7%	75.364	8%
I.1.	Atsargos	879.986	1.041.788	901.192	161.803	18%	-140.596	-13%	21.206	2%
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	576.709	729.223	597.638	152.515	26%	-131.585	-18%	20.929	4%
I.1.2.	Nebaigta gamyba	99.204	100.459	129.707	1.255	1%	29.247	29%	30.503	31%
I.1.3.	Pagaminta produkcija	189.285	208.849	173.690	19.564	10%	-35.159	-17%	-15.595	-8%
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	14.788	3.256	157	-11.531	-78%	-3.099	-95%	-14.631	-99%
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	81.726	78.838	135.883	-2.888	-4%	57.045	72%	54.157	66%
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	1.303.995	1.564.583	925.276	260.588	20%	-639.307	-41%	-378.720	-29%
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	1.251.733	1.532.581	914.295	280.848	22%	-618.286	-40%	-337.438	-27%
II.2.	Kitos gautinos sumos	52.263	32.002	10.981	-20.261	-39%	-21.021	-66%	-41.282	-79%
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	1.322.736	1.883.492	2.419.306	560.756	42%	535.814	28%	1.096.571	83%
	TURTO IŠ VISO:	3.756.068	4.669.333	4.812.009	913.265	24%	142.677	3%	1.055.941	28%

1 priedo tęsinys. Balanso ataskaitos nuosavybės ir įsipareigojimų dalies horizontali analizė

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2012	2013	2014	2013 -2012 m. pokytis		2014 -2013 m. pokytis		2014-2012 m. pokytis	
	NUOSAVAS KAPITALAS	3.087.198	3.827.337	4.365.177	740.139	24%	537.840	14%	1.277.979	41%
I.	KAPITALAS	401.200	401.200	401.200	0	0%	0	0%	0	0%
I.1.	Išstatinis (pasirašytasis)	401.200	401.200	401.200	0	0%	0	0%	0	0%
III.	REZERVAI	134.449	40.162	40.162	(94.287)	-70%	0	0%	(94.287)	-70%
III.1.	Privalomasis	40.162	40.162	40.162	0	0%	0	0%	0	0%
III.2.	Kiti rezervai	94.287			(94.287)	-100%	0		(94.287)	-100%
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	2.551.549	3.385.975	3.923.815	834.426	33%	537.840	16%	1.372.266	54%
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	173.093	744.613	540.073	571.520	330%	(204.540)	-27%	366.980	212%
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	2.378.456	2.641.362	3.383.742	262.906	11%	742.380	28%	1.005.286	42%
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS								0	
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	668.870	841.996	446.832	173.126	26%	(395.163)	-47%	(222.038)	-33%
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	75.199	75.199	50.000	(0)	0%	(25.199)	-34%	(25.199)	-34%
I.1.	Finansinės skolos	75.199	75.199	50.000	(0)	0%	(25.199)	-34%	(25.199)	-34%
I.1.1.	Kredito įstaigoms								0	
I.1.2.	Kitos finansinės skolos	75.199	75.199	50.000	0	0%	(25.199)	-34%	(25.199)	-34%
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	593.671	766.797	396.832	173.126	29%	(369.964)	-48%	(196.839)	-33%
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	23.680			(23.680)	-100%			(23.680)	-100%
II.2.	Skolos tiekėjams	366.735	501.389	229.881	134.654	37%	(271.508)	-54%	(136.853)	-37%
II.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	10.359	12.744	3.473	2.385	23%	(9.270)	-73%	(6.886)	-66%
II.4.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	9.566	71.297	35.564	61.731	645%	(35.733)	-50%	25.998	272%
II.5.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	151.204	151.726	117.692	522	0%	(34.034)	-22%	(33.512)	-22%
II.6.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	32.128	29.641	10.222	(2.487)	-8%	(19.419)	-66%	(21.906)	-68%
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	3.756.068	4.669.333	4.812.009	913.265	24%	142.677	3%	1.055.941	28%

2 priedas. Horizontali pelno (nuostolių) ataskaitos analizė

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	2012	2013	2014	2013 -2012 m. pokytis		2014 -2013 m. pokytis		2014-2012 m. pokytis	
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	8.697.694	9.798.088	9.244.699	1.100.394	12,65%	(553.389)	-5,65%	547.005	6,29%
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	6.286.357	6.927.939	6.937.619	641.582	10,21%	9.680	0,14%	651.262	10,36%
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	2.411.337	2.870.149	2.307.081	458.812	19,03%	(563.069)	-19,62%	(104.256)	-4,32%
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	2.340.460	2.125.984	1.973.509	(214.476)	-9,16%	(152.476)	-7,17%	(366.951)	-15,68%
IV.1	Pardavimo			107.290			107.290		107.290	
IV.2	Bendrosios ir administracinės	2.340.460	2.125.984	1.866.219	(214.476)	-9,16%	(259.766)	-12,22%	(474.241)	-20,26%
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	70.877	744.165	333.572	673.288	949,94%	(410.593)	-55,17%	262.695	370,64%
VI.	KITA VEIKLA	155.512	144.243	322.099	(11.269)	-7,25%	177.856	123,30%	166.587	107,12%
VI.1.	Pajamos	155.512	156.846	322.099	1.334	0,86%	165.253	105,36%	166.587	107,12%
VI.2.	Sąnaudos		12.603		12.603		(12.603)	-100,00%		
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(99)	(450)	(4.203)	(351)	354,40%	(3.753)	834,19%	(4.104)	4145,01%
VII.1.	Pajamos	1.945	300	1.026	(1.645)	-84,58%	727	242,25%	(919)	-47,23%
VII.2.	Sąnaudos	2.044	750	5.229	(1.294)	-63,32%	4.479	597,41%	3.185	155,82%
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	226.290	887.958	651.469	661.668	292,40%	(236.489)	-26,63%	425.179	187,89%
IX.	PAGAUTĖ									
X.	NETEKIMAI									
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	226.290	887.958	651.469	661.668	292,40%	(236.489)	-26,63%	425.179	187,89%
XII.	PELNO MOKESTIS	53.197	143.345	111.396	90.148	169,46%	(31.949)	-22,29%	58.199	109,40%
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	173.093	744.613	540.073	571.520	330,18%	(204.540)	-27,47%	366.980	212,01%

3 priedas. Vertikali balanso ataskaitos turto dalies analizė

TURTAS		2012	2013	2014	Lyginamieji svoriai, %					
					2012 m.		2013 m.		2014 m.	
					bendras	dalinis	bendras	dalinis	bendras	dalinis
A.	ILGALAIKIS TURTAS	167.626	100.632	430.352	4,46	100,00	2,16	100,00	8,94	100,00
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	10.517	9.790	18.371	0,28	6,27	0,21	9,73	0,38	4,27
I.1.	Kitas nematerialusis turtas	10.517	9.790	18.371	0,28	6,27	0,21	9,73	0,38	4,27
II.	MATERIALUSIS TURTAS	140.454	75.331	106.518	3,74	83,79	1,61	74,86	2,21	24,75
II.1.	Mašinos ir įrengimai	116.994	63.968	93.725	3,11	69,79	1,37	63,57	1,95	21,78
II.2.	Transporto priemonės	7.005	3.469	2.429	0,19	4,18	0,07	3,45	0,05	0,56
II.3.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	16.456	7.894	10.364	0,44	9,82	0,17	7,84	0,22	2,41
III.	FINANSINIS TURTAS	16.655	15.511	305.463	0,44	9,94	0,33	15,41	6,35	70,98
III.1.	Paskolos asocijuotoms ir dukterinėms įmonėms			293.860	0,00	0,00	0,00	0,00	6,11	68,28
III.2.	Po vienerių metų gautinos sumos	16.655	15.511	11.603	0,44	9,94	0,33	15,41	0,24	2,70
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	3.588.442	4.568.701	4.381.657	95,54	100,00	97,84	100,00	91,06	100,00
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	961.711	1.120.626	1.037.075	25,60	26,80	24,00	24,53	21,55	23,67
I.1.	Atsargos	879.986	1.041.788	901.192	23,43	24,52	22,31	22,80	18,73	20,57
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	576.709	729.223	597.638	15,35	16,07	15,62	15,96	12,42	13,64
I.1.2.	Nebaigta gamyba	99.204	100.459	129.707	2,64	2,76	2,15	2,20	2,70	2,96
I.1.3.	Pagaminta produkcija	189.285	208.849	173.690	5,04	5,27	4,47	4,57	3,61	3,96
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	14.788	3.256	157	0,39	0,41	0,07	0,07	0,00	0,00
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	81.726	78.838	135.883	2,18	2,28	1,69	1,73	2,82	3,10
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	1.303.995	1.564.583	925.276	34,72	36,34	33,51	34,25	19,23	21,12
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	1.251.733	1.532.581	914.295	33,33	34,88	32,82	33,55	19,00	20,87
II.2.	Kitos gautinos sumos	52.263	32.002	10.981	1,39	1,46	0,69	0,70	0,23	0,25
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKIVALENTAI	1.322.736	1.883.492	2.419.306	35,22	36,86	40,34	41,23	50,28	55,21
	TURTO IŠ VISO:	3.756.068	4.669.333	4.812.009	100,00		100,00		100,00	

3 priedo tęsinys. Vertikali balanso ataskaitos nuosavybės ir įsipareigojimų dalies analizė

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		2012	2013	2014	2012 m.		2013 m.		2014 m.	
					bendras	dalinis	bendras	dalinis	bendras	dalinis
	NUOSAVAS KAPITALAS	3.087.198	3.827.337	4.365.177	82,19	100,00	81,97	100,00	90,71	100,00
I.	KAPITALAS	401.200	401.200	401.200	10,68	13,00	8,59	10,48	8,34	9,19
I.1.	Įstatinis (pasirašytasis)	401.200	401.200	401.200	10,68	13,00	8,59	10,48	8,34	9,19
III.	REZERVAI	134.449	40.162	40.162	3,58	4,36	0,86	1,05	0,83	0,92
III.1.	Privalomasis	40.162	40.162	40.162	1,07	1,30	0,86	1,05	0,83	0,92
III.2.	Kiti rezervai	94.287			2,51	3,05	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	2.551.549	3.385.975	3.923.815	67,93	82,65	72,52	88,47	81,54	89,89
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	173.093	744.613	540.073	4,61	5,61	15,95	19,46	11,22	12,37
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	2.378.456	2.641.362	3.383.742	63,32	77,04	56,57	69,01	70,32	77,52
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS				0,00		0,00		0,00	
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	668.870	841.996	446.832	17,81	100,00	18,03	100,00	9,29	100,00
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	75.199	75.199	50.000	2,00	11,24	1,61	8,93	1,04	11,19
I.1.	Finansinės skolos	75.199	75.199	50.000	2,00	11,24	1,61	8,93	1,04	11,19
I.1.1.	Kredito įstaigoms				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
I.1.2.	Kitos finansinės skolos	75.199	75.199	50.000	2,00	11,24	1,61	8,93	1,04	11,19
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	593.671	766.797	396.832	15,81	88,76	16,42	91,07	8,25	88,81
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	23.680			0,63	3,54	0,00	0,00	0,00	0,00
II.2.	Skolos tiekėjams	366.735	501.389	229.881	9,76	54,83	10,74	59,55	4,78	51,45
II.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	10.359	12.744	3.473	0,28	1,55	0,27	1,51	0,07	0,78
II.4.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	9.566	71.297	35.564	0,25	1,43	1,53	8,47	0,74	7,96
II.5.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	151.204	151.726	117.692	4,03	22,61	3,25	18,02	2,45	26,34
II.6.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	32.128	29.641	10.222	0,86	4,80	0,63	3,52	0,21	2,29
	NUOSA VO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	3.756.068	4.669.333	4.812.009	100,00		100,00		100,00	

4 priedas. Vertikali pelno (nuostolių) ataskaitos analizė

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	2012		2013		2014	
		Lt	%	Lt	%	Lt	%
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	8.697.694	100,00	9.798.088	100,00	9.244.699	100,00
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	6.286.357	72,28	6.927.939	70,71	6.937.619	75,04
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	2.411.337	27,72	2.870.149	29,29	2.307.081	24,96
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	2.340.460	26,91	2.125.984	21,70	1.973.509	21,35
IV.1.	Pardavimo		0,00		0,00	107.290	1,16
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	2.340.460	26,91	2.125.984	21,70	1.866.219	20,19
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	70.877	0,81	744.165	7,60	333.572	3,61
VI.	KITA VEIKLA	155.512	1,79	144.243	1,47	322.099	3,48
VI.1.	Pajamos	155.512	1,79	156.846	1,60	322.099	3,48
VI.2.	Sąnaudos		0,00	12.603	0,13		0,00
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(99)	(0,00)	(450)	(0,00)	(4.203)	0,05
VII.1.	Pajamos	1.945	0,02	300	0,00	1.026	0,01
VII.2.	Sąnaudos	2.044	0,02	750	0,01	5.229	0,06
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	226.290	2,60	887.958	9,06	651.469	7,05
IX.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	226.290	2,60	887.958	9,06	651.469	7,05
X.	PELNO MOKESTIS	53.197	0,61	143.345	1,46	111.396	1,20
XI.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	173.093	1,99	744.613	7,60	540.073	5,84

5 priedas. Ekonominės šakos - C13 Tekstilės gaminių gamyba santykiniai rodikliai 2012-2014 m.

C13 Tekstilės gaminių gamyba			
Pelningumo rodikliai	2012	2013	2014*
Bendras pelningumas, proc.	22,55	16,05	16,21
Veiklos pelningumas, proc.	9,84	5,03	6,65
Grynas pelningumas, proc.	5,73	3,75	
Turto pelningumas, proc.	1,63	1,17	
Nuosavo kapitalo pelningumas, proc.	2,59	1,85	
Mokumo rodikliai	2012	2013	2014*
Einamas mokumas	1,82	1,95	1,90
Greitas mokumas	1,07	1,12	1,08
Absoliutus mokumas	0,14	0,15	0,18
Efektyvumo rodikliai	2012	2013	2014*
Pirkėjų skolų apyvartumas, dienomis	76	68	
Skolų tiekėjams apyvartumas, dienomis	46	44	
Atsargų apyvartumas, dienomis	71	67	
Turto apyvartumas, kartais	1,12	1,31	
Stabilumo rodikliai	2012	2013	2014*
Įsiskolinimo koeficientas	0,29	0,30	0,37
Finansinis svertas	0,47	0,47	0,60

*tik 3-jų ketvirčių duomenys (šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis)

6 PRIEDAS. Orientaciniai santykinų rodiklių vertinimo lygiai

Rodiklio pavadinimas	Vertinimo lygis				
	Labai geras	Geras	Patenkinamas	Nepatenkinamas	Blogas
<i>Pelningumo rodikliai</i>					
Bendrasis pelningumas, procentais	>35	>15	<15	<7	Neigiamas
Veiklos pelningumas, procentais	Kuo didesnis, tuo geriau				Neigiamas
Grynasis pelningumas, procentais	>25	>10	<10	<5	Neigiamas
Turto pelningumas, procentais	>20	>15	>8	<8	Neigiamas
Nuosavo kapitalo pelningumas, procentais	>30	>20	>10	<10	Neigiamas
<i>Mokumo rodikliai</i>					
Einamas mokumas, kartais	>2,0	>1,5	>1,2	<1,2	<1,0
Absoliutus mokumas, kartais	>1,5	>1,2	>1,0	<1,0	<0,5
<i>Efektyvumo rodikliai</i>					
Pirkėjų skolų apyvartumas, dienomis	<30	<45	<60	>60	>90
Atsargų apyvartumo koeficientas	Kuo didesnis, tuo geriau				
Turto apyvartumo koeficientas					
<i>gamyboje</i>	>2	>1	1	<1	
<i>prekyboje</i>	>5	>3	3	<3	
<i>Stabilumo rodikliai</i>					
Įsiskolinimo koeficientas	<0,3	<0,5	<0,7	>0,7	>1

(šaltinis: sudaryta autorės remiantis Mackevičius, Giriūnas, Valkauskas, 2014)

7 priedas. Išlaidų esamosios vertės nustatymas, įrangą nuomojantis

Periodas	Nuomos mokėjimai	Nuomos mokėjimai įvertinus pelno mokesčio ekonomiją	Diskontuoti nuomos mokėjimai
0	-11.250	-9.563	-9.562,50 €
1	-11.250	-9.563	-9.490,92 €
2	-11.250	-9.563	-9.419,88 €
3	-11.250	-9.563	-9.349,37 €
4	-11.250	-9.563	-9.279,39 €
5	-11.250	-9.563	-9.209,93 €
6	-11.250	-9.563	-9.140,99 €
7	-11.250	-9.563	-9.072,57 €
8	-11.250	-9.563	-9.004,66 €
9	-11.250	-9.563	-8.937,26 €
10	-11.250	-9.563	-8.870,36 €
11	-11.250	-9.563	-8.803,96 €
12	-11.250	-9.563	-8.738,06 €
13	-11.250	-9.563	-8.672,66 €
14	-11.250	-9.563	-8.607,74 €
15	-11.250	-9.563	-8.543,31 €
16	-11.250	-9.563	-8.479,36 €
17	-11.250	-9.563	-8.415,89 €
18	-11.250	-9.563	-8.352,90 €
19	-11.250	-9.563	-8.290,37 €
20	-11.250	-9.563	-8.228,32 €
21	-11.250	-9.563	-8.166,73 €
22	-11.250	-9.563	-8.105,60 €
23	-11.250	-9.563	-8.044,93 €
24	-11.250	-9.563	-7.984,71 €
25	-11.250	-9.563	-7.924,94 €
26	-11.250	-9.563	-7.865,62 €
27	-11.250	-9.563	-7.806,75 €
28	-11.250	-9.563	-7.748,31 €
29	-11.250	-9.563	-7.690,31 €
30	-11.250	-9.563	-7.632,75 €
31	-11.250	-9.563	-7.575,62 €
32	-11.250	-9.563	-7.518,91 €
33	-11.250	-9.563	-7.462,63 €
34	-11.250	-9.563	-7.406,77 €
35	-11.250	-9.563	-7.351,33 €
36	-11.250	-9.563	-7.296,30 €
37	-11.250	-9.563	-7.241,69 €
38	-11.250	-9.563	-7.187,48 €
39	-11.250	-9.563	-7.133,68 €
40	-11.250	-9.563	-7.080,29 €
41	-11.250	-9.563	-7.027,29 €
42	-11.250	-9.563	-6.974,69 €
43	-11.250	-9.563	-6.922,48 €
44	-11.250	-9.563	-6.870,66 €
45	-11.250	-9.563	-6.819,24 €
46	-11.250	-9.563	-6.768,19 €
47	-11.250	-9.563	-6.717,53 €
48	-11.250	-9.563	-6.667,25 €
49	-11.250	-9.563	-6.617,34 €
50	-11.250	-9.563	-6.567,81 €
51	-11.250	-9.563	-6.518,65 €
52	-11.250	-9.563	-6.469,86 €
53	-11.250	-9.563	-6.421,43 €
54	-11.250	-9.563	-6.373,36 €
55	-11.250	-9.563	-6.325,66 €
56	-11.250	-9.563	-6.278,31 €
57	-11.250	-9.563	-6.231,31 €
58	-11.250	-9.563	-6.184,67 €
59	-11.250	-9.563	-6.138,38 €
Iš viso:	-56.250	-47.813	-463.590

8 priedas. Išlaidų esamosios vertės nustatymas, finansuojant įrangą nuosavomis lėšomis

Periodas	Mokėjimas už įrengimą	Nusidėvėjimo sąnaudos	Pelno mok. ekonomija dėl nusidėvėjimo sąnaudų	Mokėjimai įvertinus pelno mokesčio ekonomiją	Diskontuoti mokėjimai
0	-550000			-550.000	-550.000,00 €
1	0	8.250	1.238	1.237,50	1.228,24 €
2	0	8.250	1.238	1.237,50	1.219,04 €
3	0	8.250	1.238	1.237,50	1.209,92 €
4	0	8.250	1.238	1.237,50	1.200,86 €
5	0	8.250	1.238	1.237,50	1.191,87 €
6	0	8.250	1.238	1.237,50	1.182,95 €
7	0	8.250	1.238	1.237,50	1.174,10 €
8	0	8.250	1.238	1.237,50	1.165,31 €
9	0	8.250	1.238	1.237,50	1.156,59 €
10	0	8.250	1.238	1.237,50	1.147,93 €
11	0	8.250	1.238	1.237,50	1.139,34 €
12	0	8.250	1.238	1.237,50	1.130,81 €
13	0	8.250	1.238	1.237,50	1.122,34 €
14	0	8.250	1.238	1.237,50	1.113,94 €
15	0	8.250	1.238	1.237,50	1.105,60 €
16	0	8.250	1.238	1.237,50	1.097,33 €
17	0	8.250	1.238	1.237,50	1.089,12 €
18	0	8.250	1.238	1.237,50	1.080,96 €
19	0	8.250	1.238	1.237,50	1.072,87 €
20	0	8.250	1.238	1.237,50	1.064,84 €
21	0	8.250	1.238	1.237,50	1.056,87 €
22	0	8.250	1.238	1.237,50	1.048,96 €
23	0	8.250	1.238	1.237,50	1.041,11 €
24	0	8.250	1.238	1.237,50	1.033,32 €
25	0	8.250	1.238	1.237,50	1.025,58 €
26	0	8.250	1.238	1.237,50	1.017,90 €
27	0	8.250	1.238	1.237,50	1.010,28 €
28	0	8.250	1.238	1.237,50	1.002,72 €
29	0	8.250	1.238	1.237,50	995,22 €
30	0	8.250	1.238	1.237,50	987,77 €
31	0	8.250	1.238	1.237,50	980,37 €
32	0	8.250	1.238	1.237,50	973,04 €
33	0	8.250	1.238	1.237,50	965,75 €
34	0	8.250	1.238	1.237,50	958,52 €
35	0	8.250	1.238	1.237,50	951,35 €
36	0	8.250	1.238	1.237,50	944,23 €
37	0	8.250	1.238	1.237,50	937,16 €
38	0	8.250	1.238	1.237,50	930,14 €
39	0	8.250	1.238	1.237,50	923,18 €
40	0	8.250	1.238	1.237,50	916,27 €
41	0	8.250	1.238	1.237,50	909,41 €
42	0	8.250	1.238	1.237,50	902,61 €
43	0	8.250	1.238	1.237,50	895,85 €
44	0	8.250	1.238	1.237,50	889,14 €
45	0	8.250	1.238	1.237,50	882,49 €
46	0	8.250	1.238	1.237,50	875,88 €
47	0	8.250	1.238	1.237,50	869,33 €
48	0	8.250	1.238	1.237,50	862,82 €
49	0	8.250	1.238	1.237,50	856,36 €
50	0	8.250	1.238	1.237,50	849,95 €
51	0	8.250	1.238	1.237,50	843,59 €
52	0	8.250	1.238	1.237,50	837,28 €
53	0	8.250	1.238	1.237,50	831,01 €
54	0	8.250	1.238	1.237,50	824,79 €
55	0	8.250	1.238	1.237,50	818,61 €
56	0	8.250	1.238	1.237,50	812,49 €
57	0	8.250	1.238	1.237,50	806,41 €
58	0	8.250	1.238	1.237,50	800,37 €
59	0	8.250	1.238	1.237,50	794,38 €
60	0	8.250	1.238	1.237,50	788,43 €
60				55.000,00	35.041,43 €
Iš viso:	-550.000	495.000	74.250	-420.750	-455.413,66 €

9 priedas. UAB „Pledukai“ pelno (nuostolių) ataskaitos prognozė nevykdant investicijos

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	2014	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		Lt	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	9.244.699	2.677.450	2.691.709	2.788.800	2.842.805	2.901.647	2.954.365
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	6.937.619	2.009.273	2.019.973	2.092.834	2.133.363	2.177.517	2.217.080
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	2.307.081	668.177	671.736	695.966	709.442	724.129	737.285
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	1.973.509	571.568	572.769	574.867	577.665	581.430	581.352
IV.1	<u>Pardavimo</u>	107.290	31.073	31.073	31.073	31.073	31.073	31.073
IV.1.1.	Pardavimų vadybininkų darbo užmokestis	107.290	31.073	31.073	31.073	31.073	31.073	31.073
IV.2	<u>Bendrosios ir administracinės</u>	1.866.219	540.494	541.696	543.793	546.591	550.356	550.278
IV.2.1.	<i>Ilgalaikio turto nusidėjimo sąnaudos</i>	17.902	5.185	4.275	4.625	6.451	9.157	8.130
IV.2.2.	<i>Darbo užmokesčio sąnaudos</i>	553.000	160.160	160.160	160.160	160.160	160.160	160.160
IV.2.3.	<i>Įrengimų nuoma</i>	264.800	76.691	76.691	76.691	76.691	76.691	76.691
IV.2.4.	<i>Komandiruočių sąnaudos</i>	50.000	14.481	14.481	14.481	14.481	14.481	14.481
IV.2.5.	<i>Pastato nuoma</i>	100.000	28.962	28.962	28.962	28.962	28.962	28.962
IV.2.6.	<i>Įrengimų aptarnavimo sąnaudos</i>	20.000	5.792	5.792	5.792	5.792	5.792	5.792
IV.2.7.	<i>Reklama</i>	160.000	46.339	48.451	50.198	51.170	52.230	53.179
IV.2.8.	<i>Kitos sąnaudos</i>	700.516	202.884	202.884	202.884	202.884	202.884	202.884
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	333.572	96.609	98.967	121.099	131.777	142.700	155.934
VI.	KITA VEIKLA	322.099	93.286					
VI.1.	Pajamos	322.099	93.286					
VI.2.	Sąnaudos							
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(4.203)	-1.217	-480	-408	-335	-335	-335
VII.1.	Pajamos	1.026	297	119	119	119	119	119
VII.2.	Sąnaudos	5.229	1.514	599	527	454	454	454
VIII.	IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	651.469	188.678	98.486	120.691	131.442	142.364	155.598
IX.	PAGAUTĖ							
X.	NETEKIMAI							
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIŠŠ APMOKESTINIMĄ	651.469	188.678	98.486	120.691	131.442	142.364	155.598
XII.	PELNO MOKESTIS	111.396	32.263	14.773	18.104	19.716	21.355	23.340
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	540.073	156.416	83.713	102.587	111.726	121.010	132.258

10 priedas. UAB „Pledukai“ pardavimo pajamų prognozė nevykdant investicinio projekto

Pardavimai pagal gaminius	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Medvilninių pledų pardavimai, EUR</i>	831.550	833.878	860.060	871.939	879.067	902.825
Kaina, EUR	24	24	24	24	24	24
Kiekis, vnt.	35.000	35.098	36.200	36.700	37.000	38.000
<i>Vilnoninių pledų pardavimai, EUR</i>	1.237.500	1.240.305	1.259.500	1.292.500	1.292.500	1.306.250
Kaina, EUR	28	28	28	28	28	28
Kiekis, vnt.	45.000	45.102	45.800	47.000	47.000	47.500
<i>Specialios paskirties pledų pardavimai, EUR</i>	608.400	617.526	669.240	678.366	730.080	745.290
Kaina, EUR	30	30	30	30	30	30
Kiekis, vnt.	20.000	20.300	22.000	22.300	24.000	24.500
Pardavimo pajamos, EUR, iš viso:	2.677.450	2.691.709	2.788.800	2.842.805	2.901.647	2.954.365

11 priedas. UAB „Pledukai“ pardavimo savikainos prognozė nevykdant investicinio projekto

Pardavimų savikaina	2014	2015	2016	2016	2017	2018
<i>Medvilninių pledų savikaina, EUR</i>	630.000	631.764	651.600	660.600	666.000	684.000
Savikaina, EUR	18	18	18	18	18	18
Kiekis, vnt.	35.000	35.098	36.200	36.700	37.000	38.000
<i>Vilnoninių pledų savikaina, EUR</i>	939.273	941.609	957.234	982.163	983.517	994.080
Savikaina, EUR	21	21	21	21	21	21
Kiekis, vnt.	45.000	45.102	45.800	47.000	47.000	47.500
<i>Specialios paskirties pledų savikaina, EUR</i>	440.000	446.600	484.000	490.600	528.000	539.000
Savikaina, EUR	22	22	22	22	22	22
Kiekis, vnt.	20.000	20.300	22.000	22.300	24.000	24.500
Pardavimų savikaina, EUR, iš viso:	2.009.273	2.019.973	2.092.834	2.133.363	2.177.517	2.217.080

12 priedas. UAB „Pledukai“ pelno (nuostolių) ataskaitos prognozė nevykdant investicinio projekto

TURTAS		2014	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		Lt	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
A.	ILGALAIKIS TURTAS	430.352	124.639	120.364	145.739	152.774	143.617	135.487
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	18.371	5.321	4.042	2.763	12.680	9.150	4.953
I.1.	Kitas nematerialusis turtas	18.371	5.321	4.042	2.763	12.680	9.150	4.953
II.	MATERIALUSIS TURTAS	106.518	30.850	27.853	54.507	51.626	45.999	42.066
II.1.	Mašinos ir įrengimai	93.725	27.145	25.117	23.090	21.063	19.035	18.526
II.2.	Transporto priemonės	2.429	704	603	30.153	27.453	24.753	22.053
III.3.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	10.364	3.002	2.133	1.264	3.110	2.211	1.487
III.	FINANSINIS TURTAS	305.463	88.468	88.468	88.468	88.468	88.468	88.468
III.1.	Paskolos asocijuotoms ir dukterinėms įmonėms	293.860	85.108	85.108	85.108	85.108	85.108	85.108
III.2.	Po vienerių metų gautinos sumos	11.603	3.360	3.360	3.360	3.360	3.360	3.360
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	4.381.657	1.269.016	1.117.453	1.139.326	1.150.888	1.164.637	1.207.586
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI	1.037.075	300.358	301.957	312.849	318.907	325.508	331.422
I.1.	Atsargos	901.192	261.003	262.393	271.858	277.122	282.858	287.998
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	135.883	39.355	39.564	40.991	41.785	42.650	43.425
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	925.276	267.978	214.014	243.648	253.822	263.997	274.171
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	914.295	264.798	196.525	243.648	253.822	263.997	274.171
II.2.	Kitos gautinos sumos	10.981	3.180	17.490				
III.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	2.419.306	700.680	601.482	582.829	578.158	575.132	601.993
	TURTO IŠ VISO:	4.812.009	1.393.654	1.237.817	1.285.065	1.303.661	1.308.254	1.343.073
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	4.365.177	1.264.243	1.137.278	1.185.710	1.211.839	1.214.857	1.247.935
I.	KAPITALAS	401.200	116.196	116.196	116.196	116.196	116.196	116.196
I.1.	Istatinis (pasirašytasis)	401.200	116.196	116.196	116.196	116.196	116.196	116.196
II.	REZERVAI	40.162	11.632	11.632	11.632	11.632	11.632	11.632
II.1.	Privalomasis	40.162	11.632	11.632	11.632	11.632	11.632	11.632
III.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	3.923.815	1.136.415	1.009.451	1.057.882	1.084.012	1.087.029	1.120.108
III.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	540.073	156.416	123.035	248.432	276.129	303.018	333.079
III.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	3.383.742	979.999	886.415	809.451	807.882	784.012	787.029
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS							
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	446.832	129.412	100.539	99.355	91.823	93.397	95.138
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI	50.000	14.481	7.241	0	0	0	0
I.1.	Finansinės skolos	50.000	14.481	7.241	0	0	0	0
I.2.	Kitos finansinės skolos	50.000	14.481	7.241	0	0	0	0
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI	396.832	114.931	93.298	99.355	91.823	93.397	95.138
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis			7.241	7.241			
II.2.	Skolos tiekėjams	229.881	66.578	68.222	70.683	72.052	73.543	74.879
II.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	3.473	1.006	1.107	1.373	1.430	1.488	1.545
II.4.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	35.564	10.300	0	3.331	1.613	1.638	1.985
II.5.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	117.692	34.086	13.347	13.347	13.347	13.347	13.347
II.6.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	10.222	2.960	3.381	3.381	3.381	3.381	3.381
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	4.812.009	1.393.654	1.237.817	1.285.065	1.303.662	1.308.254	1.343.073

13 priedas. Palaikomosios investicijos

NEMATERIALUS TURTAS	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
Turto įsigijimas						
Turto nusidevėjimas	268	268	268			
Įsigijimas	3.119					
Turto nusidevėjimas	337	1.010	1.010	674		
Turto nusidevėjimas					3.530	3.530
Turto vertė	5.321	4.042	2.763	12.680	9.150	5.620
MATERIALUS TURTAS	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
<i>Mašinos ir įrengimai</i>						
Įsigijimai	10.137					
Turto nusidevėjimas	1.518	2.027	2.027	2.027	2.027	509
Investicija į gamybinius įrengimus		550.000				
Turto nusidevėjimas		73.333	190.667	114.400	68.640	47.960
Mašinų ir įrengimų vertė laikotarpio pabaigoje	27.145	501.784	309.090	192.663	121.995	73.526
<i>Transporto priemonės</i>						
Turto nusidevėjimas	1.040	100				
Palaikomoji investicija			30.000			
Turto nusidevėjimas			450	2.700	2.700	2.700
Transporto priemonių vertė laikotarpio pabaigoje	703	603	30.153	27.453	24.753	22.053
<i>Kita įranga</i>						
Turto nusidevėjimas	2.066					
Įsigijimas	3.475					
Turto nusidevėjimas	694	869	869	869	215	
Palaikomoji investicija				2.896		
Turto nusidevėjimas				181	724	724
Kitos įrangos vertė laikotarpio pabaigoje	3.002	2.133	1.264	3.110	2.171	1.447
Turto nusidėvėjimas, kai vykdoma investicija	5.924	77.608	195.292	120.851	77.836	55.423
Turto nusidėvėjimas, kai nevykdoma investicija	5.924	4.275	4.625	6.451	9.156	7.463

14 priedas. UAB „Pledukai“ pelno (nuostolių) ataskaitos prognozė vykdant investicinį projektą

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	2014	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		Lt	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	9.244.699	2.677.450	2.947.872	3.654.719	3.807.333	3.959.948	4.112.563
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	6.937.619	2.009.273	2.212.209	2.742.657	2.857.186	2.971.715	3.086.243
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	2.307.081	668.177	735.663	912.061	950.147	988.233	1.026.319
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	1.973.509	571.568	590.616	619.562	625.135	631.588	634.308
IV.1.	Pardavimo	107.290	31.073	32.073	33.073	34.073	35.073	36.073
IV.1.1.	Pardavimų vadybininkų darbo užmokestis	107.290	31.073	32.073	33.073	34.073	35.073	36.073
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	1.866.219	540.494	558.543	586.489	591.062	596.514	598.235
IV.2.1.	<i>Ilgalaikio turto nusidėjimo sąnaudos</i>	<i>17.902</i>	<i>5.185</i>	<i>37.275</i>	<i>103.625</i>	<i>105.451</i>	<i>108.157</i>	<i>107.130</i>
IV.2.2.	<i>Darbo užmokesčio sąnaudos</i>	<i>553.000</i>	<i>160.160</i>	<i>164.960</i>	<i>164.960</i>	<i>164.960</i>	<i>164.960</i>	<i>164.960</i>
IV.2.3.	<i>Įrengimų nuoma</i>	<i>264.800</i>	<i>76.691</i>	<i>51.128</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
IV.2.4.	<i>Komandiruočių sąnaudos</i>	<i>50.000</i>	<i>14.481</i>	<i>14.481</i>	<i>14.481</i>	<i>14.481</i>	<i>14.481</i>	<i>14.481</i>
IV.2.5.	<i>Pastato nuoma</i>	<i>100.000</i>	<i>28.962</i>	<i>28.962</i>	<i>28.962</i>	<i>28.962</i>	<i>28.962</i>	<i>28.962</i>
IV.2.6.	<i>Įrengimų aptarnavimo sąnaudos</i>	<i>20.000</i>	<i>5.792</i>	<i>5.792</i>	<i>5.792</i>	<i>5.792</i>	<i>5.792</i>	<i>5.792</i>
IV.2.7.	<i>Reklama</i>	<i>160.000</i>	<i>46.339</i>	<i>53.062</i>	<i>65.785</i>	<i>68.532</i>	<i>71.279</i>	<i>74.026</i>
IV.2.8.	<i>Kitos sąnaudos</i>	<i>700.516</i>	<i>202.884</i>	<i>202.884</i>	<i>202.884</i>	<i>202.884</i>	<i>202.884</i>	<i>202.884</i>
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	333.572	96.609	145.046	292.499	325.012	356.646	392.011
VI.	KITA VEIKLA	322.099	93.286	0	0	0	0	0
VI.1.	Pajamos	322.099	93.286					
VI.2.	Sąnaudos							
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(4.203)	-1.217	-299	-227	-154	-154	-154
VII.1.	Pajamos	1.026	297	149	149	149	149	149
VII.2.	Sąnaudos	5.229	1.514	448	375	303	303	303
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	651.469	188.678	144.747	292.273	324.858	356.491	391.857
IX.	PAGAUTĖ							
X.	NETEKIMAI							
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	651.469	188.678	144.747	292.273	324.858	356.491	391.857
XII.	PELNO MOKESTIS	111.396	32.263	21.712	43.841	48.729	53.474	58.779
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	540.073	156.416	123.035	248.432	276.129	303.018	333.079

15 priedas. UAB „Pledukai“ pardavimo pajamų prognozė vykdant investicinį projektą

Pardavimai pagal gaminius	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Medvilninių pledų pardavimai, EUR</i>	831.550	915.536	1.135.065	1.182.464	1.229.862	1.277.260
Kaina, EUR	24	24	24	24	24	24
Kiekis, vnt.	35.000	38.535	47.775	49.770	51.765	53.760
<i>Vilnoninių pledų pardavimai, EUR</i>	1.237.500	1.362.488	1.689.188	1.759.725	1.830.263	1.900.800
Kaina, EUR	28	28	28	28	28	28
Kiekis, vnt.	45.000	49.545	61.425	63.990	66.555	69.120
<i>Specialios paskirties pledų pardavimai, EUR</i>	608.400	669.848	830.466	865.145	899.824	934.502
Kaina, EUR	30	30	30	30	30	30
Kiekis, vnt.	20.000	22.020	27.300	28.440	29.580	30.720
Pardavimo pajamos, EUR, iš viso:	2.677.450	2.947.872	3.654.719	3.807.333	3.959.948	4.112.563

16 priedas. UAB „Pledukai“ pardavimo savikainos prognozė vykdant investicinį projektą

Pardavimų savikaina	2014	2015	2016	2016	2017	2018
<i>Medvilninių pledų savikaina, EUR</i>	630000	693.630	859.950	895.860	931.770	967.680
Savikaina, EUR	18	18	18	18	18	18
Kiekis	35000	38535	47775	49770	51765	53760
<i>Vilnoninių pledų savikaina, EUR</i>	939.273	1.034.139	1.282.107	1.335.646	1.389.185	1.442.723
Savikaina, EUR	20,87273	20,87273	20,87273	20,87273	20,87273	20,87273
Kiekis	45000	49545	61425	63990	66555	69120
<i>Specialios paskirties pledų savikaina, EUR</i>	440.000	484.440	600.600	625.680	650.760	675.840
Savikaina, EUR	22	22	22	22	22	22
Kiekis	20000	22020	27300	28440	29580	30720
Pardavimų savikaina, EUR, iš viso:	2.009.273	2.212.209	2.742.657	2.857.186	2.971.715	3.086.243

17 priedas. UAB „Pledukai“ balanso ataskaitos prognozė vykdant investicinį projektą

TURTAS		2014	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		Lt	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
A.	ILGALAIKIS TURTAS	430.352	124.639	637.364	563.739	471.774	363.617	256.487
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	18.371	5.321	4.042	2.763	12.680	9.150	4.953
I.1.	Kitas nematerialusis turtas	18.371	5.321	4.042	2.763	12.680	9.150	4.953
II.	MATERIALUSIS TURTAS	106.518	30.850	544.853	472.507	370.626	265.999	163.066
II.1.	Mašinos ir įrengimai	93.725	27.145	542.117	441.090	340.063	239.035	139.526
II.2.	Transporto priemonės	2.429	704	603	30.153	27.453	24.753	22.053
III.3.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	10.364	3.002	2.133	1.264	3.110	2.211	1.487
III.	FINANSINIS TURTAS	305.463	88.468	88.468	88.468	88.468	88.468	88.468
III.1.	Paskolos asocijuotoms ir dukterinėms įmonėms	293.860	85.108	85.108	85.108	85.108	85.108	85.108
III.2.	Po vienerių metų gautinos sumos	11.603	3.360	3.360	3.360	3.360	3.360	3.360
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	4.381.657	1.269.016	607.345	762.471	860.010	974.967	1.119.660
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI	1.037.075	300.358	330.694	409.988	427.109	444.229	461.350
I.1.	Atsargos	901.192	261.003	287.365	356.269	371.147	386.024	400.901
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	135.883	39.355	43.329	53.719	55.962	58.205	60.449
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	925.276	267.978	207.075	243.648	253.822	263.997	274.171
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	914.295	264.798	196.525	243.648	253.822	263.997	274.171
II.2.	Kitos gautinos sumos	10.981	3.180	10.550				
III.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	2.419.306	700.680	69.576	108.835	179.079	266.741	384.140
	TURTO IŠ VISO:	4.812.009	1.393.654	1.244.709	1.326.210	1.331.784	1.338.584	1.376.148
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	4.365.177	1.264.243	1.137.278	1.185.710	1.211.839	1.214.857	1.247.935
I.	KAPITALAS	401.200	116.196	116.196	116.196	116.196	116.196	116.196
I.1.	Įstatinis (pasirašytasis)	401.200	116.196	116.196	116.196	116.196	116.196	116.196
II.	REZERVAI	40.162	11.632	11.632	11.632	11.632	11.632	11.632
II.1.	Privalomasis	40.162	11.632	11.632	11.632	11.632	11.632	11.632
III.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	3.923.815	1.136.415	1.009.451	1.057.882	1.084.012	1.087.029	1.120.108
III.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	540.073	156.416	123.035	248.432	276.129	303.018	333.079
III.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	3.383.742	979.999	886.415	809.451	807.882	784.012	787.029
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS							
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	446.832	129.412	107.431	140.500	119.944	123.727	128.212
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	50.000	14.481	7.241	0	0	0	0
I.1.	Finansinės skolos	50.000	14.481	7.241	0	0	0	0
I.2.	Kitos finansinės skolos	50.000	14.481	7.241	0	0	0	
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	396.832	114.931	100.191	140.500	119.944	123.727	128.212
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis			7.241	7.241	0	0	0
II.2.	Skolos tiekėjams	229.881	66.578	74.715	92.630	96.498	100.366	104.234
II.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	3.473	1.006	1.107	1.373	1.430	1.488	1.545
II.4.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	35.564	10.300		22.129	4.888	4.745	5.305
II.5.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	117.692	34.086	13.747	13.747	13.747	13.747	13.747
II.6.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	10.222	2.960	3.381	3.381	3.381	3.381	3.381
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	4.812.009	1.393.654	1.244.709	1.326.210	1.331.783	1.338.584	1.376.147

18 priedas. Pinigų srautų prognozė vykdant investicinį projektą 2015-2019 m.

	2015	2016	2017	2018	2019
Pelnas po mokesčių	123.035	248.432	276.129	303.018	333.079
Nusidėvėjimas	37.275	103.625	105.451	108.157	107.130
<i>Apyvartinis kapitalas</i>	409.175	507.287	528.471	549.654	570.838
<i>Apyvartinio kapitalo pokytis</i>	-50.049	98.113	21.183	21.183	21.183
Pinigų srautas	210.359	253.944	360.397	389.991	419.025
Investicijos	-550.000	-30.000	-13.486		0
Likutinė vertė					738.857
Grynas pinigų srautas	-339.641	223.944	346.911	389.991	1.157.882
Suminis grynujų pinigų srautas	-339.641	-115.697	231.213	621.204	1.779.086
Diskonto koeficientas	1,0000	0,9170	0,8409	0,7711	0,7071
Diskontuotas grynasis projekto pinigų srautas	-339.641	205.359	291.720	300.730	818.769
Suminis diskontuotas pinigų srautas	-339.641	-134.282	157.438	458.168	1.276.938

19 priedas. Pinigų srautų prognozė nevykdant investicinio projekto 2015-2019 m.

	2015	2016	2017	2018	2019
Pelnas po mokesčių	83.713	102.587	111.726	121.010	132.258
Nusidėvėjimas	4.275	4.625	6.451	9.157	8.130
<i>Apyvartinis kapitalas</i>	390.696	444.823	458.893	473.312	487.289
<i>Apyvartinio kapitalo pokytis</i>	-68.527	54.127	14.070	14.419	13.977
Pinigų srautas	156.516	53.085	104.106	115.747	126.411
Investicijos		-30.000	-13.486		
Likutinė vertė					534.221
Grynas pinigų srautas	156.516	23.085	90.620	115.747	660.632

20 priedas. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos normatyvai (metais) (šaltinis: LR Pelnų mokesčio įstatymas)

Ilgalaikio turto grupė	Metodas	Normatyvas metais
MATERIALUSIS TURTAS		8
Veiklai naudojami nauji pastatai bei pastatų, įtrauktų į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, rekonstravimas, jei pastatai pastatyti arba rekonstravimas atliktas nuo 2002 m. sausio 1 d.	tiesinis arba dvigubo balanso	
Gyvenamieji namai	tiesinis	20
Kiti aukščiau neišvardyti pastatai	tiesinis	15
Mašinos ir įrengimai	tiesinis arba dvigubo balanso	5
Įrenginiai (statiniai, gręžiniai ir kt.)	tiesinis	8
Elektros perdavimo ir ryšių įtaisai (išskyrus kompiuterinius tinklus)	tiesinis	8
Geležinkelio riedmenys (šilumvežiai, vagonai, cisternos), laivai	tiesinis	8
Vamzdynai, lėktuvai, ginklai	tiesinis	15
Baldai, išskyrus naudojamus viešbučių veiklai	tiesinis	6
Inventorius, baldai, naudojami viešbučių veiklai	tiesinis arba dvigubo balanso	6
Kompiuterinė technika ir ryšių priemonės (kompiuteriai, jų tinklai ir įranga)	tiesinis arba dvigubo balanso	3
Lengvieji automobiliai:		
1) naudojami trumpalaikės automobilių nuomos veiklai, vairavimo mokymo paslaugoms ar transporto paslaugoms teikti – ne senesni kaip 5 metų	tiesinis arba dvigubo balanso	4
2) kiti lengvieji automobiliai – ne senesni kaip 5 metų	tiesinis	6
3) kiti lengvieji automobiliai	tiesinis	10
Krovininiai automobiliai, priekabos ir puspriekabės, autobusai – ne senesni kaip 5 metų	tiesinis arba dvigubo balanso	4
Kiti krovininiai automobiliai, priekabos ir puspriekabės, autobusai	tiesinis	10
Kitas aukščiau neišvardytas materialusis turtas	tiesinis	4
NEMATERIALUSIS TURTAS		
Formavimo savikaina (kapitalo pakitimas ir vieneto formavimas, obligacijų išleidimas, kiti formavimo darbai, kapitalizuotos palūkanos, reorganizavimas)	tiesinis	3
Programinė įranga	tiesinis arba dvigubo balanso	3
Įsigytos teisės	tiesinis arba dvigubo balanso	3
Kitas nematerialusis turtas	tiesinis	4
PRESTIŽAS		
Prestižas	tiesinis	15

21 priedas. Investicinio projekto grynosios vertės apskaičiavimas, taikant tiesioginį nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo metodą

Pinigų srautas su investicija	2015	2016	2017	2018	2019
Pelnas po mokesčių	123.035	248.432	276.129	302.984	333.646
Nusidėvėjimas	37.275	103.625	105.451	108.196	106.463
Apyvartinis kapitalas	409.175	507.287	528.471	549.654	570.838
Apyvartinio kapitalo pokytis	-50.049	98.113	21.183	21.183	21.183
Pinigų srautas	210.359	253.944	360.397	389.997	418.925
Investicijos	-550.000	-30.000	-13.486		0
Likutinė vertė					739.484
Grynas pinigų srautas	-339.641	223.944	346.911	389.997	1.158.409
Pinigų srautas be investicijos	2015	2016	2017	2018	2019
Pelnas po mokesčių	83.713	102.587	111.726	121.010	132.826
Nusidėvėjimas	4.275	4.625	6.451	9.156	7.463
Apyvartinis kapitalas	390.696	444.823	458.893	473.312	487.289
Apyvartinio kapitalo pokytis	-68.527	54.127	14.070	14.419	13.977
Pinigų srautas	156.516	53.085	104.106	115.747	126.311
Investicijos		-30.000	-13.486		
Likutinė vertė					534.889
Grynas pinigų srautas	156.516	23.085	90.620	115.747	661.200
Grynasis projekto pinigų srautas	-496.157	200.859	256.290	274.249	497.210
Suminis grynasis projekto pinigų srautas	-496.157	-295.298	-39.008	235.241	732.451
Diskonto koeficientas	1	0,9170	0,8409	0,7711	0,7071
Diskontuotas grynasis projekto pinigų srautas	-496.157	184.189	215.517	211.480	351.590
Suminis diskontuotas pinigų srautas	-496.157	-311.968	-96.451	115.029	466.619

22 priedas. Investicinio projekto grynosios vertės apskaičiavimas, taikant metų skaičiaus nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo metodą

Pinigų srautas su investicija	2015	2016	2017	2018	2019
Pelnas po mokesčių	104.335	220.382	276.129	331.034	389.746
Nusidėvėjimas	59.275	136.625	105.451	75.196	40.463
Apyvartinis kapitalas	409.175	507.287	528.471	549.654	570.838
Apyvartinio kapitalo pokytis	-50.049	98.113	21.183	21.183	21.183
Pinigų srautas	213.659	258.894	360.397	385.047	409.025
Investicijos	-550.000	-30.000	-13.486		0
Likutinė vertė					783.484
Grynas pinigų srautas	-336.341	228.894	346.911	385.047	1.192.509
Pinigų srautas be investicijos	2015	2016	2017	2018	2019
Pelnas po mokesčių	83.713	102.587	111.726	121.010	132.826
Nusidėvėjimas	4.275	4.625	6.451	9.156	7.463
Apyvartinis kapitalas	390.696	444.823	458.893	473.312	487.289
Apyvartinio kapitalo pokytis	-68.527	54.127	14.070	14.419	13.977
Pinigų srautas	156.516	53.085	104.106	115.747	126.311
Investicijos		-30.000	-13.486		
Likutinė vertė					534.889
Grynas pinigų srautas	156.516	23.085	90.620	115.747	661.200
Grynasis projekto pinigų srautas	-492.857	205.809	256.290	269.299	531.310
Suminis grynasis projekto pinigų srautas	-492.857	-287.048	-30.758	238.541	769.851
Diskonto koeficientas	1	0,9170	0,8409	0,7711	0,7071
Diskontuotas grynasis projekto pinigų srautas	-492.857	188.729	215.517	207.663	375.703
Suminis diskontuotas pinigų srautas	-492.857	-304.128	-88.612	119.051	494.754

23 priedas. Investicinio projekto grynosios vertės apskaičiavimas, taikant metų skaičiaus nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo metodą

Pinigų srautas su investicija	2015	2016	2017	2018	2019
Pelnas po mokesčių	88.752	170.515	263.039	328.790	382.789
Nusidėvėjimas	77.608	195.292	120.851	77.836	48.647
Apyvartinis kapitalas	409.175	507.287	528.471	549.654	570.838
Apyvartinio kapitalo pokytis	-50.049	98.113	21.183	21.183	21.183
Pinigų srautas	216.409	267.694	362.707	385.443	410.253
Investicijos	-550.000	-30.000	-13.486		0
Likutinė vertė					680.260
Grynas pinigų srautas	-333.591	237.694	349.221	385.443	1.090.513
Pinigų srautas be investicijos	2015	2016	2017	2018	2019
Pelnas po mokesčių	83.713	102.587	111.726	121.010	132.826
Nusidėvėjimas	4.275	4.625	6.451	9.156	7.463
Apyvartinis kapitalas	390.696	444.823	458.893	473.312	487.289
Apyvartinio kapitalo pokytis	-68.527	54.127	14.070	14.419	13.977
Pinigų srautas	156.516	53.085	104.106	115.747	126.311
Investicijos		-30.000	-13.486		
Likutinė vertė					534.889
Grynas pinigų srautas	156.516	23.085	90.620	115.747	661.200
Grynasis projekto pinigų srautas	-490.107	214.609	258.600	269.695	423.554
Suminis grynasis projekto pinigų srautas	-490.107	-275.498	-16.898	252.797	676.351
Diskonto koeficientas	1	0,9170	0,8409	0,7711	0,7071
Diskontuotas grynasis projekto pinigų srautas	-490.107	196.798	217.459	207.968	299.506
Suminis diskontuotas pinigų srautas	-490.107	-293.309	-75.849	132.119	431.625

